The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, MARCH 1, 1961.

LATVIJA AMERIKA

7./1051. n-rs. TREŠDIEN, 1961. G. 1. MARTĀ 11. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latvijas aprūpes biedrība Kanādā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Viksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.50, tekstā $ 3.20—$ 6.40 par vienu collas slejas teipu.

GALVENAIS MĒRĶIS – LATVIJAS BRĪVĪBAS ATGŪŠANA

LATVIEŠU NACIONĀLĀS PADOMES ANGLIJĀ 10 GADI

Latviešu nacionālā padome Lielbritanijā pagājuša gada novembrī varēja atskatities uz 10 darbības gadiem: padomes pirmā sesija notika 1950. gada 11./12. novembrī Londonā.

Sakarā ar to, LNPL sesijā padomes locekļi līdz ar LNPL pārstāvjiem pulcējas svinigajai sēdei sestdien, 4. februārī Londonā, DVF namā. Sēdi ar savu klātieni pagodināja Latvijas sūtnis K. Zariņš.

Sesiju ar īsu svētbridi ievadīja prāv. E. Bergs. „Kur padoma trūkst, tur tauta nīkst" — šie bībeles vārdi ir patiesi arī tagad; nacionālās padomes uzdevums ir dot tautai padomu, to vadīt, lai tā nepagurtu un neizklīstu svešo zemju ceļos."

LNPL priekšsēdis A. Abakuks, kas vada padomes darbību no tās pirmajiem gadiem, apsveica sūtni K. Zariņu, pateicīdamies viņam par lielo morālo un materiālo atbalstu, ko viņš sniedzis Nacionālajai padomei visā tās darbības laikā. Nacionālās padomes idejiskais ierosinātājs bija sūtnis, K. Zariņš, kas arī tagad stāv tuvu padomes darbam.

Sekoja darba sēde. Par sesijas prezidija priekšsēdi ievēlēja Dr. A. Silarāju, par viņa vietnieku maj. J. Ķiliti, par sekretāru N. Bisenieku.

Sūtnis K. Zariņš uzrunāja sesijas dalībniekus, aplicinot savu prieku un gandarījumu atcerēties Nacionālās padomes 10 darba gadus kopā ar tās locekļiem un pārstāvjiem.

Atskatīdamies uz padomes darbības laiku, sūtnis atzina, ka viņam visus šos gadus bijis ar padomi un tās prezidiju visciešākais kontakts un vislabākā saskaņā. Padome strādājusi ar labām sekmēm nacionālās kultūras laukā un uzturējusi dzīvu latviešu garīgo rosību. Tā izveidojusi arī labas attieksmes ar vietējām organizācijām un iestādēm.

Sevišķu atzinību sūtnis izteica priekšsēdim A. Abakukam par viņa pašaizliedzīgo darbu un sekmīgo padomes darbības vadību. Sūtnis vēlēja padomei arī turpmāk izturību un spēku darbā, paturot acu priekšā galveno mērķi — Latvijas brīvības atgūšanu. Sūtņa runu noslēdza valsts himna.

LNPL priekšsēdis A. Abakuks nolasīja pirmā LNPL priekšsēža plkv. V. Januma apsveikumu, un sniedza pārskatu par padomes darbību aizvadītajos gados.

Ar klusuma brīdi priekšsēdis aicināja godināt mūžībā aizgājušos padomes locekļus: kalpakiešus un Lāčplēša ordeņa kavalierus A. Ozolu, A. Podnieku, A. Bulli un K. Strazdiņu, majorus A. Alksnīti un A. Tomasu, prof. V. Toni un mācītāju R. Slokenbergu.

Tālāk A. Abakuks ziņoja par padomes darbību: notikušas 15 sesijas, 139 prezidija sēdes un daudzas apspriedes prezidija locekļu starpā steidzīgu jautājumu izšķiršanai. Padomes darbs izpaudies trīs galvenos virzienos: 1. informācijā, 2. kultūras un izglītības darbā un 3. aprūpē, kur galvenās pūles veltītas latviešu mājas izveidošanai Almēlijā. Sadarbība ar latviešu organizācijām Anglijā ir laba, un padome bauda uzticību un atsaucību kā no biedrību, tā organizāciju puses. LNPL ir centusies vienot tautiešus arī visas Eiropas apmērā, un viņas ierosmē izveidota LAK EC. Pašreiz arī ACEN Londonas delegācijas vadītājs ir latvietis— LNPL loceklis P. Reinhards.

Lai gan materiālās iespējas padomei šo 10 gadu laikā samazinājušās, tā tomēr ir ieguvusi materiālu stabilitāti. Līdzekļus gūst no Nacionālā ziedojuma un Ārtavas Latvijai. Vērojams, ka angļu politiskajās un sabiedriskajās aprindās Nacionālās padomes pastāvēšana ir atzīta par nozīmīgu faktoru, kas ar nepatiku ir jākonstatē arī mūsu zemes okupantiem.

Lai padomes darbība arī turpmāk varētu risināties sekmīgi un tās spēki neapsīktu, ir nepieciešami tajā iesaistīt jaunus darbiniekus. Šī gada rudenī būs jaunatnes padomes vēlēšanas, un būtu iepriecinoši redzēt starp kandidātiem arī mūsu jaunās paaudzes pārstāvjus.

Atsevišķo nozaru vadītāju pārskatus ievadīja Latvijas mājas pārzinis J. Skujevics. Mājas saimnieciskais stāvoklis ir stabils. Ir papildināts un uzlabots inventārs, kā arī sagādātas lielākas ērtības mājas iedzīvotājiem un vasarniekiem. Mājas pastāvīgo iemītnieku skaits ir 30, starp tiem vairums vecākās paaudzes tautiešu un kara invalīdi. Vietējās angļu iestādes ir latviešu mājai labvēlīgas, arī atsevišķas angļu ģimenes atbalsta to ar ziedojumiem naudā un mantās. Atsaucīgi ziedotāji ir arī mūsu tautieši. Darbojas ik gadus bērnu vasaras kolonija.

(Nobeigums 6. lpp.)

VAI TĀ MIRA LUMUMBA?

KĀDS VĀCU DĒKAINIS UN AGRĀKAIS ĀRZEMNIEKU LEĢIONA KARAVĪRS UZDODAS PAR LUMUMBAS NĀVES ACULIECINIEKU.

Londonā. Londonas „Daily Sketch" savās slejās apraksta Katangas provincē nogalinātā Kongo ministru prezidenta Lumumbas nāvi. Laikraksts informāciju ieguvis kādā intervijā Romā ar 31 gadu veco Gerdu Arminu, vācu piedzīvojumu meklētāju, kas pēc ciņām franču ārzemnieku leģionā iestājies Katangas prezidenta Combes organizētajā karа algādžu pulkā. Armins žurnālistiem izteicies, ka Katangā bijis kāda nēģeru vada komandieris, personīgi redzējis Lumumbas nošaušanu, un viņa vads pat veicis nogalināto apbedīšanu.

Armins bijis stacionēts kādā džungļu nometnē 400 jūdžu no Katangas galvaspilsētas Elizabetvilles, kad uz turieni atvests Lumumba un, paklausot prezidenta Combes personīgam rīkojumam, nošauts. Nāves sodu izpildījuši kāda beļģu virsnieka vadīti nēģeru karavīri. Lielākas slepenības ieturēšanai vēlāk nošauti arī 4 karavīri, kuru lodes apstādinājа Lumumbas politisko karjēru, radot veselu sašutuma vētru visos 5 kontinentos.

Pēc tam, kad nogalināti Lumumbas nāves soda izpildītāji, Armins sapratis, ka ir redzējis un zina par daudz un ka līdzīgs liktenis draud arī viņam. Pēdējais tādēļ izšķiries par bēgšanu. Četru dienu laikā cauri džungļiem, kurienes ar kādu beļģu lidmašinu izkļuvis no Afrikas.

Arnima stāsts, ja vien ir patiess, ir pirmā tuvākā informācija par Lumumbas likteni. Apvienoto Nāciju izmeklēšanas komisijai līdz šim vēl neko šai jautājumā nav izdevies noskaidrot, un Katangas valdība joprojām turas pie sava lakoniskā ziņojuma, proti, ka Lumumba ar 2 saviem palīgiem izbēdzis no apcietinājuma un ka izbēgušos nogalinājuši kādas agrākam ministru prezidentam naidīgas nēģeru cilts piederīgie.

KONGO ARMIJAS MARŠĒ

APVIENOTO NĀCIJU SPĒKI MĒĢINĀS AIZKAVĒT NAIDĪGO KONGO PROVINČU ARMIJU SADURSMI.

Leopoldvillē. Nedēļas nogalē Kongo ministru prezidents Ileo izdeva ultimātu Apvienoto Nāciju spēkiem sešu stundu laikā iztīrīt Kasai provinces galvaspilsētu Luluaburgu no Lumumbam lojāliem iebrucējiem. Pretējā gadījumā ģen. Mobutu to darīšot pats. No šāda veida sadursmes Apvienoto Nāciju vadība grib izvairīties par katru cenu.

Nelaikim Lumumbam lojālie spēki no Orientāles un Kivu provincēm sākuši lielāka apmēra ofensīvu, ielaužoties Ekvatoriālā provincē, mēģinājumā nogriezt ģen. Mobutu atkāpšanās ceļu uz Leopoldvilli. Kāda cita armijas kolonna no Stanlijvilles, kur valda komūnistu atzītais Gizenga, sākusi virzīties uz Kasai provinces galvaspilsētu Luluaburgu. Sašķeltās Kasai provinces dienvidus daļa, kas sevi ieskata par neatkarīgu un atšķēlušos no Kongo republikas, ir draudzīga Leopoldvilles valdībai, kamēr provinces ziemeļi simpatizē Stanlijvillei.

Šai sajukumā tagad pirmoreiz aktīvi cīnīties var iznākt Apvienoto Nāciju spēkiem. Tiklīdz kļuva zināms, ka Gizengas Orientāles provinces armija iebrukusi Ekvatoriālā provincē, kur tai pretī stāv Mobutu spēki, Apvienoto Nāciju militārā vadība savu jau no tiesību ietvaros uz eventuālo kaujas vietu nosūtīja ap tūkstoš Gānas karavīru, kuru uzdevums, kaut vai ieročiem rokā, ir aizkavēt Leopoldvilles un Stanlijvilles valdību armiju sadursmi. Uzdevumu vēl komplicētāku padara apstāklis, ka Gānas karavīriem var iznākt cīnīties ar tur Lumumbas kurienes ar kādu beļģu lidmašinu izkļuvis no Afrikas.

Arnima stāsts, ja vien ir patiess, ir pirmā tuvākā informācija par Lumumbas likteni. Apvienoto Nāciju izmeklēšanas komisijai līdz šim vēl neko šai jautājumā nav izdevies noskaidrot, un Katangas valdība joprojām turas pie sava lakoniskā ziņojuma, proti, ka Lumumba ar 2 saviem palīgiem izbēdzis no apcietinājuma un ka izbēgušos nogalinājuši kādas agrākam ministru prezidentam naidīgas nēģeru cilts piederīgie.

ATJAUNOS LAOSAS MIERA KOMISIJU

Laosas komūnisti tikai smejas par karaļa Savanga neitrālitātes politiku, aiz kuras slēpjoties Sav. Valstu agresijas plāni.

Londonā. Pēc ilgākas gaidīšanas Anglija beidzot saņēmusi atbildi no Padomju Savienības attiecībā uz starptautiskās miera komisijas darbības atjaunošanu Laosā. Komisijā piedalās Kanadas, Indijas un Polijas pārstāvji.

Atbildē Anglijas priekšlikumam Padomju Savienība paskaidro, ka tai nav nekādu iebildumu pret komisijas darbības atjaunošanu. Bet pirms komisija atsāk darboties, tās pārstāvjiem būtu vispirms jāsapulcējas Jaundelhi, Indijā, kur tad Laosas jautājumu pārrunātu, piedaloties visām pēdējās kaimiņvalstīm, ieskaitot komūnistu Ķīnu.

Kamēr Rietumi vēl turpina sagremot nepieņemamo Padomju Savienības priekšlikumu, Laosas komūnisti tikai smejas par karaļa Savanga pasludināto neitrālitātes politiku. Hanojas radio ziņo no Ziemeļvietnamas, ka agrākais Laosas neitrālistu ministru prezidents princis Souvanna, kas tagad dzīvo trimdā Kambodžā, tāpat kā viņa brālis, kas vada Laosas komūnistus, par karaļa neitrālitāti tikai smejas un katēgoriski nostājas pret trīs valstu komisijas (Kambodža, Malaja un Burma) izveidošanu miera nostiprināšanai Laosā.

KUBA PĀRVEIDO SAIMNIECĪBU

Komūnisti palīdz Kubas diktātoram Kastro pārveidot valsts saimniecību pēc sava ģīmja un līdzības.

Havanā. Reiz vaicāts, ko viņš domā par Kubas ministru prezidenta politisko nostāju, Bostonas kardinālis Kušings atbildējis: „Vēl joprojām ir tādi," nosmīnēja kardinālis, „kas saka, ka Kastro nav komūnists. Bet ar mani ir citādi. Ja es, piemēram, redzu kādu putnu, kas iet gāzelēdamies kā pīle, pēkšķ kā pīle un izskatās pēc pīles, tad es zinu, ka tā ir pīle."

Šaubīgo skaits gan paliek ar katru dienu mazāks, jo Kastro atklāti ved savu valsti tuvāk komūnismam. Nedēļas nogalē tika sperti vairāki soļi, lai pārorganizētu Kubas saimniecību pēc Austrumeiropas padomju satelitvalstu parauga. Pārorganizēšanu vada Čechoslovakijas lietpratēji un tās rezultātā jauns amats nācis klāt nacionālās bankas prezidentam Guevaram, Kubas iespaidīgākajam komūnistam. Pēdējais tagad būs arī nule kā nodibinātās rūpniecības ministrijas direktors, kas nozīmē, ka viņa rokās atradīsies ne tikai valsts finanči, lais liktenis, bet arī visa industrializācijas programma. Kuba, tāpat kā visas komūnistu valstis, ir kā sadegusi uz rūpniecības palielināšanu un modernizēšanu, un Guevara šai virzienā jau izstrādājis industrializācijas četrgadi. Jau tagad vien apsolīts uzcelt 60 jaunu fabriku, kuras izkārtošot ar Padomju Savienības, komūnistu Ķīnas un citu padomju bloka valstu palīdzību.

No komūnistu Ķīnas, kā to nedēļas nogalē lepni pavēstīja aizsardzības ministrs Rauls Kastro, Kuba saņem arī vēl citu, ne tikai mašīnas, — ieročus un kaŗa materiālus. Rauls kādā runā klausītājiem uzsvēra, ka ieročus ķīnieši dodot gluži par velti — līdz šim tie neesot izmaksājuši neviena centa. Esot saņemts simtiem mašīnšauteņu un citi ieroči, ko Pekinga atsūtījusi partizānu bandu iznīcināšanai.

Saimnieciskās dzīves pārveidošanas operācijās nodibināta arī jauna ārvalstu tirdzniecības ministrija. Līdz ar to sagaida, ka Kuba palielinās savu tirdzniecību ar komūnistu zemēm. Attiecībā uz Sav. Valstīm parējo vienīgi tālāku tirdzniecības samazināšanos.

Gaidītā salabšana, Kennedijam nākot prezidenta amatā, nenotika. Tagad to ari neviens vairs negaida, jo Kastro ir izšķīries iet savu komūnisma ceļu. Vēl tikai pagājušās nedēļas nogalē prezidents Kennedijs par Sav. Valstu attieksmēm ar Kubu izteicās ļoti skeptiski. No Kennedija sacītā varēja saprast, ka viņu uztrauc Kastro diktatūra un tikmēr, kamēr Kubā nebūs notikušas brīvas vēlēšanas, nekāda draudzība Sav. Valstīm ar to nav iespējama.

GRĪNS AIZSTĀV HAMMERŠELDU

Kanadas ārlietu ministrs Grīns, kas pēc Āfrikas situācijas, kā pašreizējie notikumi varētu izvērsties starptautiskā konfliktā. Daudz vairāk Grīns uztraucas par Padomju Savienības rupjībām pret ģenerālsekretāru Hammeršeldu, kas, viņa uztverē, apdraud visu Apvienoto Nāciju nākotni.

MIRIS MAROKAS SULTĀNS

Rabatā. Pēc vieglas deguna operācijas pagājušas nedēļas nogale pēkšņi miris Morokas sultans Mo. ameds V. Valdība nekavējoties par nakamo sultānu atzina Mo.ameda vecāko dēlu kronprinci Hasanu.

Lielo steigu, ar kādu Marokas valdība iecēla Hasanu sultāna postenī, izskaidro ar tās bailēm no politiskām nekārtībām, kas varētu rasties vilcināšanās un neskaidrības gadījumā. Morokas nacionālistu un kreiso aprindas pēdējā laikā izradīja arvienu skaļāku neapmierinātību ar sultāna valdīšanu, prasot dažādas saimnieciskas un sociālas reformas. Savos 6 valdīšanas gados sultāns Mo.ameds tieši ar savu personīgo iespaidu un popularitāti bija spējis saturēt kopā dažādus politiskus novirzienus un pasargāt valsti no iekšējām nekārtībām.

Tagad baidās, ka straujā progresa tikotāji varētu apvienoties spēcīgā nogrupējumā un mēģināt gāzt pašreizējo iekārtu, pasludinot Maroku par republiku.

Chruščevs turpina naida kampaņu pret Hammeršeldu

Padomju Savienības diktātors vēl vienmēr nav atmetis cerību atbrīvoties no Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra.

Pagājušās nedēļas krievu neveiksmes Drošības padomē, kur nobalsošanā tika palielinātas ģenerālsekretāra Hammeršelda tiesības viņa rīcībai nemieru apsēstajā Kongo republikā, nebūt nav izrādījušās par pietiekamām, lai atradinātu Chruščevu no Hammeršelda padzīšanas domas.

Personīgās vēstulēs veselai rindai āzijas, Afrikas, Dienvidamerikas un Eiropas valstu valdību galvām Chruščevs aicina pēdējo atbalstu Hammeršelda atstādināšanai un visu ārvalstu karavīru izvākšanai no Kongo. Izskaidrojot Padomju Savienības nostāju šai jautājumā, Chruščevs proponē kādas Afrikas valstu komisijas organizēšanu, kuras uzdevums būtu gādāt par Apvienoto Nāciju spēku atvilkšanu no galīgā militārā un politiskā chaosā iestigušās Kongo republikas. Chruščevs tālāk prasa Lumumbas vietnieka Autuana Gizengas valdības vispārēju atzīšanu un rungu.

uzņemšanu Apvienotajās Nācijās. (Pašreiz pilnsapulce atzīst prezidenta Kasavubu valdību, kamēr Gizengu atzīst Padomju Savienība ar saviem satelitiem un komūnistu Ķīnu).

Iztirzājot Maskavas Kongo politiku, Chruščevs veltīja daudz asu vārdu ģenerālsekretāram Hammeršeldam savās rupjībās aizejot pat tik tālu, ka viņu nosauca par galveno no Lumumbas slepkavām, kamēr Rietumiem vispār tika pārmesta tendence mēģināt atdzīvināt prezidenta Teodora Rūzvelta politiku — rubināt maigi, bet turēt rokā lielu kiju.

PREZIDENTS KASAVUBU [illegible]

Pilsoņu kaŗa provocēšanā apvaino ģenerālsekretāra Hammeršelda personīgo pārstāvi Dajalu no Indijas

Apvienoto Nāciju Kongo politika nonākusi vēl neredzēti spēcīgās krustugunīs, no vienas puses saņemot nepārtrauktus pārmetumus no komūnistiem, un no otras puses, tagad arī no Kongo prezidenta Kasavubu.

Pagājušo piektdien Kongo ministru prezidents Ileo izdeva ultimātu Apvienoto Nāciju spēkiem 6 stundu laikā iztīrīt Luluaburgas un Ikelas pilsētas no Antuāna Gizengas Stanlijvilles karavīriem, pretējā gadījumā piedraudot, ka Leopoldville to daris pati. Prezidentam atbildēja generalsekretāra Hammeršelda personīgais pārstāvis Dajals, diezgan asā toni aizradot prezidentam, ka tagad starptautiskajai armijai atļauts pilsoņu kaŗa aizkavēšanai lietot ieročus un ka nepieciešamības gadījumā tā to arī daris.

Dajala aizrādījumam sekoja prezidenta pavisam asa atbilde, Kongo nedienās visu vainu uzvelot indietim personīgi. Kasavubu uzsvēr, ka Dajals vainigs pilsoņu kaŗa provocēšanā Kongo un ka viņa partejiskā izturēšanās, izrādot atklātās simpatijas pret Stanlijvilles valdību, vairs ilgāk nav paciešama. Prezidents minēja vairākus gadījumus, kur Dajals bija apturējis Leopoldvilles provinces karaspēka kustību, tai pašā laikā Stanlijvilles spēkiem atstājot pilnīgu brīvību. Kasavubu izteica neuzticību kā Dajala spējām, tā viņa labai gribai.

Labi informētas aprindas Apvienotajās Nācijās paskaidro, ka ģenerālsekretārs Hammeršelds jau uzsācis meklēt vietnieku Dajala amatam Kongo.

AUSTRĀLIJAS PREMJĒRS VAŠINGTONĀ

PREZIDENTS KENNEDIJS UN MINISTRU PREZIDENTS MENZIS VIENOJAS PAR ĢENERĀLSEKRETĀRA HAMMERŠELDA ATBALSTĪŠANU NĀKOTNĒ.

Vašingtonā. Pa ceļam uz Britu Kopvalsts ministru prezidentu konferenci Londonā Sav. Valstu galvaspilsētā uz īsu vizīti bija ieradies Austrālijas premjērs Menzīs. Vairāk kā divu stundu ilgās sarunās ar prezidentu Kennediju abi valstsviri iztirzāja dažādus ārpolitiskus jautājumus, panākot pilnīgu vienošanos visos punktos. Kopīgā kommunikē prezidents Kennedijs un ministru prezidents Menzīs uzsvēra, ka viņu valstis turpinās atbalstīt ģenerālsekretāra Hammeršelda centienus miera un kārtības atjaunošanai Kongo, nosodot tās valstis, kas Kongo notikumus mēģina nepatiesi sagrozīt, lai tā visu vainu varētu uzvelt Apvienotajām Nācijām.

NAIDS PRET ANGLIJU AIZMIRSIES

Neatkarīgā Ķipras sala ar savu veco yaldnieku un ienaidnieku sakarus nav pārtraukusi. Gluži otrādi, attieksmes abu valstu starpā uzlabojušās tik tālu, ka pagājušās nedēļas otrā pusē Ķipras parlaments ar 49 pret 9 balsīm nolēma lūgt salu uzņemt Britu Kopvalsts nāciju saimē.

TORONTO GAUJAS GAIDU UN RĪGAS SKAUTU VIENĪBU 10 GADI

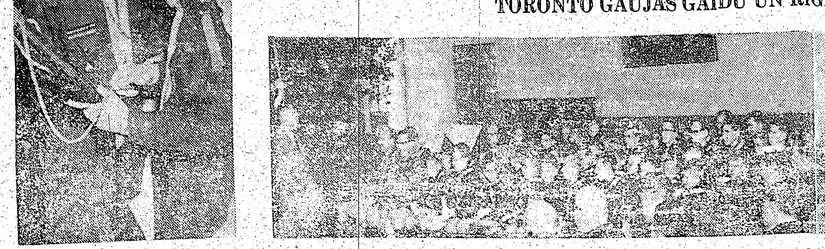

No kr.: Tērvetes skautu vienības pr-ks A. Budrevics piesit Rīgas skautu vienības karogam pieminas plāksnīti; aiz karoga Rīgas skautu vien. pr-ks P. Plaudis. Vecāku padomes priekšsēdis Ed. Broders apsveic gaidas un skautus. Tērvetes vad. A. Budrevics piesien gaidu vienības karogam pieminas prieviti; aiz karoga vadītāja M. Vilka. J. Kreiļa uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS.

HOTENTOTU MORĀLE

Savā laikā, kad vēl nevarēja piesiet „rasu naida kūdīšanu", žurnālistiem bija paradums runāt par tā saucamo „ otentotu morāli", tās illustrācijai pasvitrojot, ka otentotu uztverē ir visai ļaujams darbs ja, piem., kāds apēd cita sievu, bet visai nosodāms solis, ja kāds cits apēd pašu sievu . . . Kaut gan komūnistu sarkanās imperijas pastāvēšanas laikā nereti ir norādīts arī uz šo sarkano otentotu dubulto morāli, tomēr tie turpina lietot šo viņiem izdevīgo dubultās morāles mērauklu, kad vien tās ir izdevīgi.

Visjaunākā laikā sarkano otentotu dubultās morāles izpausme saistīts ar „krokodiļa asarām", ko tie lej par noslepkavoto Maskavas kalpu Lumumbu. Laižot darbā visu lielo padomju propagandas mašinēriju, pasaulei komūnisti grib iestāstīt, ciktie ir cēli un sašutuši par „lielā" valstsvīra Lumumbas noslepkavošanu, un cik jauni ir brīvo Rietumu politiķi, kas šo slepkavību „inscenējuši". Uz laiku Maskavai aizmirsusies „miera" baložu dūdināšana, un valoda, kādu tagad tie lieto pret pasaules atlikušo brīvo daļu, skaidri izpauž sarkano imperialistu īstās domas.

Diemžēl, brīvās pasaules lielā prese atkal sensāciju kārē visus komūnistu uzbrukumus pārspiež pirmajās lappusēs, bet komūnistu pretinieku iebildumus — kaut kur šo laikrakstu aizmugurē. Rakstiņgākais vēl ir arī tas, ka lielie dienas laikraksti nav šo gadījumu izmantojuši, lai komūnistu imperālistiem atgādinātu viņu pašu asiņainos noziegumus pret cilvēcību.

Un to ir tik daudz, ka visa komūnistu partijas vēsture ar tiem piesātīta, kā asiņainiem ziedi- menes noslepkavošanu, ko ar komūnistu partijas „svētību" un varbūt pat tiešu rīkojumu veica kāds necils provinces komūnistu partijas biedrs kopā ar saviem palīgiem, nesaudzot ne šīs ģimenes sievietes, nedz bērnus, un beidzot ar Baltijas valstu prezidentu un citu valsts darbinieku nomocīšanu deportācijā. Padomju Savienība ir vienīgā valsts visā pasaules vēsturē, kas „var ieņurnālistiem bija paradums runāt par tā saucamo „ otentotu morāli", tās illustrācijai pasvitrojot, ka otentotu uztverē ir visai ļaujams darbs ja, piem., kāds apēd cita sievu, bet visai nosodāms solis, ja kāds cits apēd pašu sievu . . . Kaut gan komūnistu sarkanās imperijas pastāvēšanas laikā nereti ir norādīts arī uz šo sarkano otentotu dubulto morāli, tomēr tie turpina lietot šo viņiem izdevīgo dubultās morāles mērauklu, kad vien tās ir izdevīgi.

Visjaunākā laikā sarkano otentotu dubultās morāles izpausme saistīts ar „krokodiļa asarām", ko tie lej par noslepkavoto Maskavas kalpu Lumumbu. Laižot darbā visu lielo padomju propagandas mašinēriju, pasaulei komūnisti grib iestāstīt, ciktie ir cēli un sašutuši par „lielā" valstsvīra Lumumbas noslepkavošanu, un cik jauni ir brīvo Rietumu politiķi, kas šo slepkavību „inscenējuši". Uz laiku Maskavai aizmirsusies „miera" baložu dūdināšana, un valoda, kādu tagad tie lieto pret pasaules atlikušo brīvo daļu, skaidri izpauž sarkano imperialistu īstās domas.

Diemžēl, brīvās pasaules lielā prese atkal sensāciju kārē visus komūnistu uzbrukumus pārspiež pirmajās lappusēs, bet komūnistu pretinieku iebildumus — kaut kur šo laikrakstu aizmugurē. Rakstiņgākais vēl ir arī tas, ka lielie dienas laikraksti nav šo gadījumu izmantojuši, lai komūnistu imperālistiem atgādinātu viņu pašu asiņainos noziegumus pret cilvēcību.

Un to ir tik daudz, ka visa komūnistu partijas vēsture ar tiem piesātīta, kā asiņainiem ziedi- menes noslepkavošanu, ko ar komūnistu partijas „svētību" un varbūt pat tiešu rīkojumu veica kāds necils provinces komūnistu partijas biedrs kopā ar saviem palīgiem, nesaudzot ne šīs ģimenes sievietes, nedz bērnus, un beidzot ar Baltijas valstu prezidentu un citu valsts darbinieku nomocīšanu deportācijā. Padomju Savienība ir vienīgā valsts visā pasaules vēsturē, kas „var iegūt postus" ar tik asiņainiem darbiem. Viņu asinskāri tomēr nav apmierinājusi valsts galvu un augstāko valdības locekļu noslepkavošana (jo citādi taču nevar apzīmēt cilvēku nonāvēšanu bez tiesas, pat komūnistu tiesas izmeklēšanas un sprieduma), bet tie vēl plašākos apmēros slepkavību ir piekopuši sabiedrības vidējos un zemākos slāņos. Lai atgādinām tikai Katiņas masu slepkavību, ko savā laikā izmeklēja piedaloties Starptautiskā Sarkanā Krusta pārstāvjiem Vācijas sastādītajā starptautiskajā izmeklēšanas komisijā, kas neapšaubāmi atzina Padomju Savienību par vainīgu šini atbrunotē karavīru masveida noslepkavošanā. Tanī pašā kategorijā ietilpināmi Padomju Savienības „valrondarbi", noslepkavojot Latvijas virsniekus Litenē. Līdzīgi noziegumi, ko nav izdarījušas kādas atsevišķas personas, bet gan padomju valsts kā tāda, būtu aprakstāmi un publicējami visās valodās, lai bridinātu no padomju vilkiem avju drānās, kas tagad ne tikai rauga uzkundzēties Āfrikas un Āzijas tikko neatkarību ieguvušajām tautām, bet ar izsmalcinātiem aukstā kara paņēmieniem rauga sagraut visas pasaules vienīgo cerību — Apvienotās Nācijas, padarot tās vēl mazāk iedarbīgas miera uzturēšanā, nekā tās jau tagad ir. Komūnistu patiesie nolūki skaidri redzami ir tiem, kas tos vēlas redzēt, jo aukstā kara propagandas viesuļuguni tie tagad saista ar atomkara draudiem visai pasaulei, lai, izmantojot brīvās pasaules cilvēku baiļu psihozi, ar laiku varētu novājināt un pakļaut komūnistu imperiālismam lielu daļu.

Patiesi ir traģiski vērot, cik nesagatavota un nespējīga brīvā cilvēce iet pretim savam jaunajam liktenim, Jāceram tikai, ka brīvā cilvēce atmodīsies, kamēr vēl nav par vēlu atsist veikli izplānoto komūnistu uzbrukumu pasaules brīvībai.

Budzis.

VEIKSMĪGS APRŪPES DARBS ASV

Vai LKIA'u uzņems Aprūpes padomē?

ALA's Aprūpes koordinācijas padomes sēde bija pareizeta 4. februārī, bet lielo sniegu vetra dēļ tā varēja notikt tikai 18. februārī Ņujorkā.

Par aprūpes darbu Daugavas Vanagu parstavis A. Valters ziņo, ka Ziemassvētku ziedojumu akcija devusi 13.355 dolaru, bet dažī ziedojumi vēl nav ienākuši. Šie skaitļi ir apmēram par 10% lielāki kā pagājušajā gadā, un summa pārsniedz visu, ko DV ASV kādreiz savākusi. No ziedotajām summām 60% iet palīdzībai aiz dzelzs aizkara; uz svētkiem izsniegtas mazas veltes kara invalidiem Vācijā un Austrijā. Daugavas Vanagu delegāts sanāksmē Ņujorkā pacēlies jautājums, vai šis svētku vēltes būtu paturamas. Delegātu vairums bija par paturēšanu, tikai būtu izdarāmas mazas pārmaiņas.

E. Švūkste ziņo, ka luterāņu draudzes sūta ap 50% no savākatajiem līdzekļiem aiz dzelzs aizkara, pārējo izlietō vietējai palīdzībai ASV un vecajiem ļaudīm Eiropā. Pēdējā laikā radušās dažādas grūtības sainīšu saņēmējiem Latvijā, kur dažkārt lieto spaidus. Ziedotājiem radušies dažādi jautājumi par Veco ļaužu fondu, jo nav skaidrības, vai domāta kāda veco ļaužu mītne, vai līdzekļi domāti citām vajadzībām. Pašreiz nav problēmas ar veciem ļaudīm, jo tos uztur ģimenes, tuvinieki vai atsevišķas organizācijas, bet nākotnē tadas varētu rasties. Līdz šim uzturētāji vēl ir tādi, kas uzauguši Eiropas gara, bet ASV ģimenes nav tik daudz atbildīgas par saviem tuviniekiem kā Eiropā, un tad varētu rasties šāda veco ļaužu problēma.

Nav domāts celt kādu veco ļaužu māju, bet līdzekļi, kas atrodas veco ļaužu fonda, gandriz 3000 dolāru, izlietojami citā veidā.

Draudžu aprūpes darbs nav mazinājies, līdzekļi ienākuši šogad apmēram tādā pašā apmērā kā iepriekšējā gadā, bet draudzes piešķir vērību citiem uzdevumiem, un daudzas draudzes skatās pēc saviem dievnamiem. Līdz ar to mazāk atliek palīdzības darbam, lai gan tas būtu ieskatāms par upuru un pateicības darbu.

B. Maikovskis ziņoja, ka katoļu draudzēm lielākā daļa līdzekļu aiziet aiz dzelzs aizkara, sevišķi tiem, kas atgriezušies no Sibirijas.

Pagājušajā gadā savāktās summas nav zināmas, jo ne draudzes, ne arī DV atsevišķās nodaļas nebija iesūtījušas pārskatus savām centrālām iestādēm.

Latvijas kara invalīdu apvienība jau 1959. gadā bija iesniegusi rakstu, ka tā vēlētos darboties koordinācijas padomē; par to izteicies arī ALA's kongress. Lokeļu domas tomēr bija, ka jāievāc tuvāka informācija, kādu aprūpes darbu šī organizācija dara, vai tā nav tikai lokāla raksturā, un tikai tad lemt par uzņemšanu. Sēde ilga tikai nepilnas 2 stundas.

V. Irbe.

JAUNAS IDEJAS VALSTS SVĒTKU ATCERES RĪKOŠANĀ

Toronto organizaciju pārstāvju sanāksmē no 42 aicinātiem bija ieradušies 20. J. Niedra (LNAK), R. Roze (1. ev.-lut. draudze), J. Skrastiņš (Sv. Jāņa draudze), V. Ābolinš (Austrumu ev.-lut. draudze), A. Jansons (virsnieku apv.), O. Indzers (TLB drāmatiskais ansamblis), Z. Zentiņš (YMCA), V. Miklašēvics (katoļu apv.), R. Puriņš (DV nod.), B. Senkēviča (LPB Kanadas kopa), K. Kārkliņš (kreditsabiedrība), J. Ādminis (sporta apv.), H. Jeckalējs (korporāciju kopa), A. Martinsone (TLB sestdienas skola - gaidu jenda). S. Leimanis (skautu iecirkņa vad.), E. Ērkulis (kareivju b-ba), J. Rasiņš (saimniecisko darbin. apvien.), Ū. Maksiņš (Viestura vīru koris), I. Ploriņa (studenšu korp. kopa). Par sanāksmes vad. ievēlēja J. Niedru un par sekretāru St. Leimani.

J. Niedra iepazistināja sanāksmes dalībniekus ar iecerēto domu par kāda nacionāla - mākslnieciska uzveduma iestudēšanu 18. novembra valsts svētku sarīkojumam, ko šai nozīmē jau atzīstami paveikuši igaunji. Pārrunās J. Ādminis, B. Senkēviča u. c. norādīja, ka tuvojas Dziesmu svētki, kuŗu programmas sagatavošanā ir noslogoti kā dziedātāji, tā arī teātŗu laudis, mākslnieki u.t.t. Šai gadījumā valsts svētku programmas izpildīšanai būtu aicināmi mākslinieki no citiem latviešu centriem. A. Arājs turpretim uzsvēra, ka Toronto mit ļoti daudz mākslinieku, dedzīgos vārdos aicinot iestudēt kādu mūzikālu uzvedumu.

Debatēs, piedaloties K. Kārkliņam, J. Niedram, A. Martinsonei, O. Indzeram u. c., vienojās, ka rīcības komitejai jācenšas ierosinājumu reālizēt, un, kā to norādīja B. Senkeviča, uzvedumu sacerēt apsolījusies kāda dzejniece.

Šogad valsts svētku diena iekrīt sestdienā, bet Ītona zālē, diemžēl, ir jau aizņemta, kādēļ jāmeklē citas piemērotas telpas. Izskan arī priekšlikums par svētku atceres rīkošanu 17. novembra vakarā. Pārrunās par

(Nobeigums 4 lpp.)

PAŠU MORGIDŽAS

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA SASNIEGUSI 200,000 DOLARU ROBEŽU.

Pēdējā laikā Toronto latviešu kreditsabiedrības darbība strauji augusi, un šinīs dienās tās bilance parsniegusi 200,000 dolaru robežu. Tas kreditsabiedrībai dod tiesību aizdot latviešiem naudas summas līdz 10,000 dolariem, piememot kā nodrošinājumu nekustamu īpašumu obligācijas, citiem vārdiem — dod tiesību izdarīt morgidžu aizdevumus. Visiem zināms, ka naudas ieguldīšana morgidžās ir visdrošākais un visizdevīgākais finanču darījums. Tās dod arī samērā augstas kapitāla rentes.

Ļoti daudzi tautieši, mājas pircēji, ir maksājuši un maksā šīs morgidžas dažādām svešām finanču korporācijām un vārds morgidža visiem ir ļoti pazīstams.

Ir grūti kaut aptuveni minēt tās milzu naudas summas, ko Kanadā un ASV dzīvojošie tautieši ir aizpludinājuši svešu financistu kabatās ar morgidžu darījumiem.

Ar šejienes latviešu kreditsabiedrības morgidžu kapitāla nodibināšanu, vismaz daļa šīs naudas paliks pašu latviešu rīcībā.

Kreditsabiedrībai ir jau ienākuši vairāki torontiešu lūgumi pēc aizdevumiem, un pirmdien, 27. februārī, kreditsabiedrības valde, aizdevumu komisija un revīzijas komisija sanāca uz kopīgu sēdi, lai izlemtu šo svarīgo jautājumu.

Rosībai kreditsabiedrībā strauji pieaugot, ir kļuvis aktīvs arī jautājums par biroja telpām un to atvēršanu katru dienu parastā darba laikā. Daudzi tautieši ir arī griezušies pie kreditsabiedrības vadības ar lūgumiem darīt iespējamo, lai kreditsabiedrība būtu vairāk pieejama latviešu vajadzībām.

Paplašinātā valdes sēdē apsprieda arī jautājumu par kopīgu sanāksmi ar citām latviešu kreditsabiedrībām un arī iestādēm Kanadā un ASV. Ja šādu kopīgu konferenci izdosies noorganizēt, tad tanī varēs apspriest, kā paplašināt latviešu finanču organizāciju darbību un kā to veikt visā Ziemeļamerikas kontinentā.

A. S.

DARBU SĀK LONDONAS LATVIEŠU BANKA

3. februārī Toronto bija ieradies Londonas (Ont.) Daugavas Vanagu nodaļas priekšnieks R. Bērziņš un apciemoja Toronto latviešu kreditsabiedrību. R. Bērziņš iepazinās ar kreditsabiedrības valdes, komisiju un biroja darbību. Toronto latviešu kreditsabiedrība bija sagādājusi iespēju R. Bērziņam piedalīties revīzijas un aizdevumu komisijas sēdēs, kā arī satikties ar kreditsabiedrības direktoriem un sekretāriem. Tā kā R. Bērziņš apmeklējuma laikā kreditsabiedrības birojs bija atvērts publikai, viņam bija iespējams satikties arī ar kreditsabiedrības pārvaldnieku un biroja darbiniekiem un tādējādi iepazities ar kreditsabiedrības biroja darbību.

Kā zināms, Londonas Daugavas Vanagu nodaļa jau kopš laba laika bija ierosinājusi dibināt latviešu kreditsabiedrību arī Londonā. Šinī sakarībā ir notikušas vairākas Londonas latviešu sanāksmes, un pēdējā sanāksmē, kas notika 4. februārī tika pat rakstīts memorands Ontario provinces valdībai par darbības atļaujas (charter) izsniegšanu. Šinī pēdējā sanāksmē piedalījās arī „Ontario Credit Union League" pārstāvis. Tanī ievēlēja arī jaunās kreditsabiedrības pagaidu valdi. Par pagaidu valdes priekšsēdi ievēlēja R. Bērziņu, par kasieri Glinavu, revīzijas komisijā Laivinieku un aizdevumu komisijā Lūsi. Pagaidu valdes uzdevums ir radīt kreditsabiedrības priekšdarbus līdz pirmajai pilnsapulcei.

Pēc atļaujas saņemšanas darbībai savas durvis atvērs trešā pēc skaita latviešu banka brīvajā pasaulē.

Baltiešu dienas Vācijā

Baltiešu savienības Vācijā rīkotās „Baltiešu dienas" šogad notika no 22. līdz 28. janvārim Ludvigsburgā pie Štutgartes. Šinī laikā notika latviešu gleznotāja Jura Soikāna darbu izstāde, kā arī Baltijas ģeografisko karšu izstāde, kas aptver 4 gadu simtenus. 23. janvārī notika Otto Bonga priekšlasījums ar gaismas bildēm par Latgali. 25. janvārī Dr. H. Dāmens sniedza pārskatu par baltiešu mūziku, papildinot to ar skaņu platēm.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5310 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LASĪTĀJU VĒSTULES
DIVAINIBAS
Latvijas Amerikā red.:
Latvijā uz komūnistu partijas ierosmi jau slēdz baznīcas, Lietuva apcietināts pēdējais Romas katoļu bīskaps Julijonos Stepanovičios, bet ASV, kā ziņo laikraksti, 10 biskapi un 59 mācītāji prasa likvidēt ASV Tautas vietnieku nama Pretkomūnistiskās rīcības izmeklēšanas komiteju, kuŗa ir bīstama komūnistiem, jo izmeklē un apgaismo komūnistu darbību šai zemē. Īpaši aktīvs šai ciņā ir liberālais Kalifornijas episkopalu baznīcas biskaps J. A. Pike, kas, Cīņuščevam viesojoties Kalifornijā, bija to uzlūdzis savā rezidencē — Sanfrancisko. Jo sīvi presē un no kanceles viņš uzbrūk dokumentārfilmai „Operation Abolition," kur redzama Sanfrancisko studentu demonstrācija pret ASV Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komisiju, kad tā darbojās Sanfrancisko, apzīmē to par „distorted," *lai gan filmu par autentisku atzīst* kā policija, tā pilsētas galva un arī kāds baptistu mācītājs, kas visu laiku sekojis Pretamerikāniskās izmeklēšanas komisijas darbībai Sanfrancisko un bijis visa aculiecinieks. Nupat šai lietā biskaps J. A. Pike pieteicis debates ar Pretamerikāniskās izmeklēšanas komitejas priekšsēdi Franci E. Valteri. Taisnība ir F. B. I. darbiniekam Fillinskam, kas 9. gados izsekojis vietējās kompartijas pagrīdi un apgalvo, ka komūnisma vislielākie atbalstītāji ir starp amerikāņu garīdzniekiem. Vai latviešu garīdzniekiem nav nekādas ietekmes uz saviem amerikāņu amata brāļiem?

O., Kalifornijā.

DIALEKTOLOĢIJA
Latvijas Amerikā redakcijai:
Atbildot uz LA 26. janvāŗa n-rā ievietoto J. K. vēstuli „Vērtīgs raksts par izlokšņu pētīšanu" liekas, ka J. K. ir radis istu atbildi „ierosinošai polemikai par izlokšņu un rakstu valodas jautājumiem" mag. phil. A. Kalniņa rakstā „Kāds vārds par latviešu valodas izlokšņēm un dialektiem" LA 28. un 31. dec. n-ros, kas, pēc J. K. domām nosakidro visus skartos jautājumus un atbild visām polemikām." — A. Kalniņa rakstā gan nav norādījuma uz kādām polemikām, kaut dažas vietas rakstā varētu liecināt, ka tas radies tieši šo diskusiju ietekmē. Rakstā ir daudz vērtīgu norādījumu uz valodniecības chronoloģiski - kataloģizētiem materiāliem, par ko baltu filologu priekšnieku var tencināt, taču diskusiju problēmatiku tas neatrisina.

Tas, kas vismazāk pārliecina A. Kalniņa rakstā, ir viņa norādījums uz kādu (steidzīgu) atceri, sakarā ar latviešu valodas izlokšņu „sistēmatiskas pētīšanas" 60 gadiem. (?) Kur tāda atcere pēkšņi radusies? Autors to aprēķina no laika, kad J. Endzelīns un K. Milenbechs izdarījuši zināmās ekskursijas pa Latviju, sākot ar 1900. g. vasaru. Abiem zinātniekiem — tā izriet no raksta — toreiz ir bijuši katram savs definitīvs mērķis: vienam — latviešu zinātniskas gramatikas, otram — latviski - vāciskas vārdnīcas sastādīšana. Kādēļ materiālu vākšanu šiem atšķirīgiem mērķiem A. K. nosauc par „dialektoloģiskām ekskursijām" un saista to ar izlokšņu „sistēmatiskas pētīšanas" sākumu, nav gluži izprotams un nepārliecina. Tačū tas, ka abiem zinātniekiem epizodiskos izbraukumos bijusi sekundāra nozīme, vēl nedod tiesības runāt par izlokšņu pētīšanu kā par sistēmu.

Ja A. Kalniņš ir pārliecināts par to, ka viņa rakstā ir atbilde uz J. K. vēstuli, tad viņš maldās. Tā ir tikai polemika ar kādu citu autoru, kuŗa vārdi nav minēti. Tāpēc A. Kalniņa rakstā nav arī atbildes uz J. K. vēstuli.

Ja A. Kalniņš vēlas polemizēt ar kādu autoru, tad viņam jāpaziņo tā vārds un uzvārds, kā arī jāsniedz atsauce uz viņa rakstu, kuŗā tas izteikts. Tikai tad lasītājs var spriest par to, vai polemika ir pamatota vai nepamatota.

Ja A. Kalniņš vēlas polemizēt ar kādu autoru, tad viņam jāpaziņo tā vārds un uzvārds, kā arī jāsniedz atsauce uz viņa rakstu, kuŗā tas izteikts. Tikai tad lasītājs var spriest par to, vai polemika ir pamatota vai nepamatota.

Latvijas Amerikā redakcijai:
Atbildot uz LA 26. janvāŗa n-rā ievietoto J. K. vēstuli „Vērtīgs raksts par izlokšņu pētīšanu" liekas, ka J. K. ir radis istu atbildi „ierosinošai polemikai par izlokšņu un rakstu valodas jautājumiem" mag. phil. A. Kalniņa rakstā „Kāds vārds par latviešu valodas izlokšņēm un dialektiem" LA 28. un 31. dec. n-ros, kas, pēc J. K. domām nosakidro visus skartos jautājumus un atbild visām polemikām." — A. Kalniņa rakstā gan nav norādījuma uz kādām polemikām, kaut dažas vietas rakstā varētu liecināt, ka tas radies tieši šo diskusiju ietekmē. Rakstā ir daudz vērtīgu norādījumu uz valodniecības chronoloģiski - kataloģizētiem materiāliem, par ko baltu filologu priekšnieku var tencināt, taču diskusiju problēmatiku tas neatrisina.

Tas, kas vismazāk pārliecina A. Kalniņa rakstā, ir viņa norādījums uz kādu (steidzīgu) atceri, sakarā ar latviešu valodas izlokšņu „sistēmatiskas pētīšanas" 60 gadiem. (?) Kur tāda atcere pēkšņi radusies? Autors to aprēķina no laika, kad J. Endzelīns un K. Milenbechs izdarījuši zināmās ekskursijas pa Latviju, sākot ar 1900. g. vasaru. Abiem zinātniekiem — tā izriet no raksta — toreiz ir bijuši katram savs definitīvs mērķis: vienam — latviešu zinātniskas gramatikas, otram — latviski - vāciskas vārdnīcas sastādīšana. Kādēļ materiālu vākšanu šiem atšķirīgiem mērķiem A. K. nosauc par „dialektoloģiskām ekskursijām" un saista to ar izlokšņu „sistēmatiskas pētīšanas" sākumu, nav gluži izprotams un nepārliecina. Tačū tas, ka abiem zinātniekiem epizodiskos izbraukumos bijusi sekundāra nozīme, vēl nedod tiesības runāt par izlokšņu pētīšanu kā par sistēmu.

Ja A. Kalniņš ir pārliecināts par to, ka viņa rakstā ir atbilde uz J. K. vēstuli, tad viņš maldās. Tā ir tikai polemika ar kādu citu autoru, kuŗa vārdi nav minēti. Tāpēc A. Kalniņa rakstā nav arī atbildes uz J. K. vēstuli.

Ja A. Kalniņš vēlas polemizēt ar kādu autoru, tad viņam jāpaziņo tā vārds un uzvārds, kā arī jāsniedz atsauce uz viņa rakstu, kuŗā tas izteikts. Tikai tad lasītājs var spriest par to, vai polemika ir pamatota vai nepamatota.

DZIESMU SVĒTKU BALLE DIVĀS ZĀLĒS

Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē 22. februāri pārrunāja galvenokart Dziesmu svētku balles jautājumus. Balle notiks Palace Pier un Club Kingsway zālēs, kuŗas atrodas netālu viena no otras. Katrā ir 1300 vietas pie galdiņiem, bet kopīgā kapacitāte 3000 personām. Svētku balle notiks sestdienas vakarā (2. septembrī), ieejas maksa $2.50 no personas. Biļetes būs dabūjamas arī svētku laikā iepriekšpārdošanā informācijas birojā, Sv.Andreja baznīcas telpās. Katras zāles biļetes būs citā krāsā, un tās varēs apmainīt līdz balles sākumam, ja attiecīgās zāles kapacitāte to vēl pieļaus. Par biļešu pārdošanu, kontroli un dzērienu izdali Palace Pier zālē rūpēsies DV nodaļa, bet Kingsway zālē TLB. Abās zālēs būs pilnas bufetes ar dažādiem dzērieniem un atspirdzinājumiem.

Mākslinieku apvienība par savu pārstāvi gleznu izstādes tehniskajā komitejā izraudzījusi J. Zuntaku, kuŗš izraudzīs otru locekli pēc saviem ieskatiem, bet trešo locekli izraudzīs rīcības komiteja. Gleznas, dailamatniecības izstrādājumus, kā arī filatelistu eksponātus apdrošinās kādā no latviešu aģentūrām.

Ar latviešu valodas raidījumu „Latviešu atbalss" vadītāju A. Batņu sarunāts par Dziesmu paraugraidījumiem 8. un 15. martā (trešdienu vakaros no pl. 9—10). Trešā raidījuma laiks vēl nav noteikts, kā arī paredzami raidījumi vēl turpmāk. Iespiesti 20.000 Dziesmu svētku uzsaukumi, kuŗus izdalīs koŗiem latviešu centros un pulcēšanās vietās.

H. Lapiņš informēja par dziesmu svētku žetonu pagatavošanas iespējām un cenām, kā arī iepazīstināja ar paraugiem, bet šos jautājumus vēl pārrunās.

Vienojās, ka rīkojamas vakarinas slēgtā veidā Dziesmu svētku darbiniekiem un vaditājiem. Nākošo rīcības komitejas sēdi noturēs ceturtdien, 9. martā, pl. 7 vakarā, kad būs arī zināmi jaundarbu konkursa rezultāti un varēs sastādīt arī jaundarbu koncerta programmu.

Sēdē piedalījās pr.dis E. Krūka, J. Cīrulis, R. Bregžis, Z.Šmits, Z. Suriņš, A. Granti̦ņa, A. Grasmane, I. Bulmane, H. Lapiņš, DV Toronto nod. pr-ks P. Ratnieks, TLB pr-ve V. Poriete un pr. v. A. Gribusts.

Vērtīgs referāts

Piektdien, 10. martā, pl. 8 v. Toronto Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave., māc. A. Lūsis lasīs referātu par temu Kristiānisma sociālā ētika un komūnisms.

DV NIAGARAS NODAĻAS JAUNĀ VALDE

1. r. no kr.: sekretārs A. Brūklis, nodaļas pr-ks J. Celms, pr-ka vietnieks K. Sisenis un kasieris R. Kolesņikovs. 2. rindā: biedrzinis J. Steinbachs un rev. kom. locekļi Fr. Barkāns un Fr. Sirmais. Iztrūkst rev. kom. loc. F. Grigors. J. Liģera uzņ.

TORONTO

● Latviešu bankas valdes pr. A. Svenne mainījis adresi, un viņa jaunā mājvieta tagad ir 19 Biscayne Blvd., Scarborough, Ont., Tālr. PL 9 1919.

● Sākot ar 3. martu piektdienās, pl. 8 vakarā, Sv. Andreja baznīcā, māc. A. Copa vadībā notiks Bībeles stundas ar diskusijām.

● Darba kopas latviešu valodas semināra turpinājums trešdien, 1. martā, pl. 7,30 vakarā pie Skaidrītes un Ievas Flaumām, 43 Bingham Ave. (tel. OX 9-1498).

● Vijolnieka Jāņa Kalēja un Felicitas Maizītes - Kalējas (klavieres) koncerts notiks ceturtdien, 2. martā, pl. 8,30 vakarā, Unitarian Church Hall, 175 St. Clair Ave., W. Šis būs trešais koncertapvienības šis sezonas sarīkojums, un ar 2. martu sāks pārdot jau abonementu kartes nākošai sezonai, kas būs saņemamas jau koncerta vakarā pie kases.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas sanāksme notiks piektdien, 3. martā, pl. 8 vakarā, TLB namā, 198 Osler St. Prof. Burkēvics referēs par tematu „Tehniķu un tehnologu reģistrācija Ontario provincē".

● TLB drāmatiskā ansambļa M. Ziverta „Āksta" izrādes atkārtojums sestdien, 11. martā, pl. 8 vakarā Komercskolas auditorijā, 570 Shaw St. Ieejas maksa $1.50 no personas, un vietas būs numurētas. Biļetes iepriekšpārdošanā „Lotus" un „Calla" puķu veikalos. **K.**

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nodaļas jaunā valde darbu sākot ir pieškīrusi šādus pabalstus: sporta kopai „Sparta" $100.00, jaunatnes pulciņam „Rota" $ 100,00, ko izmaksās pēc vajadzības. Hamiltonas latviešu gaidām un skautiem pieškīrts $40,00, kādam bij. karavīram Latvijā — $40,00, Hamiltonas latviešu skolai — $20,00 un $20,00 kādai trūkumā esošai tautietei Hamiltonā.

Šīs summas nav ņemtas no saziedotajiem aprūpes līdzekļiem, bet gan no DV nodaļas kases.

● Hamiltonas DV nodaļa ir atjaunojusi teātŗa kopas darbību, vadību uzņēmusies režisore Lidija Lapsa. Luga jau ir izvēlēta un tās sagatavošanas darbi sākšies visā drizumā. Bez tam nākamā gadā paredzēta arī cita veida plaša kultūrāla programma.

● Hamiltonas DV valde sasauc sestdien, 11. martā, pl. 7 vak. Sv. Trisvienības baznīcas apakšējā zālē, Victoria Ave. S., ārkārtēju pilnu biedru sapulci. Ja minētā laikā nebūs ieradies pietiekams biedru skaits, sapulce sāksies pl. 7.30. Darba kārtība: atklāšana, sapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējās sapulces protokola nolasīšana un pieņemšana, dažādi jautājumi. Pēc pilnsapulces turpat „Grozinu vakars".

● DV Hamiltonas nodaļas valde laipni lūdz tos biedrus, kas vēl nebūtu nokārtojuši biedru maksas par 1960. gadu, to izdarīt pēc iespējas drīzākā laikā. Minētos maksājumus pieņem visi valdes locekļi.

Biedru maksas par 1961. gadu ir sekojošas: Vanagiem — $7.-, Vanadzēm — $3,-. Kam nebūtu iespējams biedru maksas nokārtot, lūdz iesniegt nodaļas priekšniekam attiecīgu lūgumu, minot iemeslus.

EDMONTONA

● 18. februārī Edmontonas latviešu biedrība „Imanta" rīkoja gadskārtējo karnevālu „Jautrais bišu strops".

Sarīkojuma telpa bija krāšņi dekorēta, to pildīja „jautrā bišu" saime. Karnevālā bija vērojama masku dažādība, labākās godalgoja. Lielu jautrību sagādāja „Kubas diktātora Kastro" ierašanās. Rīcības komiteja viņam pieškīra pirmo godalgu — Saules puķi.

Sarīkojums bija labi organizēts un jautrs, bet tautiešu atsaucība mazāka kā iepriekšējos gados.

2. Caks.

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNĪCĀ,
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2.

Tel. BAYswater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugiseksemplāri.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskirptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktie domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

MAC. A. LŪSIS

TAS PA

Jēzus Kristus tas pats v dien un mūžīgi.

Vēst. Ebr.

Kad 1941. gada jūlijā Rīgu atstāja bēgošais krievu k iekšpilsētā bija pārvērtusies kūpošā drupu kaudzē.

Bija gājušas bojā daudzas ēkas ar lielu kultūrvēsturi mi. Cietušas bija arī baznīcas. Nokvēpuši pret debesīm degušās, kādreiz staltās Pētera baznīcas mūŗi, un pamati palikuši no šī dievnama smailā torņa„ kas zināmā mērā kļuvis par sirmās Rīgas simbolu.

Trīspadsmitajā gadu simtenī celtam Rīgas Domam ruši daudzi krāsainie logi, kas attēloja dažādu laikmetu r mūsu metropoles dzīvē un vēsturē. Bet — zīmīgi bija tā nīgi vesels bija palicis tikai viens logs. Un — šajā log dzams Pestītāja tēls. Daudzie dievlūdzēji, kas, zvanu pulcējās uz pateicības dievkalpojumu, to ievēroja. Un v pildījās ar mieru un paļāvību. Neskartā Pestītāja tēlā saskatīja labu zīmi. Viņi it kā dzirdēja Pestītāja solīj esmu pie jums ik dienas — līdz pasaules galam."

Un daudziem, varbūt, nāca prātā apustuļa Pāvila v zus Kristus — tas pats vakar, šodien — **un mūžīgi."**

Mainīgajā pasaulē viņi redzēja nemainīgu Pestītā atziņa, ka Jēzus Kristus ir tas pats vakar, šodien un m un arī tagad ir daudzu drošums un daudzu prieks.

•

Apziņa, ka Jēzus Kristus ir „tas pats" un ka Viņš saviem mācekļiem ik dienas līdz pasaules galam, dod m bas izmaņu nedrošajā un mainīgajā pasaulē.

Jo pasaules vēsturi viszīmīgāk raksturo varu un va ņa. Vēsture rāda, kā valstis top un kā valstis sabrūk, iet bojā. Vēsture liecina, ka valdinieki atnāk un, norei varas un diženuma apziņā, klausās pūļa gaimos un gā tad nāk viņu aiziešanas stunda. Viņus vai nu padzen, va viņus noņem no vēstures skatuves. Un viņu vairs nav. aizmirsti: Bet Jēzus Kristus paliek tas pats vakar, šo mūžīgi. Dieviška spēkuma apmirdzēts, Viņš valda, neva valstij nav ne robežu, ne

MĀC. A. LŪSIS

TAS PATS

Jēzus Kristus tas pats vakar, šodien un mūžīgi.

Vēst. Ebrējiem 13,8.

Kad 1941. gada jūlijā Rīgu atstāja bēgošais krievu karaspēks, iekšpilsētā bija pārvērtusies kūpošā drupu kaudzē.

Bija gājušas bojā daudzas ēkas ar lielu kultūrvēsturisku nozīmi. Cietušas bija arī baznīcas. Nokvēpuši pret debesīm slējās izdegušās, kādreiz staltās Pētera baznīcas mūri, un pamati vien bija palikuši no šī dievnama smailā torņa,, kas zināmā mērā jau bija kļuvis par sirmās Rīgas simbolu.

Trispadsmitajā gadu simtenī celtam Rīgas Domam bija izbiruši daudzi krāsainie logi, kas attēloja dažādu laikmetu notikumus mūsu metropoles dzīvē un vēsturē. Bet — zīmīgi bija tas, ka pilnīgi vesels bija palicis tikai viens logs. Un — šajā logā bija redzams Pestītāja tēls. Daudzie dievlūdzēji, kas, zvanu aicināti, pulcējās uz pateicības dievkalpojumu, to ievēroja. Un viņu sirdis pildījās ar mieru un paļāvību. Neskartā Pestītāja tēlā viņi it kā saskatīja labu zīmi. Viņi it kā dzirdēja Pestītāja solījumu: „Es esmu pie jums ik dienas — līdz pasaules galam."

Un daudziem, varbūt, nāca prātā apustuļa Pāvila vārdi: „Jēzus Kristus — tas pats vakar, šodien — un mūžīgi."

Mainīgajā pasaulē viņi redzēja nemainīgu Pestītāju. Un šī atziņa, ka Jēzus Kristus ir tas pats vakar, šodien un mūžīgi, bija un arī tagad ir daudzu drošums un daudzu prieks.

*

Apziņa, ka Jēzus Kristus ir „tas pats" un ka Viņš paliek pie saviem mācekļiem ik dienas līdz pasaules galam, dod mums drošības izmaņu nedrošajā un mainīgajā pasaulē.

Jo pasaules vēsturi viszīmīgāk raksturo varu un valdību maiņa. Vēsture rāda, kā valstis top un kā valstis sabrūk, iznīkst un iet bojā. Vēsture liecina, ka valdinieki atnāk un, noreibuši savas varas un diženuma apziņā, klausās pūļa glaimos un gavilēs. Bet tad nāk viņu aiziešanas stunda. Viņus vai nu padzen, vai arī Dievs viņus noņem no vēstures skatuves. Un viņu vairs nav. Un viņi ir aizmirsti: Bet Jēzus Kristus paliek tas pats vakar, šodien — un mūžīgi. Dieviška spožuma apmirdzēts, Viņš valda, nevaldot. Viņa valstij nav ne robežu, ne karaspēka, kas tās apsargā. Viņa valsts nav prezidentu, valdību, policijas un ierēdņu. Bet tā ir stipra un varena valsts, par kuras pilsoņiem Viņš mūs ir aicinājis. Un vēsturē ir piepildījies Kristus solījums, ka pat elles vārtiem nebūs šo valstību uzvarēt.

Pasauli tagad, piemēram, nomāc bailes no komūnisma. Nekad gan vēsturē tas tā nav bijis, ka viena valsts vai viena valdības sistēma valda visos kontinentos. Bet ja arī tiešām komūnisms triumfētu pasaulē, tad tomēr Kristu no pasaules aizdzīt — komūnisti nevarēs. Jo vienmēr atradīsies cilvēki, kas ilgosies pēc Viņa tuvuma, kas pie Viņa meklēs mieru un drošību šajā mainīgajā, pārvērtībām padotajā pasaulē.

Vācu okupācijas laikā Alzkraukles mācītāja sētā kā laukstrādnieks kalpoja kāds intelligents, gadu trīsdesmit vecs krievs, bijušais Maskavas Dailes teātŗa režisors. 1940. gada ziemā viņš bija atsūtīts uz Rīgu sagatavot kādu uzvedumu un, varām mainoties, palicis mūsu zemes robežās. Šis vīrs bija izaudzis komūnisma doktrinu garā. Bet — pirmā grāmata, ko viņš paņēma no manas bibliotēkas un ko viņš lasīja ar lielu interesi, bija Bībele. Viņš gribēja kaut ko zināt par Kristu, par kuŗu viņš bija dzirdējis tikai zaimus un izsmieklu. Mēs zinām, ka Rīgas Doma baznīcā tagad ir iekārtota koncertzāle. Pat baznīcas soli esot apgriezti otrādi, lai cilvēki sēdētu ar muguru pret altāri. Bet — tā baznīca, kas celta cilvēku sirdīs, tā nav apgānāma. Vienmēr būs cilvēki, kas nepagriezīs muguru Kristum, kas mainīgajā pasaulē meklēs un atradīs nemainīgo Pestītāju Jēzu Kristu, kas ir tas pats vakar, šodien — un mūžīgi.

*

Apziņa, ka Jēzus Kristus ir tas pats vakar, šodien un mūžīgi, sagādā mums ne vien zināmu drošības izmaņu, bet tā sniedz mums arī garīgu prieku un atvieglojumu.

Jo pie kā gan mēs ietu savās bēdās, sāpēs un ciešanās, ja Jēzus Kristus nebūtu tas pats vakar, šodien un mūžīgi. Kas noņemtu grēciniekam viņa nastu, ja Jēzus Kristus no žēlotāja būtu pārvērties par bargu soģi un tiesnesi? Kas palīdzētu mums atrast Dieva mīlestību un pastāvēt ticībā Dieva mīlestībai un žēlsirdībai, ja šī mīlestība mūs šodien neuzrunātu caur Jēzu Kristu tāpat, kā tas ir noticis pirms daudziem gadu simteņiem? Vai mēs vēl ticētu mūžīgai dzīvošanai, ja Jēzus Kristus, par spiti zināmām klēpi izaudzētam ateismam, mums nerādītu ceļu uz Tēva namu debesīs?

Taisnība, mēs dzīvojam laikmetā, kas ar daudz un dažādiem līdzekļiem cenšas nokaut ticību Jēzus Kristus mācībai mūsu sirdīs un dvēselēs. Es esmu sastapis jaunus cilvēkus — studentus, kas nāk un jautā: Kam lai es ticu? Baznīca mani māca ticēt Jēzum Kristum, bet skola un universitāte apgāž visu, ko baznīcā esmu dzirdējis. Kam lai es ticu?

Tā ir traģēdija. Tā ir drausmīga traģēdija. Ne vien jaunatne to pārdzīvo, bet to izjūtam arī mēs. Dzīve tagadējā laikmetā ir tik pilna ar pretrunām un ačgārnībām, ka mūsu ticības citkārt drošie balsti ātri vien var sākt šķobīties.

Otrā pasaules karā bēgļu gaitas mani noveda Reichenbergā, Sudetijā. Netālu no mājas, kurā dzīvoju, bija neliels parks. Un šajā parkā stāvēja akmeņi cirsts Pestītāja tēls. Katru dienu tas bija rotāts ar svaigiem ziediem. Bet kādu rītu ziedu vairs nebija. Pestītāja seja un krūtis bija nosmērētas ar tintes vai kādas krāsas traipiem. Nebija ziedu vairs arī nākošajās dienās. Un no tā es secināju, ka tā pati roka, kas bija likusi ziedus, bija sviedusi tintes pudeli. Kāds cilvēks bija lūdzis un acīmredzot pievilies. Milestības vietā viņa sirdī bija ienācis naids.

Un tomēr Jēzus Kristus ir un paliek tas pats vakar, šodien un mūžīgi. Viņš nemainās. Maināmies tikai mēs. Vēl šodien Kristus mums piedāvā Dieva mīlestību, grēku piedošanu, svētlaimi un mūžīgo dzīvošanu.

Iesim pie Viņa. Un mainīgajā pasaulē mēs sastapsim savu nemainīgo Glābēju un Pestītāju.

ROMĀNS AR UZTRAUCOŠU SATURU

„Decision at Delhi by Helen McInnes, Harcourt, Brace & Co. (Kanadā — Longmans, Green & Co.) izdevums, 434 l. p.

Pirms apcerējamā romāna sarakstīšanas autore publicējusi jau desmit romānus, kuŗu darbība dažreiz norit Eiropā, tāpat kā šinī romānā. Protams, amerikāņu rakstniece, kas dibināti var lepoties, ka katra viņas grāmata ir tikpat šausmīga un uztraucoša kā Hičkoka šausmu drāmas un filmas, pieiet Eiropas dzīvei un ļaužu tēlošanai no tīri amerikāniskā viedokļa.

Šoreiz romāna galvenā darbība bazējas uz politiskiem notikumiem laikā no 1940. līdz 1958. gadam un blakus izdomātiem varoņiem romānā attēlotas arī vēsturiskas personas, kā, piemēram, grieķu pagrides varoņi. Autore pa daļai savu vielu smēlusi no Grieķijas nesenās traģiskās vēstures.

Katrā ziņā tiem, kas cieni uztraucošu literatūru, ir labāk lasīt tādu, ja tā ir uzrakstīta tik labā stilā kā šai autorei, bet ne sen. sāciju literātūras izdevumus.

Budzis.

KULTŪRAS DIENU LAIKĀ ZIEDOSIM ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDAM!

Kultūras fondam paredzētie ziedojumi nosūtāmi pēc adresēm: Kanadā — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont., ASV — American Latvian Association, 1727 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D. C.

Mūsu tautiskais spilvens lietuvju dzejniekam

Faustam Kiršam 70 gadu jubilejas atcere

Nesen Bostonas lietuvji nosvinēja samērā plašu jubileju savas kolonijas iemītniekam, vienam no izcilākiem lietuvju dzejniekiem — Faustam Kiršam. Jubilejas akts bija rīkots plašajā lietuvju namā Dienvidbostonā, kur rakstnieks A. Vaičulaitis no Vašingtonas, D. C., sniedza kondensētu apskatu par jubilāra literāriem darbiem. Dzejnieks St. Santvaras vadīja godināšanas vakaru, kuŗā piedalījās Lietuvas konsuls Šalna, Lietuvju enciklopēdijas pārstāvis un citi literāti un sabiedriski darbinieki. Kiršu sveicināja no Romas bij. ārlietu ministrs Lozaraitis un pārējie valdības locekļi, kultūras darbinieki no ASV, Eiropas, Austrālijas kontinentiem.

Latviešu preses biedrības vārdā dzejnieku sveica O. Akmentiņš un kā latviešu žurnālistu un rakstnieku velti pasniedza tautisku spilveni, lai dzejnieks, noliekot galvu uz tā, rastu ne vien atpūtu, bet arī sapņus un inspirāciju savai dzejai. F. Kiršas dzejoļi ir tulkoti arī latviski.

F. Kirša dzimis 1891. g. 13. februārī Senadvarā, Zarasos, netālu no Latvijas robežas, t. s. Lietuvas Šveices apgabalā. Belrines universitātē (1922. - 25.) studējis literātūru un aistētiku. Viņa pirmie dzejoļi parādījās 1912. g. tā laika presē. Iznākuši 9 dzeju krājumi.

Vācijas laiku dzejnieks dzīvoja Libekā, kur vadīja lietuvju nometni, rediģēja laikrakstu un nodibināja sakarus ar baltiešu literātiem. Viņš jau Libekā bija viens no Lietuvju latvju vienības organizētājiem un kā tāds piedalījās šīs organizācijas kongresos. Arī Bostonā pirmajos iecelotāju romantisma gados Kiršu piedalījās LLV sanāksmēs un bieži bija redzams arī latviešu sabiedrībā. Dzejnieks strādāja kādu laiku grūtu darbu metallfabrikā, tad slimnīcā, bet tomēr atlicināja laiku vadīt lietuvju literātūras klubu.

F. Kiršu ir intellektuāls un ideju dzejnieks. Savā dzejā K. devis jaunās Lietuvas ainas ar siltām krāsām un skaņām. Intellektuālam lasītājam viņš dod daudz prieka.

Lai sumināts lietuvju dzejnieks, kas brīvības dēļ izgājis trimdā!

Osvalds Akmentiņš.

Lietuviešu literārā prēmija šinī gadā piešķirta E. Baronam Čikāgā. Prēmiju — 1.000 dol. — jau desmito gadu pēc kārtas piešķir lietuviešu laikraksts „Draugas", Čikāgā.

Velta Snikere

SAUC MANI ATKAL

Kas tu esi, kas
Šķērsodams ceļus
Uzreizi visus
Sauci un atkal sauci
Nemitīgu mirkli
Vārdā nedzirdētā?
Uzrunāji,
Saukdams Roriku.

No manis pretim
Tev atbalss pacēlās.
Cik ilgi dusējusi
Mani?

No manis pretim
Visa es pacēlos,
It kā es visa
Atbalss būtu.

Tava balss sevi
Mani atrada
Citā dzīvē,
Citā laikā.

Mani pie pašām
Saknēm sanēma,
Pie pašas stigas
Iekšējās dzijas.

Nelauj klaiņot
Šeit neierastajā,
Sauc mani atkal
Un pazudini.

Pazudini
Nejauši ierastam,
Citā nomodā
Paaicinājis.

JĀNIS KALMĪTE UN JĀNIS STRODS POŠAS UZ MILVOKIEM

Jānis Kalmīte jau ilgāku laiku atkal cilā un pārcilā savu jaunāko, apm. viena gada „ražu", jo viņam jāpošas uz kaimiņu pagastu izstādei. Soreiz šie laimīgie kaimiņi būs milvokieši. Es saku — laimīgie kaimiņi — jo Kalmīte savos darbos aizvienam ir parādījis lielas gara alkas, lielu uzdrīkstēšanos un skaistu varēšanu, un laimīgs var justies ikviens, kam dota iespēja meditēt starp viņa gleznām.

Loti īpats mākslinieks, tuvs dvēseles rads un draugs Kalmītem, ir J. Strods, kas latviešu glezniecībā iet savu noteiktu, drošu soli. Viņa klusās dabas, portreti, tāpat apgarotie krucifiksi jau daudz likuši runāt par šo mākslinieku, kas īsti savas gaitas sācis trimdā.

Kalmītes un Stroda gleznu izstāde Milvokos notiks no 4. — 12. martam, Lutera centrā, 1113 W Sate ielā.

KĀDS BRITU ŽURNĀLISTS IZTEICIS AIZDOMAS, KA IVINSKAJA CENTIES IZMANTOT KĀ ĶĪLNIECI, LAI AIZKAVĒTU PASTERNAKA MANUSKRIPTU PUBLICĒŠANU ĀRZEMĒS

Pasternaka rakstu izdevējs Rietumos it kā jau esot saņēmis mājienu, ka Ivinskajas sods varētu tikt mīkstināts, ja viņš izdotu Maskavai Pasternaka manuskriptus.

Kāds cits britu žurnālists, kuru ieskata par speciālistu Krievijas jautājumos un līdz šim ieturēja visumā Padomju Krievijai labvēligu līniju, bieži runājot par „atkusni" Krievijā, ir publicējis loti asu rakstu ar virsrakstu „Pasternaks un dzejnieks - policists" Tanī ir izteikti asi pārmetumi A. Surkovam. Britu žurnālists nevar saprast, kā Surkove, kurš taču esot „dzejnieks un ne policists", varējis tā uzstāties pret Pasternaka draudzeni un adoptēto meitu: Pasternaku pats Surkovs esot kādreiz nosaucis par „lielu rakstnieku". Surkovs esot atklāti „devis savu svētību" Ivinskajas notiesāšanai: acīm redzot, Krievijā dzejnieki nostājoties policijas pusē. Tas pats žurnālists uztraucas arī par Ivinskajas notiesāšanas veidu: pat Krievijas pilsoņu vairums nekā nezināšanos un neatļautām valūtas operācijām u. c. Ivinskajas mājā pēdējā laikā ieradušās dažādas personas ar naudas summām it kā no izdevēja Feltrinelli, un to starpā, iespējams, bija arī Padomju policijas slepenie aģenti, tātad nebija grūti iegūt pret Ivinskaju vērstus „pierādījumus".

Kāds britu žurnālists izteic aizdomas, ka Ivinskaju centīsies izmantot kā ķilnieci, lai aizkavētu Pasternaka manuskriptu publicēšanu ārzemēs:

MANA PUSNAKTS MESA

Arnolda Apses vēstule no Klosterkalna Francijā

Klosterkalnā elsodama raudāja vētra. Lija. Kalna seja bija pelēka un izmocīta. Man likās, ka tam uzkrauta pārsmaga nasta: cilvēces posta smagums. Nav cilvēka, kas šo smagumu spētu nest. Kalns bija kļuvis kuprains, bet nebija sabrucis ceļos.

Pavarda ogles nespēj sasildīt vētru, maizes gabals nevar pabarot dvēseli. Mana dvēsele bija izdzītībā pārsalusi un izsalkusi pēc maizes, kas neaug zemē, bet cilvēcīgās sirdīs. Nebiju pamests. Vārdi, ko atrakstīja mani draugi, mirdzēja tā, ka varēju tos lasīt arī tumsā, bet šie sirdij tuvie cilvēki nebija pie manis. Dzirdēju vētras elsas klosteŗa drupās un sapratu, ka vientulība top nežēlīga, ja cilvēks ir tai pārāk uzticīgs.

Aizslēgtas durvis nespēj dot cilvēkam mieru. Tādēļ vēl augstāk kalnos vientuļā klosterī pusnakts mesā meklēju vienkāršu, cilvēcīgu sirsnību un Labā Gana dzimšanas stundas mieru. Dzirdēju vēstījumu — Pax vobiscum — un mans gars tam atsaucās pazemīgs un pateicīgs. Bet mani traucēja draugs, ko bija paņēmis līdzi. Viņā bija paslēpies kāds pārgudrs smīnētājs: tas viņu tirdīja.

Man bija jādomā, cik nelaimīgs ir cilvēks, kam zināšanas sakāpušas galvā un kļuvušas par cinisma velnu.

Kad aiz mums atkal noslēdzās klosteŗa vārti, dzirdēju, ka šeit augšā kalnos vētra nevis elso, bet vaimanā kā bezcerīgā izmisumā. Strāvoja ass, auksts lietus, ceļš bija kļuvis par strautu, auto ugunīgu gaismā redzēju ātri peldam izbālējušas koku lapas un vecus papīrus, jo ūdens mēza kalnu ciema ielas. Auto vaditājs saknieba lūpas un iebrauca mašīnu straumē.

Tā bija mana pirmā mesa kalnu klosterī, par to biju sapņojis ilgus gadus, tādēļ pavisam priecīgu prātu un vieglu sirdi samaksāju auto īpašniekam par braucienu pēdējo naudu. Vēlāk dzirdēju, ka mans traucētājs bijis sajūsmināts par neparasto braucienu. Jautāts par mesu, pasmīnējis un atmetis ar roku. Tagad viņam ir auto. Es eju kājām, visur nesdams līdzi atmiņas par šo nakts mesu La Hûbes klosterī. Ja kāds gribētu, lai es šīs atmiņas izmainu pret visdārgāko auto, viņš nāktu pie manis veltīgi.

Pagāja divpadsmit mēneši, bija atkal Ziemassvētku nakts. No Vientulības klints pārnācu drebinādamies. Nezinu, cik ilgi biju tur stāvējis, aizmirsies domās, kas mūsu dienās pūlim liekas smiekligas, izlases cilvēkiem fantastiskas, jo tās der tikai dažiem, kas vientuļi kāpj kalnos. Drebinājos arī tādēļ, ka mana vēja jaka nebija nekāds kalnu ziemai domāts apģērba gabals.

Abats Bartolomejs, uzkāpis kalnā no Svētā Leona ciema, atnesa man Ziemassvētku dāvanu — Hendeļa Mesiju. Šī varenā mūzikas darba man vēl nebija, tādēļ prieks bija abiem: dāvātājam un apdāvinātajam.

Man nebija nekā, ko abatam dāvināt. Bet zināju, ka viņš dzīvo līdzi visam, ko rakstu, tādēļ pārskirstījām jaunākos manuskriptus: nupat pabeigto dzejoļu krājumu un lēnām topošās Vējuciema vēstules. Ir cilvēki, kas ar pāris vienkāršiem vārdiem spēj darīt bagātu. Abats Bartolomejs teica: — Jūs esat pierādījums, ka fantasti un ticētāji vēl dzīvo. Viņi vajadzīgi cilvēkiem, lai tie nesāktu dievināt pasī sevi, bet Dievam — lai Viņš nekļūtu vientuļš. Jūs aicināt neticēt mūžīgai naktij, jo atmodas stunda ir likums. Šo aicinājumu es paudīšu tālāk šonakt pusnakts mesā. Jūs mani apdāvinājāt.

Abats jutās apdāvināts, es — oagāts.

Aizbraukt uz La Hûbes klosteri nevarēju, jo nebija naudas. Abats Bartolomejs lasīja pusnakts mesu tepat Moulin de France ielejā, bet zināju, ka tur būs daudz cilvēku, un tie mani traucēs. Vislabāk ar savu sirdi un Dievu varu sarunāties bez liecinieķiem un saprasties bez starpniekiem.

Divpadsmit mēnešus biju klau, dzinājis pie durvīm, aiz kurām dzīvo cilvēki. Pie daudzām durvīm. Citas neatvērās, citas atvērās, bet, kad atkal aizvērās, bija tikpat svešas, kā pieklauvējot. Cilvēki nāca arī pie manis. Nezinu, ko viņi paņēma līdzi, bet gandrīz katrs atstāja plēsoņu nasu zīmes vai garīgas nabadzības skrandu smaku. Bet es dzīvoju kalnā un māju varu izvēdināt ar spēcīgu caurvēju.

Ir labi, ka cilvēka vārdu nenes vienīgi plēsoņas vai garīgi nabagi. Ir cilvēki, kas mums nepieciešami, kā ceļa zīmes un akas nepieciešamas tuksnesī: šie cilvēki nāk no Prometeja vai Kristus cilts. Bieži vien viņi paši to nemaz neapzinās. Kad kāds no viņiem ver mūsu durvis, mūsu mājoklis top gaišs un pleci taisni, kaut būtu sēdējuši tumsā un bēdās. Kad viņš aiziet, paliek skaudras ilgas, lai viņš drīzi atkal atnāktu. Bet posta un izdzītības demons mūs pametis, jo pie mums bijis Dieva cilvēks. Zinu šādus cilvēkus, bet abats Bartolomejs ir no tiem vienīgais, kas līdz šim varējis mani Klosteŗkalnā apciemot.

Kad abats Bartolomejs aizsteidzās, lai nenokavētu pusnakts mesu, jutu, ka vairs neesmu izdzītībā. Viņš man bija atstājis patvēruma saļūtu, ko velti meklēt pie tiem cilvēkiem, kas dzīvo ar tuksneša smiltīm sirdī. Pusnakti iededzu sveces zem Svētās Mātes attēla un klausījos senās Ziemassvētku himnas Donas kazaku koŗa dziedājumā. Agnus Dei no Bēt'ovena Missa Solemnis man lika dziļā bijībā meklēt ceļu pie tā Lēmēja, kas var izmācināt vai apžēlot Vējuciema svešinieku un arī tos varenos, kuŗu vainas dēļ ir miljoniem šādu svešinieku. Kad no Hendeļa Mesijas noklausījos Sympʼonie Pastorale un koŗa dziesmu And the glory of the Lord, jutu, ka esmu dzirdējis Labā Gana dzimšanas vēsti.

Zentas Mauriņas grāmatā Dzelzs aizbidņi lūst ir rindas, kas kļuva manas 1960. gada Ziemassvētku nakts evaņģelijs:

— Par spīti dumpībai un kurnēšanai, par spīti zaudējumiem un postigajam izmisumam, es liecos tā spēka priekšā, kas liek pukei uzziedēt, auglim briest, saulei uzlēkt un norietēt, kas nosaka cilvēku un putnu gaitas. Mūsu ceļš ir iezīmēts, mūsu uzdevums ir to atrast, un ja mēs to, par spīti visiem sajukumiem, ejam līdz galam, mēs esam brīvi. Kāda neredzama roka mani glābusi no iznīcības vētras, no cilvēku jaunuma uguns, nevis lai es dažus gadus ilgāk dzīvotu, bet lai nāvi pārvarētu dzīvībā, lai nesastingtu pelēkajā postā, bet skatu pievērstu zvaigznei kas uzlēca pusnakti (373. lpp.).

Svētās Mātes sejā bija apskaidrots miers, mazās, baltās svecītes eglē bija gandrīz izdegušas, uzliesmoja pa skujai un manā Vējuciema būdā bija svētnīcas smarža. Klausījos Torelli Con una pastorale per il Santissimo Natale. Izredzētiem cilvēkiem Radītājs atļauj ieskatīties pasaulē, ko nespēj sagraut lielgabali, nespēj aiznaglot noliedzēju un smīnētāju zaimi. Vārdos, krāsās, tēlos un skaņās izredzētie spēj attēlot tikai sīku šīs pasaules stūrīti, bet ar to pietiek, lai zemei pāršalktu atmodas stundas elpa. Torelli skaņās jūtu un dzirdu šo elpu. Ja viņa kādu sasniedz ellē, tad tā ir apžēlošanas vēsts.

Laukā dzirdēju balsis. Ciema ceļa sasalušajā sniegā čirkstēja soļi. Kaimiņi nāca mājup no pusnakts mesas Svētā Leona ciema baznīciņā. Gāju brīdi staigāt, lai vēlāk rakstītu. Ciemā klaudzēja durvis un logos atspīdēja ugunis. Vai cilvēku prāts bija kļuvis labs?

Nakts bija bez vēja, skaidra un auksta. Zvaigžņu pārpilna debess. Zvaigzne, kas vakarā spīdēja pār Pilnības kalnu, nebija palikusi vientuļa, nebija velti spīdējusi.

Vai es negrēkoju, sūdzēdamies par izdzītību? Nebiju pamests. Biju uzrakstījis aicinājumu neticēt mūžīgai naktij, un to fantasts Bartolomejs — abats ar dzejnieka dvēseli — šonakt bija paudis tālāk. Gāju atpakaļ uz Vējuciemu, jo pēkšņi zināju, ko šonakt rakstīšu. Zināju katru vārdu.

Zvaigžņu zīmes rādīja, ka laika ceļš griežas pret rītu.

‚DEGUNS' KĻŪST POPULĀRS

Teodora Zeltiņa 3 cēl. kom. „Deguns" Čikāgas latviešu teātŗa mēģinājumā. Ar šo lugu ČLT 10 gadu darbību atzīmēs 5. martā, pl. 2,30 p.p. Austin Town zālē. No kr.: E. Gulbergs, O. Krolls, A. Osis, A. Eikene, K. Baltpurviņš, Māra Antena un A. Balodis. Foto: J. Nagels

Rakstnieku raditiem darbiem, gluži tāpat, kā tas ir ar cilvēkiem, ir savi likteņi. Viens ar savu slavu piedzimst, otrs pēc slavas nepiedzīvo tiecas, līdz to arī iegūst, vēl cits top ar slavu negaiditi apveltīts, vai — kā Šekspīra „Divpadsmitajā naktī" par to prāto Mālvolio — top slavā „grūšus uzgrūsts."

Teodora Zeltiņa darbi nav tādi, kas būtu līdz šim piedzīvējuši pie pirmās vai pēdējās grupas, bet gan pie otras — neatlaidīgi un mērķtiecīgi tie tiekušies pēc savas labās slavas visus tos gadus, kamēr vien rakstnieks tos iesācis laist tautā.

Starp T. Zeltiņa darbiem īpatu vietu ieņem skatuves novele „Deguns". Tā reizē komponēta arī kā luga, un tagad Čikāgas latviešu teātŗa uzvedumā tā būs skatāma kā raita 3 cēlienu komēdija. Šai darbā T. Zeltiņš prot uzjautrināt lasītāju ar asprātigi raditām situācijām un labu humoru, neliegdams savu vietu arī dziļākām pārdomām. Tema ir aktuāla kā vides, tā arī idejiskā ziņā.

Jānis Bičolis, rakstot apceri par T. Zeltiņu un godalgoto novelu krājumu „Dvēseļu glābēji", kā vienu no labākajiem darbiem grāmatā min „Degunu". Arī kritikis Vitauts Kalve, recenzējot „Dvēseļu glābējus", pat veselas 5 reizes piemin šo noveli, analizēdams tās saturu un formu.

Nobeigumā kritikis secina: „Par spīti ne visai piemērotajam ietērpam, arī „Deguns" ieiet dziļi eksistenciālos jautājumos. Tas taujā, kāda īsti ir cilvēka vienreizīgas individuālitātes vērtība un nozīme. Vai panākumiem un guvumiem ir kāda jēga, ja par to jāsamaksā ar savas personības, savas vienreizīgās sejas zaudēšanu? Vai par lieliski samaksātu modes ākstā lomu vērts atteikties no neveiksmīga mākslinieka sāpīgās un grūtās dzīves? Un — vai var iegūt kaut ko no milestības, kas meklē mūsu masku un nevis mūs pašus?"

Jā, tādas ir problēmas, kas skartas „Degunā", tādas tās būs atspoguļotas Čikāgas latviešu teātŗa uzvedumā.

Jā, patiesi, „Deguns kļūst populārs . . .

JAUNAS IDEJAS

(Pārnesums no 2. lpp.)

pag. valstssvētku atceres sarikojumu J. Niedŗa norādīja, ka nav bijusi pārstāvēta Kanadas prese, kas var būs izskaidrojams ar apstākli, ka tieši tai laikā cirkuleja raksti pret baltiešiem (ņemti no krievu ziņu avotiem) — igauniem. Turpretim tagad stāvoklis šai ziņā ir grozījies.

Pārrunāja arī dažādu administrātīvu jautājumu izkārtošanu, kā arī dažus ierosinājumus svētku labākai sekmēšanai, un K. Kārkliņš galvenokārt pasvītroja latviešu preses aktivitātes nepieciešamību svētku daudzināšanā.

Izraugot jauno ričības komiteju, bija ierosinājums paredzēt programmas lietu kārtotāju, tāpat paredzams postenis dekorātivo jautājumu kārtošanai u.t.t. Vienojās, ka izraugāma ričības komiteja 9 loc. sastāvā, kas konstruējoties sadalīs amatus, bet ierosinājums par ričības komitejas amatpersonu vēlēšanu atsevišķi neguva vairākumu. Pilnvaroja ričības komiteju darbā koopteēt studentu kopas pārstāvi, kā arī pārstāvjus no vecākām studentu organizācijām, jaunatnes pārstāvjus un mākslinieciskojautājumu kārtotājus. Ričības komitejā ievēlēja un tā konstruējās šādā sastāvā: J. Niedra (prdis), R. Roze (pr. v. un administrātors), S. Leimanis (sekr. un kārtības dienesta vad. skauti - gaidas), J. Skrastiņš (kasieris), A. Arājs un Milda Bērziņa (programmas lietas), K. Kārkliņš (informāc. daļas vad.), A. Martinsone (dekorāciju pārz.), E. Kalniņš (kārtības dienesta vad.). K. Čikāgas latviešu teātŗa pirmizrādē tas būs skatāms svētdien, 5. martā, plkst. 2,30 p.p., Austin Town zālē. Piebilstams, ka šī izrāde būs arī jubilejas izrāde, ar ko ČLT atzīmēs savu 10 gadu pastāvēšanu.

Māra Antena tēlos savam vīram uzticīgu sievu, kuŗai tomēr iekārojas arī kaut kas „no lielās, spožās dzīves". Aida Eikene būs akrtise, ko kāds milētājs „sagūsta ar viņas pašas jaunības sapņiem". Arvids Balodis apgalvo, ka viņš neesot nekāds privilēģēts fabrikas strādnieks ar normētu darba laiku. Edgars Gulbergs ir tik pārgalvīgs, ka, bez skatuves dzīvojot, viņam uznāk kāre „nospēlēt gabaliņu no dzīves, kā tedātrī, sev pašam un draugiem par prieku," Pēdējais — bet tādēļ ne jau mazākais — Aivars Osis Dzirnava lomā pārgudri apgalvo, ka „latviešu teātri trimdā turas pie dzīvības vienīgi aiz plikas spītības", u.t.t., u.t.t.

Iestudējumu paveicis rež. Kārlis Baltpurviņš, kas smaidot apliecina: „Komēdija „Deguns" ir luga ar mugurkaulu. Iestudējuma uzdevums ir bijis panākt to, lai šis mugurkauls izrādes gaitā tiktu atrasts un paturēts. Pārējais runās pats par sevi, un par visu to lai beidzot spriež skatītāji, kuŗus ielūdzam būt par šīs izrādes lieciniekiem jo kuplā skaitā."

ČLT vadītājs O. Krolls pārliecināts, ka aktieŗu un režisora darbs vainagosies ar panāku miem.

—ro.

PRIECĪGS NOTIKUMS AR ‚PRIECĪGO SAIMNIEKU'

Latviešu apvienības teātris Minneapolē deva šejienes tautiešiem iespēju atkal pēc ilgāka laika no sirds pasmieties, noskatoties Jāņa Akurātera komēdiju „Priecīgais saimnieks". Luga sava laikā bija ļoti poplāra un pārstaigāja daudzas Latvijas skatuves.

Režisors Andris Valdmanis lugu ir lietpratīgi saisinājis, atmetot tā laika aktuālitātes. Bija lauts smieties un priecāties par dzirkstošo vecās un jautrām puantēm. Režisors deva iespēju iepazīties arī ar jaunās paaudzes tēlotājiem, kas radīja pārliecību, ka jauniešos vēl arvien ir interese un griba nodoties teātŗa mākslai.

Audžu meita — Vaira Demme, bija savā pirmā lielākā lomā, deva labu pārdzīvojumu un situāciju izpratni. Studentu Medēnu, Mariannas iecerēto, tēloja Jānis Skujiņš, viscauri parādot dzīvu un veselīgu tēlojumu. Ir prieks redzēt, ka mūsu Mineapoles teātŗa pasaulē aug un veidojas nopietni skatuves spēki.

Nikno, valdonīgo, bet reizē sirsnīgo un sīlto saimnieci Aneti pārliecinoši tēloja Olga Švarce. Leontine Raesta savā nelielā kalpu sievas Vitolienes lomā parādīja nenoliedzamus komiķes dotumus.

Birzi labā skatuves rutīnā tēloja Edgars Sulcs, izveidodams stingru rūdīta ministra tēlu. Kārlis Ozols nelielajā puiša Kraukļa lomā bija labs raksturs, bet, zinot viņa dotumus, skatītāji gaidīja vairāk skatuviskas dzirksts. Jānis Zvaners, kā ministra apkalpotājs Jērums, ar ļoti raksturīgu masku, atkal parādīja savas komiķa spējas. Zīmīgi studenti bija Leonids Ieleja, Jānis Krūmiņš, Jānis Zvaners, Kārlis Ozols. Arī Ozols nelielajā puiša Kraukļa lomā bija labs raksturs, bet, zinot viņa dotumus, skatītāji gaidīja vairāk skatuviskas dzirksts. Jānis Zvaners, kā ministra apkalpotājs Jērums, ar ļoti raksturīgu masku, atkal parādīja savas komiķa spējas. Zīmīgi studenti bija Leonids Ieleja, Jānis Krūmiņš, Jānis Zvaners, Kārlis Ozols. Arī sulainis — Nikolajs Harmsons pārliecināja savā mazajā lomā. Jānis Eberliņš bija lauksaimnieks Lielauss.

Priecīgais Saimnieks Grotāns Andŗa Valdmaņa sniegumā bija kā dzirkstošs šampanieša kauss. Viņš pārliecināja skatītāju ar tēla pilnību un deva reto iespēju reiz atkal priecīgi pasmieties. Viņa tēlojuma tālākai iztirzāšanai daudzvārdība lieka. Paldies!.

Dekorātivo ietērpu lugai bija darinājis Alberts Pakalns, ar nedaudz paliglīdzekļiem jaudams mums paciemoties vecajā Rīgā. Skatuves gaismotājs Alfrēds Bērziņš deva gaišu un saulainu vidi lugas norisei. Ātri un izdarīgi skatuves būves kārtotāji bija Andrejs Dombrovskis, Jānis Krūmiņš un Arvids Liepiņš.

Jau tā priecīgo noskaņu vēl dzīvāku darīja A. Valdmaņa sacerētās melodijas, kas izpelnījās skatītāju aplausus.

Ar nožēlu jākonstatē, ka pēc tik liela darba, lugu sagatavojot, bija tik maz skatītāju. Būtu ļoti vēlams, ja uzvedumu varētu atkārtot kādā citā latviešu kolonijā kur vēl mil teātri.

Lai silts paldies skatītju vārdā visiem priecīgiem devējiem un labprātīgajiem talciniekiem!

Erna Ulmane.

Dažu draugu vidū gleznotājs J. Tidemanis šais dienās atzīmēja iesloļošanu 65. dzīvības gadā. Kaut mākslinieks nevar sūdzēties par pārāk spožu veselību pēdējā laikā, viņš ir darba prieka un ideju pilns un domā šķērsot Kanadu līdz pašiem tālajiem rietumiem — Vankuverai. Uzņēmumā jubilārs ar dzīvesbiedri.

KANADAS NACIONĀLAIS BALETS

Katru gadu ap šo laiku Kanadas Nacionālais balets rāda savus sasniegumus un māku Karaliskajā Aleksandra teātrī Toronto. Laiku pa laikam trupa nāk klajā arī ar vairākiem jauniestudējumiem. Šogad tādi ir pavisam trīs: „Princess Aurora", „Barbara Allen" un „Antic Spring". Šķiet, visiespaidīgākais ir tieši pēdējais balets ar franču komponista Žaka Ibēra atjautīgo mūziku un Granta Streita polifonisko horeogrāfiju. Šis balets galvenokārt sastāv no komiskām raksturdejām un pantomīmas. Priekšnesums ir dzīvs un atbilst darba saturam.

Balets „Princess Aurora" ir faktiski mazs fragments no Čaikovska „Apburtās princeses" ar M. Petipa horeogrāfiju. Vislabāk te patika humoristiskā Sarkangalvītes un Vilka deja, kā arī Zilo putnu divdeja. No īsajiem baletiem vēl jāpiemin jau stipri nodrāztais „Orfejs pazemē", bet skatītājiem tas patīk. Varbūt tādēļ, ka Parīze ir tik tālu, un kankan dejas var redzēt vienīgi vairs Francijā.

„Gulbju ezerā", ar kuŗu nesen reprezentējās arī britu balets no Londonas, Andžela Leija dejo romantisko Odetes-Odīnes dubultlomu. Teicams partneris ir Erls Krauls kā princis Zigfrīds.

Par financiālajiem panākumiem savs spriedums ir teātŗa galvenajam vadītājam. E. Ravlejam. Viņš paskaidro, ka torontiešī vislielāko atsaucību Kanadas Nacionālajam baletam izrādījuši tieši izrāžu pirmajā nedēļā. Izrādes turpinās līdz 4. martam.

DZĪVE ESKIMU CIEMĀ

Al. Sprūdža piezīmes ceļā

Reiz kads eskims ziemeļu problēmām veltītā žurnālā rakstīja, ka, pēc viņa ieskatiem, balto cilvēku lielākais izrīkotājs esot nevis cilvēks pats, bet gan — pulkstenis, jo baltais cilvēks rīkojoties tā, kā viņu dirigējot šis mēchaniskais daikts. Tam pretstatā eskims savu dzīvi joprojām lielā mērā nosakot pēc savas apkārtnes: viņš ejot gulēt tad, kad noguris, ceļoties augšā, kad izgulējies, un darot to vai citu, kad tam visatbilstošākie apstākļi un nevis tad, kad kāds rāditājs aizsniedzis to vai citu cīparu. Par to lasot, pašam atrodoties vidē, kur tiešām vai ik solis ir saskaņots ar pulksteni, šāds elementārais stāvoklis liekas it kā neiespējams, pat it kā nedabisks. Kad vairāk kā 2.000 jūdžu lidojums aiz muguras un tagad esmu vidē, kas vislabāk raksturojas ar bezgalīgu plašumu un klusumu, kuŗu neskņeļ modernu pilsētu trokšņi, kur debesis un zvaigznes neaizsedz debesskrāpji un acis nežilbina neona raksti, esmu pārsteigts atzīdamies sev, ka tas vairs nemaz neliekas kas ārkārtīgs vai nedabisks.

Kāda vajadzība gan eskimam viņa līdzsinējā dzīves veidā pēc pulksteņa? Roņu, lāču vai citu zvēru medīšana nenotiek zināmā stundā vai minūtē, un arī lapsas vai vilki nelien slazdos pēc pulksteņa noteiktas kārtības! Baltajiem cilvēkiem — nu, tiem ir citādas izdarības un arī citāda kārtība. Taču tiem eskimiem, kas strādā pie baltajiem, (daži šejienieši ir regulārā darbā lidlaukā) pašu dabiskā kārtība jāatmet un jāpārkārtojas jaunajām prasībām. Protams, tam lidzi jāpārkārtojas arī visām viņu ģimenes izrīcībām, un tā pulkstenis arī šeit jau atradis savu vietu.

Bez šiem nodarbinātajiem ir vēl viena grupa eskimu, kuŗu gaitas jau lielā mērā ietekmē pulkstenis — tā jaunā audze. Katru rītu noteiktā stundā viņus gaida skola un skolotājs. Ne katrs un ne katru rītu to spēj, un vienīgais izskaidrojums skolotājam ir: nepaspējis izgulēties. Skolotājam nav daudz citu iespēju kā vienīgi to pieņemt un aicināt turpmāk laboties, jo kaut kādu sodu par kavēšanos, var gadīties, vēl neizprastu nedz mazais, nedz varbūt arī lielais! Un galu galā labāk, ja viņš skolā kaut arī vēlu, nekā nemaz!

Bet ja kāds no lielākajiem zēniem ziņo skolotājam, ka nav bijis pāris dienu skolā tāpēc, ka bijis roņu vai lāču medībās, tad skolotājam vispār nav nekādu iebildumu, jo eskimu zēnam tas nav sports vai izprieca, bet gan sagatavošanās viņa skarbajai ikdienai — tā ir daļa no viņa dzīves skolas. —

Pulkstenis nav vienīgais, kas no šīsdienas cilvēka lietotām mantām un ierīcēm atrodams šejienes mājās. Tā, veselai rindai viru, kas bija sapulcē, kaklā karājās kameras, un esmu dzirdējis, ka dažā labā eskimu mājā esot atrodami augstās frekvences skaņu plašu atskaņotāji vai skaņu uztvērēju lentas aparāti un līdzīgi. Manuprāt šīs mantas it kā neiederas dotos apstākļos, bet var jau būt tas tikai tāpēc tā, ka pašam tādu vēl nav. Un tomēr — man jādomā par kaut kur lasīto, ka eskimi vēl bieži iepērkas, vadoties nevis pēc nepieciešamības, bet gan vienkārši pēc iespējas kādu mantu dabūt. —

Šī ciema eskimi ir laimīgi tai ziņā, ka viņi visi var dzīvot mājās, ko vēl nevar sacīt par daudzām citām vietām ziemeļos. Ja arī šīs mājas varbūt nav gluži pēc tā standarta kā dienvidos, taču tās ir mājas ar sienām, griestiem, grīdām un zināmu insulāciju, ne vairs mitrās sniega būdas, kuŗās eskimi gan dzīvojuši no laiku laikiem, bet elementārās nepieciešamības, ne jau prieka dēļ. Nav jāaizmirst, ka vismaz daļa eskimu dzīvo novados, kur viņi augošus kokus, ja nebrauc uz „dienvidiem", savā mūžā neredz, un kur jūras krastā izskalotus baļķu galus ieskata gandrīz vai par mūzeja priekšmetiem. Ar Ziemeļlietu ministrijas gādību katru gadu tagad zināms iepriekš sagatavotu materiālu krājums māju celšanai aizcelo uz ziemeļiem, bet — vajadzību ir daudz. —

Šī ciema eskimiem vēl kāda priekšrocība: regulārie kuģu apciemojumi vasarā tiem nodrošinājuši ejļu apkurei un lidlauka tuvums — elektrību. Un tā daža laba eskimu namamāte šeit mazgā ģimenes veļu tāda paša modeļa mašīnā, kā namamāte „dienvidos". Ledusskapis gan tai ir ārā, ārpus mājas — augstu no zemes, lai suņi, vilki un lāči netiek klāt — četros stabos ierīkoti plaukti, kuŗos tad glabājas nomedīti roņi vai brieži. Kad vajadzība, nozāģē gabalu un ienes istabā, kur tas kādā kaktā tad atkūst tālākai lietošanai. Par mājām runājot, vēl jāpiemin, ka siltākā laikā eskimi pāriet dzīvot savās vasaras mājās — ne jau vasarnīcās; nē, bet teltis ūdens malā, tādējādi ziemas mājām dodot iespēju vasarā pamatīgi izvēdināties.

Lidlauka atrašanās šeit, kā arī kuģu iegriešanās vasarā nozīmīga ciemam vēl arī tai ziņā, ka tas sagādā darba iespējas. Kā jau minēju, daži ir pastāvīgā darbā lidlaukā, un tie tad arī, šķiet, ir materiāli spēcīgākie.

Vasarā pie kuģu izkraušanas vairāk vai mazāk nopelna ikviens darbam spējīgs un gribīgs ciema virietis. Vēl, sevišķi pēdējā laikā, sakarā ar dzīvu pētniecību ziemeļos, vienam otram rodas jaudiva nodarboties „privāta transporta nozarē" — kalpot ar savu laivu vai ar savām suņu kamanām vienai vai otrai pētnieku grupai.

Visumā tomēr lielajam vairumam šeit dzīve vēl joprojām balstās uz mūžsenām nodarbībām — medībām, kažokzvēru ķeršanu un pie gadījuma uz zveju. Galvenais medību objekts te — roņi, kas ar savu gaļu un ādu sedz daždažādas ģimenes vajadzības, tāpat valrusi, pie gadījuma valzivis, pa retam arī kāds ziemeļu briedis, un samērā daudz leduslāču. Ja pēc citiem medījumiem jāmeklē, ledusālcis dažu labu reizi pats nāk ciemā, un, ja es būtu tikai pāris dienas ātrāk šeit iebradies, tagad varētu lepoties ar līdzdalību lāču medībās, jo isi pirms manas ierašanās te kādam ledusālcim nācies izbeigt savu dzīvi pašā ciema vidū.

Tie nav mednieku stāsti, jo neesmu mednieks un neesmu arī aizmirsis teikto, ka šis ciems pašreiz pārdzīvo „garo nakti", kad tikai ap dienasvidu ir kaut cik gaišs un manas acis var sākt atšķirt kontūras. Šejienes laudis, šejienes mednieki „garā nakts" acīmredzot nemaz netraucē, jo medības turpinās visu laiku, un vairāki roņi bija mednieku guvums arī tais diennaktīs, kamēr es tur biju. Un slazdu izlikšanai pašreiz tieši īstais laiks, un veikalā jau krājas balto vai zilo lapsu un ledusālcu ādas vēlākai nogādei uz tirgiem dienvidos un apmaiņai pret naudu vai kreditu pašu kooperātīvā.

Tiem eskimiem, kam ir daiļamatnieka vai mākslinieka dzirksts — un tādu ir vesela rinda — „garajā nakti" ir iespēja vairāk nodarboties ar akmeni, kaulu vai roņādu, un tā arī tikt pie lieka dolara, jo viņu griezumiem, grebumiem vai šuvumiem lidlauka personālā un caurbraucējos noņēmēju nekad netrūkst. Un ja arī tā notiktu kādreiz, tad pašu kooperātīvs tagad var šīs mantas pārsūtīt uz „dienvidiem", kur tām ir neierobežotas tirgus iespējas.

Attiecībā uz zvejniecību man tāds iespaids, ka šejienieši nav par to sevišķi lielā sajūsmā, un kas attiecas uz bļitkošanu, par to šejienes vīriem spriedums ir pavisam skaidrs — nīkt pie ēlinga tā ir tāda sieviešu padarīšana . . .

Un tad, kad, izmantojot kāda vietējā radioamatiera, meteoroloģiskās stacijas ierēdņa, indieša palīdzību, vēl esmu pa radio pieteicies sievai Otavā un uzaicinājis abas ar meitu sākt manis gaidīšanu; kad vēl pašā pēdējā brīdī atklājis, ka te jau mēnešiem ilgi par meteorologu strādā latvietis Gunars Ilziņš, saticis viņu un kopīgi divu latviešu tikšanos kādā vientuļā vietā ziemeļu sniega laukos pienācīgi atzīmējis, pienācis laiks, kad mani atkal pārņem savā ricībā „Lidojošo ledus tārpu ordeņa vecākie brāļi" — manam ceļam mājup. Al. S.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNICAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Piepraslet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

RIETUMI SADEGŠANAS VA NOSALŠANAS DRAUDOS

L. GOBAS REFERĀTS LNAK SESIJĀ

KARSTAIS UN AUKSTAIS KARŠ KOMŪ TAKTIKĀ

Pasaulē patlaban vaida miers. — vismaz ta izskatās, bet lielākā cilvēces daļa neapzīmē, ka pasaules komūnisms ir kara ar Rietumu civilizāciju — jau vairāk kā trīs gadu desmitus.

Sis ir tā saucamais aukstais karš, un, tāpat kā īstā karā, kad runā ieroči, komūnisti ir guvuši kā uzvaras, tā arī bijusi spiesti atkāpties, kā piem., Grieķijā, Irānā, Berlines jautājumā un citur. Seit var piezīmēt, ka šāda atkāpšanās ir notikusi tikai tad, kad Rietumi, stāvokli izprotot, ir parādījuši vienotību un stingru nostāju attiecīgā jautājumā.

Palūkosimies tuvāk, kāda ir komūnistu lietotā taktika aukstajā karā. Ir bijuši daudzi pamiera brīži, bet nekad īsts miers. Nav pagājis gandrīz neviens gads, kad komūnisti par mata tiesu no īsta kara nav mēģinājuši sasniegt kādu nospraustu mērķi. Aukstais karš prasa stiprus nervus, bet Kremlim tādu netrūkst.

Neviena valsts, kas šodien smok komūnistu jūgā (ārpus Pad. Sav. robežām no 1940. gada) nav bijusi tiešas militāras akcijas upuris. Tā Austrumeiropas sateliti nonāca aiz dzelzs aizkara tikai komūnistu smalkās diplomatijas rezultātā, kā arī ar brutālas varas pielietošanu no iekšpuses. Arī Ķīna tika pievienota Padomju sfērai ļoti līdzīgā veidā.

Līdzšinējie panākumi komūnisma ekspansijā ir meklējami Maskavas politiski psiholoģiskā technikā, nekad neaizmirstot, ka atbalstam vienmēr tiek minēta Pad. Savienības bruņotā vara.

Pirmais punkts pielietotajā tec nikā ir propaganda.

1948. gadā Padomju raidījumiem uz ārzemēm tika veltītas 528 stundas nedēļā. 1954. gadā šis skaitlis bija jau pieaudzis līdz 1675 stundām un patlaban tas tuvojas 2000 stundām nedēļā.

Bez tam Padomju ziņu aģentūra TASS vēl raida 121 stundu dienā vispasaules presei.

Salidzinājumā šeit minēsim Amerikas balsi, kas raida pretkomūnistisku propagandu tikai 716 stundas nedēļā.

Ir grūti novērtēt, cik no Amerikas balss raidījuma uztver Padomju Savienībā, bet ir zināms, ka uzstādīti 1000 krievu raidītāju, lai Rietumu raidījumus traucētu. Var droši teikt, ka Padomju Savieniba izlieto vairāk naudas līdzekļu, lai traucētu Amerikas balsi, nekā ASV paredz šiem raidījumiem vesela gada budžetā.

Iespiestais vārds no Pad. Savienības arvien vairāk pārpludina pasauli. Vairākas lielas spiestuves Maskavā nenodarbojas ne ar ko citu, kā tikai ar propagandas materiālu iespiešanu.

Bez tam Kremlis operē veselu virkni spiestuvju uzņēmumu brīvajā pasaulē.

Katrā valsti vai zināmā apgabalā ir atrodami laikraksti, žurnāli, radio un TV stacijas zem tiešas vai arī netiešas komūnistu kontroles. Tie visi runā iedzimtā mēlē, bet balss ir Maskavas.

Papildus tam tūkstoši komūnistiski noskaņotu rakstnieku, komentātoru, redaktoru un speciāli sagatavotu propagandistu tiek iefiltrēti stratēģiskās vietās, lai paustu jaunāko partijas politiku.

Visi pieejamie forumi, sākot no Apvienotām Nācijām līdz kultūras un sporta sacīkstēm, tiek izmantoti komūnistu propagandai. Masu mitiņi, streiki, nemieri, demostrācijas — kas atbalsta komūnistu politiku — tiek sekmēti, cik tik vien tas ir iespējams. Nevar nepieminēt Padomju filmas, kas ieņem svarīgu vietu komūnistu propagandas plānos. Tiras mākslas filmas gandrīz neeksistē, jo vienmēr ir ievīta komūnistu partijas doma.

Kā otru punktu politis logiskā tec. nikā var intrigu un pretvalstis bu.

Komūnisti un viņu tāji cenšas sistēmatisk zet' valdības, strādnieku biedrības, mācības un bas institūcijas un daž ālas organizācijas.

Seit mērķis ir vājinā iestādījumus vai arī bridi tos izmantot Mas vēlīgā publikas noskaņ dišanai.

Tāpat lai sagrautu organizācijas un lojāl eventuāli bloķētu ceļu tiskai domāšanai.

Ja komūnistu aģenti trēti valdības iestādē vienmēr, lai spiegotu, nībai daudz svarīgāk diens, ko šāds aģents lai novērstu valdības mūnistiem labvēlīgā v protams, bieži notiek dokumentu zādzības.

Trešā punktā īsum sim piektās kolonnas saucamās frontes jas.

Komūnistu partija demokrātijas, kā tās las vai arī darbotos ieskatā

KIMU CIEMĀ

a piezīmes ceļā

s no laiku laikiem, bet elementā-
rās nepieciešamības, ne jau prie-
ka dēļ. Nav jāaizmirst, ka vis-
maz daļa eskimu dzīvo novados,
kur viņi augošus kokus, ja ne-
brauc uz „dienvidiem", savā mū-
žā neredz, un kur jūras krastā
izskalotus baļķu galus ieskata
gandrīz vai par mūzeja priekš-
metiem. Ar Ziemeļlietu ministri-
jas gādību katru gadu tagad zi-
nāms iepriekš sagatavotu mate-
riālu krājums māju celšanai aiz-
cēlo uz ziemeļiem, bet — vaja-
dzību ir daudz. —

Šī ciema eskimiem vēl kāda
priekšrocība: regulārie kuģu ap-
ciemojumi vasarā tiem nodrošī-
nājuši ēļļu apkurei un lidlauka
tuvums — elektrību. Un tā daža
laba eskimu namamāte šeit maz-
gā gimenes veļu tāda paša mode-
ļa mašīnā, kā namamāte „dien-
vidos". Ledusskapis gan tai ir ārā,
ārpus mājas — augstu no ze-
mes, lai suņi, vilki un lāči netiek
klāt — četros stabos ierīkoti
plaukti, kuros tad glabājas nome-
diti roņi vai brieži. Kad vaja-
dzība, nozāģē gabalu un ienes
istabā, kur tas kādā kaktā tad
atkūst tālākai lietošanai. Par mā-
jām runājot, vēl jāpiemin, ka
siltākā laikā eskimi pāriet dzīvot
savās vasaras mājās — ne jau
vasarnīcās; nē, bet teltīs ūdens
malā, tādējādi ziemas mājām do-
dot iespēju vasarā pamatīgi izvē-
dināties.

Lidlauka atrašanās šeit, kā arī
kuģu iegriešanās vasarā nozimī-
ga ciemam vēl arī tai ziņā, ka tas
sagādā darba iespējas. Kā jau
minēju, daži ir pastāvīgā darbā
lidlaukā, un tie tad arī, šķiet, ir
materiāli spēcīgākie.

Vasarā pie kuģu izkraušanas
vairāk vai mazāk nopelna ikviens
darbam spējīgs un gribīgs ciema
vīrietis. Vēl, sevišķi pēdējā laikā,
sakarā ar dzīvu pētniecību ziemeļos, vienam otram rodas izdeviba
nodarboties „privāta transporta
nozarē" — kalpot ar savu laivu
vai ar savām suņu kamanām vie-
nai vai otrai pētnieku grupai.

Visumā tomēr lielajam vairu-
mam šeit dzīve vēl joprojām bal-
stās uz mūžsenām nodarbībām —
medībām, kažokzvēru ķeršanu
un pie gadījuma uz zveju. Gal-
venais medību objekts te — ro-
nis, kas ar savu gaļu un ādu sedz
daždažādas ģimenes vajadzības,
tāpat valrusi, pie gadījuma valzi-
vis, pa retam arī kāds ziemeļu
briedis, un samērā daudz ledus-
lāču. Ja pēc citiem medījumiem
jāmeklē, leduslāčis dažu labu rei-
zi pats nāk ciemā, un, ja es būtu
tikai pāris dienas ātrāk šeit ie-
radies, tagad varētu lepoties ar
līdzdalību lāču medībās, jo īsi
pirms manas ierašanās te kādam
leduslācim nācies izbeigt savu
dzīvi pašā ciema vidū.

Tie nav mednieku stāsti, jo ne-
esmu mednieks un neesmu arī
aizmirsis teikto, ka šis ciems paš-
reiz pārdzīvo „gaŗo nakti", kad
tikai ap dienasvidu ir kaut cik
gaiss un manas acis var sākt at-
šķirt kontūras. Šejienes ļaudis,
šejienes mednieku „gaŗā nakts"
acīmredzot nemaz netraucē, jo
medības turpinās visu laiku, un
vairāki roņi bija mednieku gu-
vums arī tais diennaktīs, kamēr
es tur biju. Un slazdu izlikšanai
pašreiz tiešī īstais laiks, un vei-
kalā jau krājas balto vai zilo lap-
su un leduslāču ādas vēlākai no-
gādei uz tirgiem dienvidos un ap-
maiņai pret naudu vai kreditu
pašu kooperātīvā.

Tiem eskimiem, kam ir dail-
amatnieka vai mākslinieka
dzirksts — un tādu ir vesela rin-
da — „gaŗajā nakti" ir iespēja
vairāk nodarboties ar akmeni,
kaulu vai roņādu, un tā arī tikt
pie lieka dolara, jo viņu griezu-
miem, grebumiem vai šuvumiem
lidlauka personālā un caurbrau-
cējos noņēmēju nekad netrūkst.
Un ja arī tā notiktu kādreiz, tad
pašu kooperātīvs tagad var šīs
mantas pārsūtīt uz „dienvidiem",
kur tām ir neierobežotas tirgus
iespējas.

Attiecībā uz zvejniecību man
tāds iespaids, ka šejienieši nav
par to sevišķi lielā sajūsmā, un
kas attiecas uz bļitkošanu, par to
šejienes viriem spriedums ir pa-
visam skaidrs — nīkt pie āliņģa
tā ir tāda sieviešu padarīšana . . .

Un tad, kad, izmantojot kāda
vietējā radioamatiera, meteorolo-
ģiskās stacijas ierēdņa, indieša
palīdzību, vēl esmu pa radio pie-
teicies sievai Otavā un uzaicinā-
jis abas ar meitu sākt manis gai-
dīšanu; kad vēl pašā pēdējā brī-
dī atklājis, ka te jau mēnešiem
ilgi par meteorologu strādā lat-
vietis Gunars Ilziņš, saticis viņu
un kopīgi divu latviešu tikšanos
kādā vientuļā vietā ziemeļu snie-
ga laukos pienācīgi atzīmējis,
pienācis laiks, kad mani atkal
pārņem savā ricībā „Lidojošo le-
dus tārpu ordeņa vecākie brāļi"
— manam ceļam mājup.

Al. S.

RIETUMI SADEGŠANAS VAI NOSALŠANAS DRAUDOS

L. GOBAS REFERĀTS LNAK SESIJĀ

KARSTAIS UN AUKSTAIS KARŠ KOMŪNISTU TAKTIKĀ

Pasaulē patlaban valda miers. — vismaz tā izskatās, bet lie-
lākā cilvēces daļa neapšaubāmi
pasaules komūnisms ir kara ar
Rietumu civilizāciju — jau vairāk
kā trīs gadu desmitus.

Šis ir tā saucamais aukstais
karš, un, tāpat kā īstā karā, kad
runā ieroči, komūnisti ir guvuši
kā uzvaras, tā arī bijuši spiesti
atkāpties, kā piem., Grieķijā,
Irānā, Berlīnes jautājumā un ci-
tur. Šeit var piezīmēt, ka šāda
atkāpšanās ir notikusi tikai tad,
kad Rietumi, stāvokli izprotot, ir
parādījuši vienotību un stingru
nostāju attiecīgā jautājumā.

Palūkosimies tuvāk, kāda ir
komūnistu lietotā taktika auk-
stajā karā. Ir bijuši daudzi pamie-
ra brīži, bet nekad īsts miers. Nav
pagājis gandrīz neviens gads, kad
komūnisti par mata tiesu no īs-
ta kara nav mēģinājuši sasniegt
kādu nospraustu mērķi. Aukstais
karš prasa stiprus nervus, bet
Kremlim tādu netrūkst.

Neviena valsts, kas šodien
smok komūnistu jūgā (ārpus
Pad. Sav. robežām no 1940. ga-
da) nav bijusi tiešas militāras
akcijas upuris. Tā Austrumeiro-
pas sateliti nonāca aiz dzelzs
aizkara tikai komūnistu smalkās
diplomātijas rezultātā, kā arī ar
brutālas varas pielietošanu no
iekšpuses. Arī Ķīna tika pievie-
nota Padomju sfērai ļoti līdzīgā
veidā.

Līdzšinējie panākumi komūnis-
ma ekspansijā ir meklējami Mas-
kavas politiskī psiholoģiskā tech-
nikā, nekad neaizmirstot, ka at-
balstam vienmēr tiek minēta
Pad. Savienības bruņotā vara.

Pirmais punkts pielietotajā
tehnikā ir propaganda.

1948. gadā Padomju raidīju-
miem uz ārzemēm tika veltītas
528 stundas nedēļā. 1954. gadā šis
skaitlis bija jau pieaudzis līdz
1675 stundām un patlaban tas
tuvojas 2000 stundām nedēļā.

Bez tam Padomju ziņu aģen-
tūra TASS vēl raida 121 stundu
dienā vispasaules presei.

Salīdzinājumā šeit minēsim
Amerikas balsi, kas raida pretko-
mūnistisku propagandu tikai
716 stundas nedēļā.

Ir grūti novērtēt, cik no Ame-
rikas balss raidījuma uztver Pa-
domju Savienībā, bet ir zināms,
ka uzstādīti 1000 krievu raidītā-
ju, lai Rietumu raidījumus trau-
cētu. Var droši teikt, ka Padomju
Savienība izlieto vairāk naudas
līdzekļu, lai traucētu Amerikas
balsi, nekā ASV paredz šiem rai-
dījumiem vesela gada budžetā.

Iespiestais vārds no Pad. Sa-
vienības arvien vairāk pārpludi-
na pasauli. Vairākas lielas spies-
tuves Maskavā nenodarbojas ne
ar ko citu, kā tikai ar propagan-
das materiālu iespiešanu.

Bez tam Kremlis operē veselu
virkni spiestuvju uzņēmumu bri-
vajā pasaulē.

Katrā valsti vai zināmā apga-
balā ir atrodami laikraksti, žur-
nāli, radio un TV stacijas zem
tiešas vai arī netiešas komūnistu
kontroles. Tie visi runā iedzimtā
mēlē, bet balss ir Maskavas.

Papildus tam tūkstoši komūnis-
tiski noskaņotu rakstnieku, ko-
mentātoru, redaktoru un speciāli
sagatavotu propagandistu tiek ie-
filtrēti stratēģiskās vietās, lai
paustu jaunāko partijas politiku.

Visi pieejamie forumi, sākot no
Apvienotām Nācijām līdz kultū-
ras un sporta sacīkstēm, tiek iz-
mantoti komūnistu propagandai.
Masu mītiņi, streiki, nemieri, de-
mostrācijas — kas atbalsta ko-
mūnistu politiku — tiek sekmēti,
cik tik vien tas ir iespējams. Ne-
var nepieminēt Padomju flotes,
kas ieņem svarīgu vietu komūnis-
tu propagandas plānos. Tīras
mākslas filmas gandrīz neeksis-
tē, jo vienmēr ir ievīta komūnis-
tu partijas doma.

Kā otru punktu politiski psiho-
loģiskā tehnikā var minēt in-
filtrāciju un pretvalstisku darbī-
bu.

Komūnisti un viņu simpatizē-
tāji cenšas sistēmatiski „kolloni-
zēt" valdības, strādnieku arod-
biedrības, mācības un pētnieci-
bas institūcijas un dažādas soci-
ālas organizācijas.

Šeit mērķis ir vājināt minētos
iestādījumus vai arī vajadzīgā
brīdī tos izmantot Maskavai lab-
vēlīgā publikas noskaņojuma ra-
dīšanai.

Tāpat lai sagrautu pastāvošās
organizācijas un lojālitātes, kas
eventuāli bloķētu ceļu komūnis-
tiskai domāšanai.

Ja komūnistu aģenti tiek iefil-
trēti valdības iestādēs, tad ne
vienmēr, lai spiegotu. Pad. Savie-
nībai daudz svarīgāks ir spie-
diens, ko šāds aģents var izdarīt,
lai novērstu valdības politiku ko-
mūnistiem labvēlīgā virzienā. Sa-
protams, bieži notiek arī slepenu
dokumentu zādzības.

Trešā punktā īsumā apskati-
sim piektās kolonnas darbību un
tā saucamās frontes organizāci-
jas.

Komūnistu partijas Rietumu
demokratijās, vai tās būtu legā-
las vai arī darbotos pagrīdē, ir
ieskatāmas par primārām piek-
tām kolonnām. Tās darbojas zem
Maskavas tiešām direktīvām, bet
vadītājs parasti ir vietēji audzi-
nāts komūnists.

Bez tam tiek radītas neskaitā-
mas komitejas, kongresi un lī-
gas, ārēji pievērsoties leģitimē-
tam un pat ģēlam darbam, kā,
centieniem pēc miera, rašu vien-
līdzības, anti-fašisma, u.t.t., bet
patiesībā šīs kustības kontrolē
un manipulē komūnisti. Kad šā-
da organizācija ir savu mērķi īs-
tenojusi, tā tiek likvidēta vai arī
tai tiek dots jauns uzdevums. Tā,
piemērams, frontes organizācijas,
radītas ASV Maskavas un Berlī-
nes pakta laikā, ieturēja neitrāli-
tātes līniju, kas mainījās dien-
nakti, kad Vācija uzbruka Pa-
domju Savienībai.

Bez piektās kolonnas organizā-
ciju radīšanas, komūnisti ir arī
eksperti vadības pārņemšanā jau
pastāvošās komitejās vai strād-
nieku arodbiedrībās, un bieži
vien disciplinēta minoritāte kon-
trolē organizācijas ar tūkstošiem
biedru. Kanādā tāda ir labi pa-
zīstamā Mine, Mill and Smelter-
workers arodbiedrība.

Ceturtā punktā pieskarsimies
sabotāžai un terroram. Kara lai-
kā šīs divas lietas būtu pašas
par sevi saprotamas, bet tās iz-
lietot miera apstākļos ir tirs ko-
mūnistu izgudrojums.

Lai varētu izdarīt sabotāžas un
terrora aktus, galvenie mērķi, ku-
ros komūnistiem ir jāiefiltrē sā-
vi cilvēki, ir kara industrija, sa-
kari, transports un pat policija.
Darbojoties šīnīs instancēs pave-
ras plaša iespēja, lai apdraudētu
valsts drošību.

Komūnisti izdara dedzināša-
nas, cilvēku nolaupīšanu un slep-
kavības, ja viņ tas kalpo partī-
jas interesēm.

Sestā punktā jāmin kadru sa-
gatavošana. Jau sen Padomju Sa-
vienībā pastāv speciālas skolas,
kur sagatavo revolūcionārus un
aukstā kara vadītājus. Šinīs sko-
lās mācās studenti no visām pa-
saules zemēm. Tā gandrīz visu
valdību galvas satelītu valstīs, kā
arī pagrīdes darbinieki Eiropā,
Āzijā, Afrikā un Dienvidamerikā
ir šo skolu absolventi.

Kadru sagatavošana aukstā ka-
ra vajadzībām sākās jau 1920.
gadā, un, interesanti piezīmēt,
turpinājās visā 2. pasaules kara
laikā, kad Kremlis bija dziļā
draudzībā ar sabiedrotajiem . . .

Septītais punkts — politiski
psiholoģiskā tehnika — aptver
rezervju sagatavošanu. Komūnis-
tu augstākā vadība nepalaujas ti-
kai uz partijas biedriem vien, bet
gan lielu vērību piešķir tā sauca-
mām rezerves grupām — simpa-
tizētājiem, nevainīgiem kollabo-
ratoriem vai pacifistiem. Visi tie
tiek mobilizēti dažādās frontes
grupās, ko jau minēju agrāk, in-
doktrinēti neitrālistu un pacifis-
tu domāšanā, un tādējādi izman-
toti aukstā kara ofensīvai.

(Nobeigums 6. lpp.)

GRĀMATVEDĪBA un IENĀKUMA NOD. priekš uzņēmumiem.
Zvanīt
HU 5-6121 vai HU 3-9127. Toronto

Sveicam

ROBERTU PURIŅU

50 gadu jubilejā.

DV Toronto nodaļa.

KAS ESAM, KO VARAM?

RAINIM JĀIEKĻŪST „CHAMPION OF LIBERTY" PASTMARKU SĒRIJĀ

Vārds „anonīms", ko dažreiz
tēmē uz latviešiem, ir grieķu iz-
celsmes un nozīmē — bez (atzī-
tā) vārda, bez paraksta, nezi-
nāms. Sakām, piem.,: Šis cilvēks
man nav pazīstams, vai atkal
pretstatā — tam vīram ir vārds,
viņu pazīst katrs.

Arī tautas ir līdzīgā stāvoklī:
dažas pazīst visa civilizētā pa-
saule; citas pieminot, jāskatās
enciklopēdijas vārdnīcās.

Mēs, latvieši, ar savām kultū-
ras vērtībām, šai ziņā esam kaut
kur vidū. Par to būsim pārlieci-
nājušies katrs, sarunājoties ar to
zemju ļaudīm, kur tagad dzīvo-
jam.

1928. gadā A. Harpere Parīzē
taisījās izdot jaunu žurnālu, vel-
tītu citu tautu literātūrai.

Šai sakarā D. H. Lourenss
(Lawrence) 13. jūlijā no Šveices
raksta H. Krosbijam (H.Crosby):

„Es domāju viņas žurnāls iz-
nāk katru gada ceturksni vai
katru pusgadu, un otram numu-
ram jābūt visam franču, trešā-
jam visam vācu, piektajam, bez
šaubām, latviešu vai veltītam vie-
nai no „nākotnes" („coming")
valodām un divdesmitajam, var-
būt, četrdesmitajam, vai-
rāk". (The Letters of D.
H. Lawrence. Edited by Aldous
Huxley, The Viking Press, 1932.,
745. lappusē).

Liekas, ja angļu autors labāk
pazītu mūsu folkloru un literā-
tūru, šī latviešu noniecinājuma
viņa vēstulē nebūtu.

Tautas uz pasaules skatuves
parādās vai nu ar veiksmīgiem
kariem vai ar izciliem sasnieg-
umiem kultūras laukā — zinātnē,
mākslā, literatūrā, mūzikā, celt-
niecībā.

Ta latviešu vārdu pauda pa-
saulei varonīgo latviešu strēlnie-
ku cīņas Pirmajā pasaules karā,
netieši līdzinot ceļu Latvijas ne-
atkarībai, bet latviešu folkloras,
literātūras, mākslas un mūzikas
vērtības citiem vēl joprojām ir
daudz mazāk pazīstamas nekā,
piem., skandināvu, somu vai po-
ļu.

Kāpēc? Tas nav izskaidrojams
tikai ar tautu skaitlisko lielumu
vai viņu radīto kultūras vērtību
nozīmību, bet arī ar prasmi šīs
vērtības darīt pieejamas citiem
un tās veiksmīgi parādīt. Mūsu
mēģinājumi šai virzienā nav bi-
juši katrreiz īsti auglīgi.

Pašreiz ir kāda iždeviba, ko,
pietiekami nenovērtējot un var-
būt arī vairs nespējot just un do-
māt kā vienotas tautas piederīgie,
bet tikai kā daudz šaurāku sa-
biedrisku un politisku nogrupē-
jumu locekļi, liekas, palaidīsim
garām vai izniekosim. Lai še vēl-
reiz atļauts atgādināt, ka mēs
varam cerēt dabūt savu brīvības
cīnītāju pārstāvi ASV pastmar-
ku sērijā „Champion of Liberty",
ja vien rikosimies saskaņoti. Šīs
pastmarkas iespiež divi vērtībās
— 4 un 8 centu. Katra izraudzī-
tā pārstāvja attēls parādās
(120 + 40) = 160 miljonu eksem-
plāros. Ar šim pastmarkām ap-
maksātas vēstules un citi sūtīju-
mi iet uz visām pasaules malām.
Mazais attēls modina interesi vi-
sos kontinentos. Pastmarku krā-
jēji to uzglabā savos albumos,
pastmarku tirgotāji iespiež savos
katalogos, par to ziņo laikrak-
stos, raksta žurnālos un grāma-
tas. Laudis interesējas gan par
personu, kuŗas attēls redzams uz
pastmarkas, gan par valsti un
tautu, ko viņš pārstāv.

Ja latviešu brīvības cīnītāju
pārstāvis būs J. Rainis un past-
markas iznākšanas laikā būs da-
būjama arī, kaut neliela, viņa
dzejoļu izlase labā angļu atdzejo-
jumā un gaumīgā (negreznā!) iz-
devumā, mūsu dzejnieka vārds
un līdz ar to Latvijas un latvie-
šu vārds kļūs daudz vairāk pa-
zīstams, nekā ir tagad. **J. Rainim
ir darbi, kam uzspiests mūzības
zīmogs un ar ko mēs varam dro-
ši rādīties pasaules priekšā.** Līdz
ar to līdzināsim turp ceļu arī ci-
tiem mūsu kultūras vērtību radī-
tājiem — dzejniekiem, rakstnie-
kiem, gleznotājiem, skaņražiem.

To tautu un valstu, kas tiecas
pēc goda pilnās vietas savam brī-
vības cīnītāju pārstāvim ASV
pastmarku serijā „Champion of
Liberty", ir daudz. Sacensība ir
šīva jo šīva. Ārkārtīgi svarīgi, lai
mēs izraudzītu par savu kandi-
dātu pašam brīvības cīnītāja jē-
dzienam visvairāk atbilstošu
darbinieku un lai mūsu kandidā-
tam rastos atbalstītāji amerikā-
ņu iespaidīgās aprindās. Var ce-
rēt, ka J. Raiņa kandidātūru at-
balstītu ASV lielo strādnieku or-
ganizāciju apvienība AFL - CIO,
kuŗas biedru kopskaits, ja pa-
reizi atceros, pārsniedz 12 miljo-
nu. Šīs apvienības balsi labi sa-
dzird arī ASV valdības locekļi.

Esam jau drusku nosebojuši,
bet vēl nav par vēlu. **A. Punka.**

Savienotas VALSTĪS

DETROITĀ

Vecākās latviešu organizāci-
jas Detroitā LAD gada sapulcē
19. februārī no pāri par 200 bied-
riem bija ieradušies 32. Sapulces
vadītājam mag. iur. O. Gubenim
bija grūts darbs, izvadīt sapulci
cauri kritiskajām priekšnieka,
valdes un revizijas komisijas vē-
lēšanām. Tā kā līdzšinējais prie-
ks O. Deksnis kategoriski attei-
cās kandidēt, viņš minēja par
kandidātu priekšnieka amatam
S. Rudzīti. Sapulce viņu arī vien-
balsīgi ievēlēja par LAD priekš-
sēdi.

Arī valdi ievēlēt 6 personu sa-
stāvā nebija nieka lieta: gandrīz
vai visi uzstādītie kandidāti sa-
vas kandidatūras lūdza svītrot
„personīgu apstākļu dēļ". Pēdī-
gi, ar dažu neizturīgāko kandidā-
tūru noņēmēju piekāpšanos val-
dē ievēlēja: J.T.Bērziņu, V.Sak-
ni, J. Skriveri, E. Bangi, D. Ru-
dzīti un H. Balodi. „Neizturīgie"
arī šoreiz, protams, bija tie, kas
jau dara kādu citu sabiedrisku
darbu. Revizijas komisijas ievē-
lēšanā nebija grūtību. Visvairāk
balsu ieguva A. Stepe, otrā vie-
tā O. Eliņš un trešā — A. Ūde-
nāns.

Valdes ziņojumu nolasīja pr-
dis O. Deksnis, revizijas komisi-
jas — J. Klieve, bet par budžeta
izpildīšanos un kases stāvokli re-
ferēja kasieris V. Sakne. Latvie-
šu skolas darbības pārskatu deva
skolas vadītāja H. Balode un par
skautu - gaidu dzīvi ziņojumu
sniedza skautu vadītājs F. Sīpols.
ALAs valdes loceklis D. Rudzītis
ziņoja par iecerētā Latviešu na-
ma fonda darbību un pavēstīja,
ka tapšanas stadijā ir Nama fon-
da statūti.

Sapulces beigās jaunais pr-ks
S. Rudzītis dedzīgi aicināja sa-
pulcējušos atbalstīt viņa darbu,
jo, ja arī kādreiz pagātnē LAD
vadība ir kritizēta un sprunguļi
mesti ceļā, patiesais un nelokā-
mais mērķis vienmēr bijis strā-
dāt latviešu tautas labā un inte-
resēs. **P. Z.**

POKIPSIJĀ (N. Y.)

Ciešanu laika dievkalpojums
ar dievgaldu māc. Anševica vadī-
bā notiks 5. martā, plkst. 15.00
amerikāņu pirmajā ev. - lut. baz-
nīcā (Mill St.). Turpat 2. aprīlī,
plkst. 15.00 notiks Lieldienu diev-
kalpojums. **V. Š.**

GRAND RAPIDI (MICH.)

16. februārī pēc apm. 2 nedē-
ļu pavadīšanas Bladžeta slimnī-
cā ar galvas trieku mira 82 g. v.
Marija Kurciņa. Viņa bija dzi-
musi Limbāžos, bet lielāko daļu
no savas dzīves pavadījusi Rīgā.
Mūsu galvaspilsētā daudzi M.
Kurciņu pazina kā sevišķu veik-
smīgu lielu viesību galdu rīkotā-
ju un organizētāju dažādām bied-
rībām. Jo čakli viņa strādāja
arī visus šos gadus, dzīvojot zno-
ta režisora A. Štama un savas
meitas ģimenē. Edžebines bēru
namā 17. februārī notika nelai-
kei veltīts aizlūgums, bet 18. feb-
ruārī to guldīja zemes klēpī Vud-
lavna kapsētā. Izvadīšanu vadīja
māc. Kr. Hermanis, no draudzes
ziedus nolika Vold. Libants u. c.
Pēc aizgājējas sēro viņas meita
Grand Rapidos, znoti, citi radi un
četras māsas dzimtenē, no ku-
rām divas atgriezušās no izsūtī-
juma.

19. februārī piederīgie un
Vienības draudze atcerējās pirms
10 gadiem mirušo skolotāju un
audzinātāju Jāni Lesnieku. Pēdē-
jais bija nostrādājis par skolotā-
ju vairākus gadu desmitus, no
kuŗiem turpat 25 gadus Rugāju
pag., būdams 6. kl. pamatskolas
pārzinis. Pirms došanās bēgļu
gaitās vadījis pamatskolu Graŝu
pagastā. Viņa nāves dienas at-
ceres gadījumā piederīgie bija
greznojuši ziediem viņa kapa vie-
tu un altāri 19. februāŗa dievkal-
pojumā. Skolotājs J. Lesnieks bi-
ja pirmais, kuŗu Grand Rapidu
latvieši izvadīja svešumā uz Vūd-
lavnas kapu kalniņu, bet tagad
tur jau atdusas daudzi tautieši.

Jaukus mirkļus latviešu māk-
slas cienītājiem sagādāja 18. un
19. februārī Marijas un Jāņa In-
dusu rīkotā gleznu skate Vienī-
bas draudzes sabiedriskajās tel-
pās, ko bija organizējusi vietējā
skolotāju kopa. To atklāja skolo-
tāju kopas priekšnieks A. Lap-
siņš, vēl runāja latviešu biedrī-
bas priekšnieks A. Meiers un
māc. J. Lazda. Sestdienas vaka-
rā M. Induse stāstīja par māk-
slas dzīvi Zviedrijā un Parīzē un
par mākslinieka radošo darbu vis-
pār. Izstādē vienu gleznu un gra-
fiku ieguva E. Pētersonu ģimene,
A. Lapsiņa ģimene — 1 gleznu
un 2 grafikas, J. Kuška ģime-
ne — 1 gleznu un māc. J. Lazda
— 1 grafiku. Skate dažādu ap-
stākļu dēļ varēja ilgt tikai divas
dienas. Māksliniece no Grand
Rapidiem devās uz Čikagu.

KALAMAZŪ

Sakarā ar Jaunatnes kopas
pr-ka V. Kleinberga pārlie-
šanu uz dzīvi Ann Arborā, pārvēlēta
kopas valde, kuŗā kā priekšnieks
darbosies Jānis Šverns, sekretā-
re Ieva Zadiņa, kasiere Māra
Pavasare, biedrzīne Juta Grin-
berga, valdes locekļi Uģis Grin-
bergs un Bitīte Vinklere. Revizi-
jas komisijā: J.Ievāns, R.Skrup-
šķele un E. Kronlins. Literārās
grupas vadību uzņēmusies B.
Vinklere, kuŗa cer atjaunot pār-
trauktā rakstu krājuma „Tapa"
izdošanu.

„Cīkāgas pieciši" Latviešu b-
bas namā 11. martā, plkst. 7,30
vakarā, rīko jautru mūzikālu va-
karu „Mēs tikai jokojam". Pieda-
līsies Maija Dumpe, Modris Avo-
tiņš, Alberts Legzdiņš, Uldis Ie-
vāns un Jānis Rinkuss. Ieejas
maksa $1,25, studentiem $1,00.
Jaunatnes kopa ir šī sarikojuma
rīkotāja, bet atlikums par labu
Ziemeļamerikas latviešu jau-
natnes svētku sarikošanai 1962.
gadā Čikāgā.

Latviešu biedriba rīko 4. mar-
tā, plkst. 8,00 vakarā Kalamazū
kollēdzas Stetson kapellā, 1200
Academy St., Stutgartes valsts
operas solistes Paulas Brīvkalnes
koncertu. Programmā B. Skultes,
J. Kalniņa, Hendeļa, Mocarta un
Vāgnera darbi. Pie klavierēm
prof. V. Dobrovalskis. Ieejai de-
rīgas koncerta cikla abonenta
kartes, vai $2.50, mācību iestāžu
audzēkņiem $1.00.

Gaujas gaidu un Jelgavas
skautu vienības 21. februārī pul-
cējās kopīgā sanāksmē, lai pie-
minētu Baden - Povela dzimša-
nas dienu. Referēja vad. K. Stun-
da, un savu stāstu par Baden -
Povelu papildināja ar gaismas
attēliem. Gaidu un skautu sanāk-
smi noslēdza vienības pr-ks vad.
J. Kesters, iepazīstinot ar pare-
dzamo darba plānu.

Pēc ilgākas slimošanas 20. feb-
ruārī Borgess slimnīcā mirusi 71
gada vecā Brigita Keisters. Viņu
apglabāja 23. februārī Mt. Olivet
kapos.

Mednieku un makšķernieku
kluba sarīkojumā ar balsu vairā-
kumu par karalieni ievēlēja Daci
Lūsi no Saginavas. Galma dāma
Vija Stokmane bija grandrapidie-
te, un vienīgi otrās galma dāmas
slava tika vietējai A. Maldupei.
Mednieku makšķernieku kluba
sarīkojums izcēlās ar sevišķi pla-
šo programmu. Izrādīja K. Ja-
kabsona šim sarīkojumam veltīto
ludziņu „nepareizais zaķis" ar K.
Jakabsonu, V. Rinkušu, R. Rolli
un A. Minku kā tēlotājiem. Dzie-
dāja Gunta Līce un Vija Stokma-
ne solo un duetu, DV vīru koris
J. Zuikas vadībā uzstājās ar vai-
rākām dziesmām, vijoles solo
sniedza prof. V. Ruševics, bet
Daira Kalnāja veica klavieru pa-
vadījumus. Par pagājušā gada
panākumiem diplomus saņēma
mālu baložu šaušanā: Jānis Vī-
kis, P. Jansons, R. Jankavs, J.
Melnūdris, O. Reinvalds, L.
Skrupšķelis, A. Minka un A. Tral-
maks; šaušanas sacensībās ar
mazkalibra bisi — L. Skrupšķelis,
P. Jansons un R. Benders, bet
zvejošanā: V. Rinkušs, R. Ben-
ders un K. Sedliņš. Sarīkojums
bija saistījis sevišķi kuplu ap-
meklētāju skaitu.

Tāpat ar kuplu apmeklētāju
skaitu bija iepriecināti DV ap-
vienības karnevāla „Pie čigānu
ugunskura" rīkotāji. Vismaz tre-
šā daļa apmeklētāju bija tērpti
maskās. Patika sarīkojumu daļas
vad. J. Zuikas sagatavotie humo-
ristiskie priekšnesumi. Pirmo
vietu ieguva maska „Mušmire"
(Brīve Strautniece no Saginavas),
otro — „Kinietis" (A. Mežsēta)
un trešo — „Burbulmāte" (V.
Melnūdris).

KLĪVLENDĀ

18. februāŗa vakarā Klīvlen-
das DV apvienības biedri ar ie-
vestiem viesiem pulcējās groziņu
vakarā. Jānis Jenzis referēja par
Latvijas un Padomju Savienības
miera sarunām 1920. gadā, kuŗās
pats piedalījies kā tehniskais dar-
bınieks - ierēdnis, dzīvā stāstiju-
mā attēlojot visus notikumus, kas
ar šīm sarunām saistījušies. Va-
kara dalībniekiem bija iespēja
apskatīt arī retu dokumentu, ār-
lietu ministra Meierovica paraks-
tītu, latviešu - krievu valodā,
ar kuŗu Jenzis sarunu laikā Pad.
Savienībā baudījis eksterritoriā-
las tiesības. Dzīvas pārrunas vēl
turpinājās pie kafijas galda.

DV apvienības gadskārtējo
sapulci vadīja R. Vilumsons.
Biedri apvienības darbību pagā-
jušajā gadā atzina par ļoti sek-
mīgu. Vanadžu rīkotais bazārs
devis $670 atlikumu, kāda summa
izlietota aprūpei. Ziemassvētku
akcijā savākti $1286,-. Sekmīgas
bijušas arī DV dienas. Par ap-
vienības priekšnieku ievēlēja
Aloizu Pitrānu, valdē darbosies
J. Jenzis, K. Čečeris, J. Lujāns,
V. Zemesarājs, B. Egle, A. Stel-
macher un J. Zariņš. Vanadžu
priekšniece — I. Neļķe. **J. E.**

ROČESTRA (N. Y.)

Krusta draudzes pilnsapul-
cē, ko vadīja draudzes priekš-
nieks H. Aizstrauts, pārskatu ie-
vadīja māc. T. Ziraks. Pag. gadā
notuŗēti 25 dievkalpojumi, kas la-
bi apmeklēti. Draudzē 240 locek-
ļu, no tiem 180 iesvētīto. Par
svētdienas skolas darbību ziņoja
Austra Vilka. Tanī mācās 16 bēr-
ni 4-10 gadu vecumā, darbojas 4
skolotāji. Dāmu komitejas dar-
bības pārskatu nolasīja A. Zvied-
re. Notikuši 8 sarīkojumi, kuŗu
tīrais atlikums gan uzkrāts ko-
mitejas palīdzības fondā, gan iz-
lietots labdarības darbam. Lat-
viešu grupas pārstāvis inž. Reimanis piedalījies vairākos eksternos sarīkojumos un sanāksmēs. Draudzes kasiera A. Zviedra pārskats rādīja, ka budžets pag. darbības gadā izpildījies labi. Arī revizijas komisijas ziņojums bija pozitīvs, un pag. gada darbības pārskatu sapulce pieņēma vienbalsīgi. Budžetu tekošajam darbības gadam pieņēma $3.072,- apmērā.

Par jauno draudzes priekšnieku ievēlēja agr. H. Mālmani, bet no jauna draudzes valdē — inž. A. Aizstrautu un Ž. Mitenbergu. Revīzijas komisijā — A. Pilskalnu. Ed. Reimani un K. Serdānu.

Dažādos ierosinājumos pacēlās jautājums par savas baznīcas iegūšanas iespējām un Krusta draudzes plašāku aktivitāti vietējā sabiedrībā, atzīmējot traģiskos 13./14. jūnija notikumus pirms 20 gadiem. **Az.**

KĀDU CEĻU IET „JAUNĀ GAITA"?

Kopš apstājušās „Daugavas" gara straumes, kopš ceļu mūs vairs nerāda „Ceļa Zīmes", latviešiem pašreiz trimdā ir tikai viens žurnāls mākslai un zinātnei — „Jaunā Gaita", kas no žurnāla jaunai audzei 27 numuros izveidojies par visu paaudžu kopīgu pasākumu visai latviešu sabiedrībai. Diemžēl, ne visa latviešu sabiedrība, kam rūp mūsu gara kultūra visos kontinentos, to ir izpratusi, un daži literātūras draugs varbūt nemaz nav vēl ar „Jauno Gaitu" iepazinies, dzīvodams pārliecībā, ka tas ir izdevums tikai jaunatnei. Tādēļ sniedzam „Jaunās Gaitās" atbildīgā redaktora L. Zandberga pārskatu par šī izdevuma redakcijas darbu un nākotnes nodomiem.

Jaunās Gaitas 1. numurs iznā-
ca 1955. gada rudenī kā ALJA's
apgāda nozares izdevums. Ar 16.
numuru Jauno Gaitu sāk izdot
jaunatnes apgāds „Ceļinieks".
Līdz šim iznākuši 27 numuri.

No 1. - 5. numuram JG atbil-
dīgais redaktors bija V. Nollen-
dorfs, līdz 10. numuram — A.
Runģis, līdz 24. numuram — V.
Nollendorfs, un sākot ar 25. nu-
muru — L. Zandbergs. JG re-
dakcija un tehniskā redakcija
pašlaik atrodas Kanadā, kur žur-
nālu arī iespiež.

Jaunās Gaitas slejās, ar dažā-
da rakstura un kvalitātes dar-
biem, publicējušies 160 autori,
galvenokārt tie, kas izaugūši un
sākuši publicēties trimdā. Intere-
santi piezīmēt, ka šie autori ir
studenti vai mācības spēki vai
visās Rietumu universitātēs ar
spēju runāt un rakstīt 10 vai vai-
rāk valodās . . .

JG 1. numura apakštituls bija:
„Rakstu krājums jaunatnei", kas
rāda tikai uz vienu noteiktu la-
sītāju grupu. Tālākos numuros
jau šis ierobežojums zudis un
palicis tikai apzīmējums — „rak-
stu krājums".

Sākot ar 19. numuru akcentēts,
ka šai žurnālā publicējas galve-
nokārt jaunās paaudzes autori,
kas dzīvo brīvajā pasaulē — „Bri-
vās Latvijas jaunās paaudzes
raksti".

25. un visu tālāko numuru
apakštituls ir — **Illustrēts rak-
stu krājums Latvijas nākotnei,
kultūrai un brīvai domai.** Pašrei-
z

LATVIEŠU NACIONĀLĀS PADOMES ANGLIJĀ 10 GADI

(Pārnesums no 1. lpp.)

Plašu ziņojumu par Izglītības nozares darbu sniedza vadītāja M. Ķeņģe. Anglijā pašreiz darbojas 11 latviešu skolas ar 243 skolēniem un 37 audzinātājiem. Skolas galveno vērību piešķir latviešu valodas mācīšanai un iepazīstināšanai ar Latvijas vēsturi un ģeogrāfiju. Lielākā daļa skolotāju strādā bez atlīdzības, un tikai dažās vietās bērnu vecāki maksā skolas naudu. Līdzekļus skolām dod DVF nodaļas, draudzes, LBL, ELJA's Anglijas nodaļas kopas un Londonas skolai — arī Latvijas sūtniecība. Notiekuši vairākās vietās bērnu svētki un citi sarīkojumi ar skolēnu priekšnesumiem.

Vasaras kolonijā Latviešu mājā pag. gadā piedalījušies 38 bērni no 6 līdz 14 gadu vecumā. Koloniju vadījis cand. theol. K. Zuika. Jaunatnes darbu sacensībās piedalījušies 27 dalībnieki ar 42 darbiem. Balvas pasniegtas Valsts svētku aktos. Ļoti aktīvi sacensībās piedalījušās Korbijas, Bradfordas, Līdsas un Lesteres skolas. Visilielāko dainu skaitu 8.-10. g. vecumā grupā zinājis Imants Strauss no Korbijas — 197, bet 10.- 4. g. v. grupā ar 173 dainām uzvarējusi Rita Otto no Volverhamptonas. Starp mazajiem, 82 dainas zinājusi Anna Balode no Līdsas. LNPL balvas piešķirtas arī jauniešiem par sekmīgi noliktiem latviešu valodas pārbaudījumiem abitūrijā un par sekmīgu universitātes studiju beigšanu.

Ar pateicību izglītības nozare piemin DVF lielo atbalstu jaunatnes vadītāju kursu organizēšanā un materiālā palīdzībā.

Par informācijas nozari ziņojumu sniedza J. Andrups. Nozares darbība izpaudusies galvenokārt informācijas sagādē un izplatīšanā dažādām angļu iestādēm un presei. Ir laba sadarbība ar DVF informācijas daļu. Sakarā ar Baltijas valstu okupācijas 20. gada dienu iespējas sniegt informāciju bijušas plašas. Sevišķi atsaucīga bijusi īru un provinces prese. Londonā Baltijas padome ar ACEN Londonas delegācijas palīdzību sarīkoja plašu protesta sapulci Baltijas valstu okupācijas gada dienā Londonā, Vestminsteres centrālajā aulā, kur kā runātāji piedalījās pazīstami britu valstsvīri un politiķi. Daudz informācijas sagādāts arī sakarā ar Pasaules bēgļu gada akciju. C ruščeva koloniālisma jautājuma pacelšana devusi iespēju arī britu presē atgādināt Latvijas vārdu.

Uzņemti sakari ar jaunu biedrību „Idustrial Research Institute," kas cīnās pret koeksistences tendenču izveidošanos britu presē. Institūts pieprasījis materiālus par komūnisma okupāciju, ko cer ievietot britu presē.

Par Administratīvo nozari ziņoja A. Liepiņš. Pagājušajā gadā turpinājusies pārstāvniecību izveidošana un aktivizēšana. Pašreiz ir 47 pārstāvniesibas, kas, ar maz izņēmumiem, darbojās sekmīgi. Tautieši atsaucīgāk ziedojuši Ārtavu Latvijai, bet Nacionālais ziedojums (agrāk Tautas kopības nodeva) ienācis mazāk.

Kultūras nozares vadītājs A. Jērums ziņoja par pag. gada Kultūras dienām Londonā un Ziemeļanglijā, kas gan nav devušas materiālu atlikumu, bet stipri uzmudinājušas mūsu korus un dažādās kultūrāli mākslinieciskās kopas aktīvākai darbībai. Šo pavasari Bradfordā notiks Anglijas latviešu Dziesmu dienas, kuru priekšdarbi jau pa daļai veikti.

Juridiskās nozares vadītājam A. Strēlertam pagājušā gadā bijis jāsniedz vairākiem tautiešiem informācija par iespēju apmeklēt dzimteni. Noskaidrots, ka pat britu pases īpašniekiem latviešiem nav ieteicams braukt uz Latviju, jo, kā zināms, Padomju Savienība mūs ieskata par saviem pilsoņiem. Atbrīvot no padomju pavalstniecības var tikai Pad. Sav. Augstākās padomes prezidijs. Britu vai citas brīvās pasaules valsts pase nepasargā nevienu trimdinieku no iespējamiem sarežģījumiem, pārbraucot padomju robežu.

Otrā dienā sesijas dalībnieki noklausījās ACEN Londonas delegācijas priekšsēža P. Reinharda starptautiskās politiskās situācijas vērtējumu un norādījumus par mūsu nacionālajiem pienākumiem pašreizējos apstākļos. Referents uzsvēra, ka mūsu galvenais uzdevums ir nenoliegt savu tautību, sniegt informāciju par Latviju gan tiešās sarunās, gan presē un atgādināt mūsu zemes nelikumīgo okupāciju.

P. Reinharda referāts izraisīja dzīvas pārrunās.

Sekoja ziņojumi par LNPL pārstāvju līdzdarbību citās organizācijā.

Par līdzdarbību Bēgļu apgādes organizāciju koordinācijas komitejā ziņoja LNPL pārstāvis prāv. A. Grāmatiņš. Sakarā ar Pasaules bēgļu gada akciju komitejas darbība bijusi jo ti rosīga..

LNPL pārstāvēta arī Londonas komitejā, kur līdz ar Padomju Savienības okupēto, kādreiz brīvo valstu pārstāvjiem, darbojas arī tādu tautu pārstāvji, kas pirms kara patstāvīgas nav bijušas, piem., ukraiņi.

Ļoti aktīvi LNPL piedalās LAK EC un BPLA. Pēdējās priekšsēdim prof. P. Lejiņam pagājušajā vasarā uzturoties Anglijā, LNPL noorganizēja plašu informācijas sarīkojumu, kur prof. Lejiņš sniedza paskaidrojumus par BPLA darbību un nozīmi.

Par trimdas rakstnieku PEN klubu referēja LNPL locekļis Pēteris Aigars, kas ir kluba priekšsēdis. Paredzēts izdot jaunu mēnešrakstu franču, vācu un angļu valodā; tanī ievietotu arī trimdā esošo tautu rakstnieku darbus.

Sakarā ar šīgada LNPL vēlēšanām, padome pārrunāja attiecīgo statūtu pantu un atzina, ka vēlēšanās tiesīgi piedalīties ir visi Lielbritanijā dzīvojošie Latvijas pilsoņi, kam pavalstniecība nav atņemta, kaut arī tie būtu iegušu britu pavalstniecību. Atzina, ka Tautas kopības kartes ir paturamas, bet vienkāršojama to izsniegšana.

Sesijas dalībnieki noklausījās revīzijas komisijas ziņojumu, un izteica Padomes priekšsēdim un prezidijam atzinību par sekmīgo darbību. Sekoja LNPL un Latviešu mājas budžeta apstiprināšana, Vēlēšanu komisijas izraudzīšana un dažādi jautājumi. Padomes vēlēšanas nolēma izdarīt š.g. oktobrī; vēlēšanu komisijā ievēlēja prāv. A. Grāmatiņu, P. Saulīti, A. Rozentālu, K. Krūmiņu, T. Zariņu; kandidāts — J. Antonevičs.

Pēc sesijas darba sēdes padomes locekļi un pārstāvji devās atpakaļ uz savām dzīves vietām, garīgi stiprināti un jaunu ieros mju un domu bagāti.

A. L.

RIETUMIEM DRAUD...

(Pārnesums no 5. lpp.)

Zemēs kā ASV, Anglijā, Kanadā un Francijā daži intelligences segmenti ir sevi parādījuši par ļoti viegli iespaidojamiem ar maldinošām komūnistu doktrinām.

Viltīgā diplomātija — pēdējais no 8 galveniem punktiem, ko šoreiz minēsim, ir Kremļa ievērības cienīgs ierocis aukstā karā.

Komūnisti bauda priekšrocības, operējot divos veidos — kā pamata valsts, kārtojot attieksmes ar otru valsi, un kā sazvērnieku kustība, kas aptver visu pasauli. Tā Politbirojs var dot solījumus un noligt paktus, kurus pasaules komūnismam savukārt ir rīkojums lauzt.

Padomju diplomātija visā pilniba izmanto dažādu Rietumu valstu morālo kodu un politisko naīvitāti, kas savos centienos pēc miera mēģina to panākt par katru cenu — kaut vai ar brīvības zaudēšanu.

Komūnistu augstākā vadība neatzīst nekādus ierobežojumus vai likumus godīgai spēlei.

Katra rīcība, ja tā kalpo partijas mērķim — kas ir pasaules pārvaldīšana aukstā kara rezultātā, ir attaisnojama.

Maskava bez kara ir dabūjusi zem savas kontroles veselu trešdaļu cilvēces — ar veiklu diplomātiju, propagandu, piekto kolonnu, kara draudiem un, kur vajadzīgs, lokālizētu karu, kā Korejā un Indoķīnā. Aukstais karš Maskavā ir atmaksājies, un katra jauna diena nes jaunas uzvaras. Kādreiz ir arī jācieš neveiksmes, bet — vienu soli atpakaļ, divus uz priekšu.

Ja Rietumi grib gūt panākumus, katram cilvēkam ir jāsaprot, ka mēs esam aukstā kara kulminācijas punktā, un mūsu pretinieks ir apņēmies pie savu praviešu — Marksa un Engelsa — pīšļiem uzvarēt. Katram indivīdam ir jāsaprot, ka mēs nedrīkstam pazaudēt šo cīņu.

Sakāve aukstā karā būtu tikpat fatāla kā karstā — Rietumu civilizācija var nosalt tāpat kā sadegt!

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

Finanču pārskats uz 1961. gada 31. janvāri.

Aktīvs:		Pasīvs:	
Skaidra nauda kasē	$ 239.87	Akcijas	$ 3.220.61
Skaidra nauda bankā	$ 26.779.45	Noguldījumi	$ 193.142.81
Aizdevumi	$ 140.994.49	Garantiju fonds	$ 350.87
Dalības nauda Co-op	$ 500.00	Izglītības fonds	$ 5.72
Maksājumi	$ 330.57	Skaidra peļņa	$ 2.619.25
Īpašs depozits	$ 30.000.00		
Inventārs	$ 494.88		
Kopā	$ 199.339.26	Kopā	$ 199.339.26

Ieņēmumu un izdevumu pārskats uz 1961. g. 31. 1.

Ieņēmumi:	
Dividendes	$ 4.50
Aizdevumu rentes	$ 7.512.05
Čeku konti	$ 206.85
Dažādi ieņēmumi	$ 23.00
Īpašu depozītu rentes	$ 150.00
Kopā	$ 7.896.40
Izdevumi:	
Sludinājumi	$ 212.21
Apdrošināšana	$ 140.00
Nodeva līgai	$ 160.28
Kancelejas izdevumi	$ 177.17
Noguldījumu un aizdevumu apdrošināšana	$ 1.119.14
Rentes	$ 2730.88
Aizņēmumu rentes	$ 42.47
Čeku konti	$ 152.71
Pilnsapulces izdevumi	$ 58.29
Nodoklis	$ 5.00
Ceļa izdevumi techniskiem darb.	$ 345.00
Dažādi izdevumi	$ 38.00
Telefons	$ 10.00
Telpu īre	$ 80.00
Kopā	$ 5.277.15
Skaidra peļņa	$ 2.619.25

Biedru skaits uz 1960. gada 31. janvāri	376
Organizāciju depozitu skaits	27
Noguldītāju skaits	239
Aizņēmēju skaits	149

Kreditsabiedrības valde.

DĀMU FRIZIERSALONS „VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt), Tel. LE 6-9544, Toronto.

NOTIKUMI TOREIZ DZIMTENĒ, KAS NAV AIZMIRSTAMI

No vecā patriota Reiņa atmiņu krājuma

KRIEVU VIRSNIEKI SALŪTE LATVIEŠU DZIESMAI

Visu Baigo gadu latvieši dzīvoja satraukumā. Katrs gaidīja apcietināšanu, mocīšanu vai, labākā gadījumā — nāvi. Kulminācijs satraukums sasniedza pēc masu deportācijas 1941. g. 13. un 14. jūnijā. Labi jutās tikai valsts un tautas nodevēji, bij. zaglī, krāpnieki un citi noziedznieki, jo tiem bija dota neierobežota vara.

16. jūnija vakarā Liepājas pilsētas viesnīcā sagadījāmies 8 paziņas, kas vēl bijām brīvībā, bet gaidījām kaut ko baigu. Nolēmām kārtīgi nosvinēt savas „bēres". Starp citu ekonoms pārdeva mums — pēc viņa izteicieniem — arī pēdējo pudeli Henesi. Kad bijām jau iesiluši un gatavojamies aiziet, kāds pilnā sparā iesāka dziedāt Tev mūžam dzīvot, Latvija. Telpas bija pilnas krievu virsniekiem. Viens no mūsējiem, bijušais karavīrs, spēcīgā balsī krieviski nokomandēja: „Piecelties, mierā!" Impozants bija skats, kad krievu virsnieki, kā sasaluši salūtēja līdz dziesmas beigām! Pēc tam paši tūdaļ pazudām.

Vāciešiem ienākot Liepājā, vienu no šiem latviešiem atrada Čekas namā galīgi sakropļotu. Četri no tiem miruši deportācijā. Viens vēl ir dzīvs un vesels Austrālijā. Par pārējiem ziņu nav. Vēlāk noskaidrojās, ka šī dziedāšana nav bijusi par iemeslu slepkavībai un deportācijām.

„ULMAŅA BADA LAIKI"

1940. g. 17. jūnijā Latviju okupēja austrumu bandīti, kas sevi dēvēja par komūnistiem. Apzīnīgi melojot, Latvijas brīvvalsts laikū viņi dēvēja par „asiņainiem Ulmaņa bada laikiem", kaut gan labi zināja, ka pārtikas mums bijis lielā pārpilnībā. Sevišķi komūnistus toreiz atbalstīja Latgales bārdainie vecticībnieki.

1943. gada rudenī kādā jaukā pēcpusdienā medīju pīles Rāznas ezerā. Tā kā laiks bija silts, noģērbu visu nevajadzīgo. Pēc apģērba neviens mani nevarēja novērtēt. Laivu stūma kāds bārdains krievs - vecticībnieks, un mēs jau paspējām sadraudzēties. Kad dažas pīles bija laivā, ierauzdziju ezera malā grupu zvejnieku, arī bārdainus vecticībniekus. Lūdzu laivu piestumt malā, jo gribēju aprunāties, lai dzirdētu ne „balsis no tautas". Uzrunāju krieviski un apjautājos, kā klājas. Atbildes nāca ne labprāt. Sajutu, ka baidās, jo bija vācu okupācijas laiks, kad arī bija jāuzmanās. Teica, ka varētu kaut kā dzīvot, bet trūkstot tīklu, virvju, apģērba u.c. Humora pēc iesaucos, vai tad viņiem „asiņainajos Ulmaņa laikos klājies labāk?"

Tad kāds neliela auguma zvejnieks, dusmās pārvērstu ģīmi, paķēra airi un draudoši tuvojās mūsu laivai, lai mani piekautu, un iesaucās: „Kas Ulmaņa laikā cieta badu, kur lija asinis? Ak tu, nolādētais meli!" Sekoja virkne nerakstāmu krievu lamu vārdu. Iejaucās laivas stūmējs: „Stepka, esi mierīgs, viņš jau mūsējais." Nolaidās sitienam paceltais airis gals un uzbrucēja sejā parādījās izbrīns. Viņu apkampu un pateicos. Arī pārējie reaģēja līdzīgi.

Liels procents vecticībnieku toreiz bija „mātuškas" gaidītāji, bet arī tie, iepazinušies ar komūnisma briesmām, kā redzams no šī gadījuma, vēlāk bija gatavi nosist katru Ulmaņa noniecinātāju.

NOVERSTA ASINS PIRTS

1940. g. rudenī okupanti sarīkoja „saeimas vēlēšanas". Vēlēšanu vaditājs iecirkni parasti bija izpildu komitejas priekšnieks. Kādā Zemgales pilsētiņā tas bija agrākais uzņēmējs, sodīts ar 1 g. pārmācības namā par valsts mantas zādzību. Sekretārs bija ar vienu aci, ko pazaudējis krogū kaujoties. Viņš gan uzdevās par veco strēlnieku un stāstīja, ka aci pazaudējis kaujā. Sodīts vairākkārt par kaušanos un huļiganismu. Bija arī kāds pilsētas iedzīvotāju saraksts, galvenokārt „kontrrevolūcionāru-buržuju", lai kontrolētu, vai „tautas ienaidnieki" nav atturējušies no „balsošanas", un vēlāk ar tiem varētu izrēķināties.

Vēlēšanu telpā pie ieejas bija urna, pie kuŗas sēdēja „varenie". Zem galda atradās vodkas pudeļu baterija, „biedri" nepārtraukti iemeta, pat nekautrējoties no publikas. Katru vēlētāju atzīmēja, pēc kam iedeva vienu kandidātu sarakstu ar aploksni, ko sekretārs pašrocīgi ielaida urnā. Telpas dibenā bija gan improvizēta būda, kuŗā it kā katram bija tiesība ieiet. Bet reti kāds to uzdrošinājās darīt, un ja tas notika, tad aploksni sekretārs apzīmogoja, lai vēlāk atrastu „vainigo", ja būtu kas svītrots vai pierakstīts. „Vēlēšanu" beigās, joka pēc, mēģināja balsis skaitīt, bet visi bija tik pilnā par „darba tautas uzvaru", ka neviens vairs to nespēja. Sākās minējumi par rezultātiem, ko ziņot tālāk. Viens proponēja 97% „par", otrs 99%, cits 105% un viens pat 500%! Tad gudrākais nolasija „lekciju" par pocentiem, un paziņoja — 99% par.

Dažas dienas pirms šīm „vēlēšanām" pilsētiņā un tuvējā apkārtnē uz telefona stabiem un kokiem mežā, kur mitinājās liels okupantu garnizons, bija uzlīmēti palieli, labi zīmēti un tālu saskatāmi trīsdaļīgi plakāti. Pirmajā daļā bija redzams K. Ulmanis Zemgales līdzenumā tipiska lauksaimnieka tērpā, ar labsirdīgu smaidu. Viņam visapkārt nepārredzams bekona cūku bars. Zem tā Staļins pie zirga ģindeņa, paņēmis stilba kaulu, taisās to grauzt. Apkārt liels izsalkušu vārnu bars, kas uzklūp zirga ģindenim un pat Staļinam. Tam apakšā uzraksts krieviski: „Dolol Staļina i kopīnu! Mi trebujem Ulmana i sviņīnu!" Tulkojumā — nost ar Staļinu un zirga gaļu, mēs prasām Ulmani un cūkas gaļu!

Tas radīja lielu satraukumu varas viru aprindās. Izpildu komitejā ieradās armijas politruks un pieprasīja vainīgiem augstāko soda mēru. Šīni sēdē, kuŗā arī netrūka vodkas, tika uzdots kādam policistam (tas vēl nebija atlaists) vainīgos atrast 6 stundās, rīkojuma neizpildīšanas gadījumā piedraudot ar nāvi.

Policists paskaidroja, ka nakti un tik īsā laikā tas nebūs iespējams. Tad politruks piesolīja karavīrus palīgā, un, ja citādi nevarot, apcietināt visus iedzīvotājus, galvenokārt pagastā dzīvojošos, jo tur vajagot būt vainīgiem, tāpēc, ka tur visvairāk izlipināts plakātu. Policists aizrādīja, ka arī tas nebūs iespējams, jo nav tādu telpu, kur vairākus tūkstošus apcietināto novietot. Tad politruks iesaucās, ka telpas neesot vajadzīgas, jo visus apšaušot, ja neatradīšot vainīgos. Stāvoklis bija traģisks. Par laimi varas vīri bija jau stipri iereibuši, un policists neskopojās ar ieliešanu. Policists uzdevās par lielu „mātuškas" aizstāvi. Nosodīja „noziedzniekus pret darba tautu" un ar lielu patosu aizrādīja, ka nieka lupatu dēļ neesot vērts sacelt brēku un sabojāt šī vakara jauko omulību. Šādi papīriši taču nevarot iespaidot, jo aiz mums stāv lielā neuzvaramā sārkanarmija, kas drīzumā sakaus arī vāciešus un visus pasaules ienaidniekus. „Uz sarkanarmijas nākošajām uzvarām — prozit! Lai dzīvo Staļins!" uzsauca policists. Tējas glāzes bija pildītas ar vodku, pieJaucot spirtu, un kuŗš gan uz šādu aicinājumu drīkstēja neiedzert! Pēc tam visi „nolūza", iznemot policistu, kas simulēja piedzērušu. Plakāti tika novākti un lieta aizmirsta. Tā drosmīgais Ulmaņa laiku policists novērsa asinspirti.

Turpinājumā: Medības Latvijā.

VAI LAIKRAKSTU SANEMAT KĀRTĪGI? Vai esat nokārtojuši abonementu?

KĀPĒC JUMS JĀTOP PAR KANADAS PAVALSTNIEKU

CANADA

Te ir divi galvenie iemesli: lojālitāte jūsu jaunajai dzimtenei un personīgas intereses.

Ir saprotams, ka jums jāspēr formāls solis, topot par Kanadas pilsoni. Tas rādīs jūsu bērniem un pārējiem kanadiešiem, ka jūs gribat dalīties privilēģijās un atbildībā ar šīs zemes pilsoņiem. Tā savā ziņā ir morāliska atbildība.

Kā pilsonim jums būs tiesības, kādas ir citiem kanadiešiem. Jums būs tiesība piedalīties vēlēšanās, ieņemt publisku amatu, lai pilnībā pakalpotu jūsu sabiedrībai.

Kā pilsonim jums būs tiesība uz Kanadas pasi, kas padarīs ceļojumus vieglākus un drošākus.

Jūs varat pieteikties uz pavalstniecību *tagad*, ja jūs likumīgi ieceļojāt Kanadā kā immigrants un dzīvojat šeit četrus gadus un deviņus mēnešus, kopš jūsu ieceļošanas vīzas datuma. Tiek prasītas pietiekamas franču vai angļu valodas zināšanas.

Jūs varat pieteikties uz pavalstniecību „Clerk of the Court" iestādē jūsu dzīves vietā vai caur „Clerk of the Canadian Citizenship Court", ja jūs dzīvojat vairāk kā 50 jūdžu no pastāvošās tiesu iestādes.

Ja jums vēl nebūtu tiesības, sagatavojieties uz Kanadas pavalstniecību. Apmeklējiet valodas un pavalstniecības kursus jūsu dzīves vietā.

Ellen L. Fairclough

ELLEN L. FAIRCLOUGH,
Pavalstniecības un iceļošanas ministre.

Trešdien, 1961. gada 1. martā, 17. n-rs.

DAŽĀDAS KR

ATTĪSTĪŠANAI

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA, 12

Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās

VELTAS TOMAS

SONETU IZLASE

MŪŽĪGĀ SPĒL

DAIŅA MIEZĀJA māksliniecīskā iet

Saturā: filozofiskas pārdomas par mūžīb miem;

krāšņi uzburtas dzimtenes un Ka bas ainavas;

mūsu tautas un zemes neseno ci aptveroša patriotiskā dzeja;

ari dzejnieces raksturīgās, dziļi p milestības temas.

Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grāmo galvenajā pārstāvniecībā

DAUGAVAS VANA GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., CA

Dariet prieku saviem tuviniekiem un dāviniet

V. Tomas Mūžīgā spēle. Ce

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā u

Speciālists iekšķigās, sievišu un veneriskās

3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-76

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl.

KAKTIN

TRANSPORTA FIRMA

Velcam visādus transportus ar modernām (mēbeļu, būvmateriāļu u. c.). Lūdzam zvanīt LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd.

Cook Funeral Home *721 Bloo Toronto.*

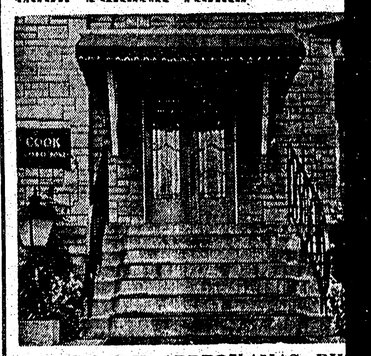

COOK APBEDĪŠANAS BI

721 Bloor St., W. (pie Christie). LE

MODERNA KAPLIČA AR ERĢEĻU PAVA SPEJAM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZ PIEDERIGO VELĒŠANĀS. F.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODE

SPIEST TORO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINA

- LAULIBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU K
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRIBU VAJA
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅA
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTULU VEIDLAPAS, AP u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TO ONT., CANADA. TEL.: EM

Pasūtinājumus lūdzam nodot laiku

ENĒ, KAS NAV
I

u krājuma

gan NOVERSTA ASINS PIRTS
ns bi- 1940. g. rudenī okupanti sari-
ko- koja „saeimas vēlēšanas". Vēlē-
atga- šanu vadītājs iecirkni parasti bi-
ja izpildu komitejas priekšnieks.
aukā Kādā Zemgales pilsētiņā tas bija
Rāz- agrākais uzņēmējs, sodits ar 1 g.
silts, pārmācības namā par valsts
Pēc mantas zādzību. Sekretārs bija
arēja ar vienu aci, ko pazaudējis krogū
bār- kaujoties. Viņš gan uzdevās par
un veco strēlnieku un stāstīja, ka
ēties. aci pazaudējis kaujā. Sodīts vai-
erau- rākkārt par kaušanos un huļiga-
inie- nismu. Bija arī kāds pilsētas ie-
ekus. dzīvotāju saraksts, galvenokārt
, jo „kontrrevolūcionāru-buržuju", lai
dētu kontrolētu, vai „tautas ienaidnie-
nāju ki" nav atturējušies no „balsoša-
klā- nas", un vēlāk ar tiem varētu iz-
prāt. rēķināties.
vācu Vēlēšanu telpā pie ieejas bija
a jā- urna, pie kuŗas sēdēja „varenie".
kaut Zem galda atradās vodkas pude-
vir- ļu baterija, „biedri" nepārtrauk-
ēc ie- ti iemeta, pat nekautrējoties no
aina- publikas. Katru vēlētāju atzīmē-
āk?" ja, pēc kam iedeva vienu kandi-
dātu sarakstu ar aploksni, ko
zvej- sekretārs pašrocīgi ielaida urnā.
ģimi, Telpas dibenā bija gan improvi-
ojās zēta būda, kuŗā it kā katram bija
autu, tiesība ieiet. Bet reti kāds to uz-
aikā drošinājās darīt, un ja tas notika,
k tu, tad aploksni sekretārs apzīmogo-
rkne ja, lai vēlāk atrastu „vainigo", ja
rdu. būtu kas svītrots vai pierakstīts.
epka, „Vēlēšanu" beigās, joka pēc, mē-
ais." ģināja balsis skaitīt, bet visi bi-
aira ja tik pilnā par „darba tautas uz-
ijās varu", ka neviens vairs to ne-
ateī- spēja. Sākās minējumi par rezu-
zigi. tātiem, ko ziņot tālāk. Viens pro-
ponēja 97% „par", otrs 99%, cits
u to- 105% un viens pat 500%! Tad
tāji, gudrākais nolasīja „lekciju" par
omū- procentiem, un paziņoja — 99%
s no par.
tavi Dažas dienas pirms šīm „vēlē-
cinā- šanām" pilsētiņā un tuvējā ap-
kārtnē uz telefona stabiem un
kokiem mežā, kur mitinājās liels
okupantu garnizons, bija uzlīmē-
ti palieli, labi zīmēti un tālu sa-
skatāmi trīsdaļīgi plakāti. Pirma-
jā daļā bija redzams K. Ulmanis
Zemgales līdzenumā tipiska lauk
saimnieka tērpā, ar labsirdīgu
smaidu. Viņam visapkārt nepār-
redzams bekona cūku bars. Zem
tā Staļins pie zirga ģindeņa, pa-
ņēmis stilba kaulu, taisās to
grauzt. Apkārt liels izsalkušu
vārnu bars, kas uzklūp zirga ģin-
denim un pat Staļinam. Tam
apakšā uzraksts krieviski: „Dolol
Staļina i koņinu! Mi trebujem
Ulmana i sviņinu!" Tulkojumā —
nost ar Staļinu un zirga gaļu,
mēs prasām Ulmani un cūkas
gaļu!
Tas radīja lielu satraukumu
varas vīru aprindās. Izpildu ko-
mitejā ieradās armijas politruks
un pieprasīja vainīgiem augstāko
soda mēru. Šīni sēdē, kuŗā arī
netrūka vodkas, tika uzdots kā-
dam policistam (tas vēl nebija
atlaists) vainīgos atrast 6 stun-
dās, rīkojuma neizpildīšanas ga-
dījumā piedraudot ar nāvi.
Policists paskaidroja, ka nakti
un tik īsā laikā tas nebūs iespē-
jams. Tad politruks piesolīja ka-
ravīrus palīgā, un, ja citādi ne-
varot, apcietināt visus iedzīvotā-
jus, galvenokārt pagasta dzīvojo-
šos, jo tur vajagot būt vainīgiem,
tāpēc, ka tur visvairāk izlīpināts
plakātu. Policists aizrādīja, ka
arī tas nebūs iespējams, jo nav
tādu telpu, kur vairākus tūkstoš-
šus apcietināto novietot. Tad po-
litruks iesaucās, ka telpas neesot
vajadzīgas, jo visus apšaušot, ja
neatradīšot vainīgos. Stāvoklis
bija traģisks. Par laimi varas vīri
bija jau stipri iereibuši, un po-
licists neskopojās ar ieliešanu.
Policists uzdevās par lielu „mā-
tuškas" aizstāvi. Nosodīja „no-
ziedzniekus pret darba tautu" un
ar lielu patosu aizrādīja, ka nie-
ka lupatu dēļ neesot vērts sacelt
brēku un sabojāt šī vakara jau-
ko omulību. Šādi papīrīši taču
nevarot iespaidot, jo aiz mums
stāv lielā neuzvaramā sarkanar-
mija, kas drīzumā sakaus ari
vāciešus un visus pasaules ienaid-
niekus. „Uz sarkanarmijas nāko-
šajām uzvarām — prozit! Lai
dzīvo Staļins!" uzsauca policists.
Tējas glāzes bija pildītas ar vod-
ku, pielaucot spirtu, un kuŗš gan
uz šādu aicinājumu drikstēja ne-
iedzert! Pēc tam visi „nolūza",
izņemot policistu, kas simulēja
piedzērušu. Plakāti tika novākti
un lieta aizmirsta. Tā drosmī-
gais Ulmaņa laiku policists no-
vērsa asinspirti.
Turpinājumā: Medības Latvijā.

VAI LAIKRAKSTU SANEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināts 1926. gadā.

DĀVANĀM
• JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
• KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
• ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
• KERAMIKA.
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENA.

VELTAS TOMAS
SONETU IZLASE
MŪŽĪGĀ SPĒLE
DAIŅA MIEZĀJA māksliniecisķā ietērpā.
Saturā: filozofiskas pārdomas par mūžības jautājumiem;
krāšņi uzburtas dzimtenes un Kanadas dabas ainavas;
mūsu tautas un zemes neseno ciņu pagātni aptveroša patriotiskā dzeja;
arī dzejnieces raksturīgās, dziļi pārdzīvotās mīlestības tēmas.
Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grāmatnīcās vai galvenajā pārstāvniecībā
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., CANADA.
Dariet prieku saviem tuviniekiem un draugiem, dāviniet
V. Tomas Mūžīgā spēle. Cena—$2.95

„*NEAIZMIRSTIET MŪS, kas paliekat dzīvi!*"
Lūdzu atsaucieties karavīri, kas esat dzīvi palikuši pēc negaisa aukām dažādos frontes iecirkņos. Ceru, ka daži būsat jau lasījuši, ka rakstu jaunu grāmatu
„DEGOSĀS SIRDIS".
Šai sakarībā lūdzu atsaukties ikvienu tēvzemes aizstāvi, kam vēl atmiņā uzglabājušies kādi ciņu epizodi vai piezīmes no ciņu vietām, galvenokārt kaujām, atkāpjoties cauri Latgalei, Vidzemei, Zemgalei uz Kurzemi, ieskaitot pirmo Kurzemes lielkauju, kas sākās 1944. gada 15. 10., ilga apmēram 10 diennaktis, Gardenas stacijā, Eglītēs, Nabadziņos, Pūcēs, Sīpelē, Pētermuižā u. c.
Autora adrese:
ARNOLDS SIŅĶIS,
373 COCHRANE STREET,
SADBURY, CANADA.

NOTARS
OSKARS PERRŌ
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa
tālr. LE 5-5555, Toronto.

Meklē GORKINU.
Cik zināms, dzīvojis Daugavpilī.
Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt LA birojam ar Nr. 827.

SŪTIET PĀRTIKAS SAIŅUS SAVIEM PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU

PIEDĀVĀJAM:		SAINIS „GR 118"	$22.40
20 mārc. Cukurs	$15.90	5 mārc. Rīsi	
40 " Cukurs	$33.90	5 " Cukurs	
20 " Kviešu milti	$15.75	5 " Salami	
40 " Kviešu milti	$23.50	5 " Kviešu milti	
20 " Rīsi	$17.75	SAINIS „CERĪBA"	$26.60
20 " Mājturības ziepes	$25.50	500 g Pupiņkafija	
10 " Makaroni	$14.75	500 g Holandes kakao	
10 " Šokolāde	$33.00	500 g Šokolāde	
10 " Cepamā ella	$20.00	200 g Ceilonas tēja	
0 " Žāvētie augļi — dažādi	$19.00	1000 g Konfektes	
10 " Medus	$22.50	1000 g Cukurs	
10 " Piena pulveris	$20.90	500 g Rozīnes	
10 " Sviests	$24.50	500 g Zemes rieksti	
10 " Kausēti tauki	$19.50	SAINIS „777"	$21.90
20 " Kausēti tauki	$29.50	5 mārc. Bekons	
10 " Margarīns	$20.00	5 " Rīsi	
Tauki, sviests un margarīns ir speciālās kannās, tā kā tas atbilst ievešanas noteikumiem.		5 " Kviešu milti	
SAINIS „Ģimenei speciāli"	$39.60	5 " Cukurs	
500 g Pupiņu kafija		SAINIS „FAVORĪTE"	$30.60
500 g Holandes šokolāde		5 mārc. Cepamā ella	
200 g Ceilonas tēja		5 " Cukurs	
1000 g Cukurs		5 " Šķiņķis	
500 g Cepamā ella		5 " Bekons	
500 g Siers		SAINIS „ZVAIGZNE"	$25.00
1000 g Kviešu milti		10 mārc. Cukurs	
1000 g Rīsi		5 " Cepamā ella	
500 g Žāvēti augļi		5 " Bekons	
500 g Bekons		SAINIS „R"	$35.00
500 g Šķiņķis		500 g Pupiņkafija	
500 g Rozīnes		500 g Holandes kakao	
500 g Karameles		500 g Holandes šokolāde	
500 g Konfektes		1000 g Cepamā ella	
250 g Pipari		1000 g Cukurs	
500 g Amerikāņu cigaretes		1000 g Rīsi	
SAINIS „SUPER"	$32.00	500 g Siers	
5 mārc. Šķiņķis		1000 g Bekons	
5 " Bekons		1000 g Šķiņķis	
5 " Lauku Salami		1000 g Žāvēti augļi	
		SAINIS „SPECIĀLI"	$39.00
		500 g Pupiņkafija	
		10 mārc. Cukurs	
		10 " Kviešu milti	
		10 " Rīsi	
		5 " Bekons	
		2½ " Cepamā ella	
		2½ " Šķiņķis	

Šo saiņu cenās ir ieskaitīts viss, tā kā saņēmējam nekas vairāk nav jāmaksā. $2.- ir jāpieskaita, ja paciņu sūta uz Azijas Padomiju.
Pasūtinot saini, miniet tikai saiņa nosaukumu un cenu. Uzdodiet pareizu saņēmēja vārdu un uzvārdu ar pilnu adresi. Visi saiņi ir apdrošināti. Saņemšanas laiks — 4 nedēļas.
Pasūtinājumus adresējiet
DAUGAVAS VANAGU SAINIŠU NODAĻAI
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.
Samaksu par saini sūtiet ar čeku vai pasta naudas pārvedumu uz vārdu DAUGAVAS VANAGI.

Trīs pieauguši
STEIDZĪGI MEKLĒ
3 NEMĒBELĒTAS ISTABAS un VIRTUVI. Vēlama garāža.
Lūdz zvanīt Briedei no pl. 6—9 v. RO 9-4664, Toronto.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

ERIKS ZANBERGS - SMILTNIEKS,
Adolfa un Marijas dēls,
apm. 50 g. vecs,
precējies (sieva un dēls), izceļojuši uz Kanadu 1949.-50. gadā no Libekas, Miesen Kaserne.
Lūdz atsaukties mātes brālim Zenbergam Ernestam Voldemāram, 3723 No. 22nd Street, Tacoma 7, Wash., USA.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403, College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri.

Māsa Aina dzimtenē meklē savu brāli
EDGARU ŽUBURU,
Jūlija dēlu, dzim. 1916. g. 26. jūlijā, dzīvojis Valkas apr. Cirgaļu pag. Puriņos. Nav ziņu kopš 1944. gada septembra. 1947. g. it kā bijis Vācijā. Ja kāds ko zinātu par viņa likteni, lūdz rakstīt
O. Klaveniekam, 254 Bain Ave., Toronto 6, Ont., Canada.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sievešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLIČA AR ĒRĢEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook — vad.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
• LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
• VIZĪTKARTES,
• DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
• KONCERTU PROGRAMMAS,
• SARĪKOJUMU BIĻETES,
• PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
• GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
• VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

5. martā, pl. 9,15 rītā dievkalpojums Sv. Toma baznīcā Bronksā, māc. R. Zariņš;
pl. 2 dienā dievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā Port Vašingtonā, māc. O. Gulbis;
pl. 2 dienā Betlemes baznīcā Kalpaka piemiņas dievkalpojums, māc. R.Zariņš un A.Ozols, piedalīsies Igors Egle (tenors) un Andris Zilīte (vijole), kā arī Ņujorkas korporāciju kopa ar karogu; apakšējā zālē jauno talantu vakars: deklamācijas, klavieru spēle, vijoles solo un Voldemāra Kārkliņa lugas Sarkanvīns ainas Sandras Sējas - Amatnieks iestudējumā, pēc tam jaunatnei saviesīga dzīve draudzes namā.

Ceturtdienu vakaros Bronksas Sv. Toma baznīcā turpināsies Kristus ciešanu laika apceres pl. 7.30; 2. martā runās māc. O. Gulbis, 9. martā māc. J. Siliņš no Filadelfijas, pēc tam viņš stāstīs par savu ceļojumu uz Svēto zemi; 16. martā prāv. Kr. Valters.

12. martā 4 dievkalpojumi: pl. 1 Frīportā Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 2 Betlemes baznīcā ar dievgaldu, māc. R. Zariņš; pl. 5 Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, pēc tam Bronksas skolu sarīkojums; pl. 5,15 Mūsu Pestītāja baznīcā Džamaikā ar dievgaldu, māc. R. Zariņš, pēc tam baznīcas telpās programma.

DETROITA

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev.-lut. latviešu Kristus draudzē dievkalpojums svētdien, 5. martā, pl. 2 p.p. Sv. Marka baznīcā (1045 E. Grand Blvd.). Prāv. A. Skrodelis.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila draudze, 1644 So., 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu, plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu; sākas plkst. 9,30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs,

Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu, pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood. Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8355.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 p.p., bērniem plkst. 1,15 p.p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 11.00 rītā. Draudzes svētdienas skola pl. 10.30 dienā. Māc. J. Meisters.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzē (māc. E. Caune, WE 6-0911, baznīca 2450 Griffin Ave., L. A. 31).

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. DI 4-0302.

Svētdien. 12. martā, pl. 1.00 Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

Svētdien, 26. martā, pl. 1.00 Pūpolsvētdienas dievkalpojums.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 5. martā, plkst. 3 p.p. dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Pēc dievkalpojuma Dāmu komitejas bazārs. Tējas galds.

Svētdien, 12. martā, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Sākot ar marta mēnesi, piektdienas vakaros, plkst. 8 baznīcas apakšējā stāva mazajā zālē notiks bībeles stundas ar diskusijām par reliģijas un ticības jautājumiem mācītāja vadībā. Pirmā bībeles stunda piektdien, 3. martā, plkst. 8.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

5. martā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā Kalpaka piemiņas dievkalpojums pieaugušiem un Svētdienas skolai: plkst. 5 vakarā Jāņa baznīcā Kalpakiešu piemiņas dievkalpojums, ko rīko korporāciju kopa.

12. martā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

19. martā, plkst. 2. p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris. Dievkalpojumam sekos draudzes pilnsapulce.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonas, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Piektdien, 3. martā, plkst. 7 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda baznīcā.

5. martā, plkst. 11 pr. p. Kalpaka piemiņas dievkalpojums - svētbridis. Skautu un gaidu sarīdze. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās mag. hist. Z. Kalvas referāts plkv. Kalpaka piemiņai.

Ceturtdien, 9. martā, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda baznīcā.

Sestdien, 11. martā, plkst. 7 v. draudzes dāmu komitejas sanāksme pie V. Ozolas, 109 Ferguson Ave., South.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

Dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

SV. KATARĪNĒS

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagarā latviešu ev. - lut. dr. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

5. martā, pl. 2 p.p. dievkalpojums.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkass baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēķers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

5. martā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas lielajā zālē, rādīs krāsainus uzņēmumus no tagadējās Latvijas.

19. martā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

26. martā, Pūpolu svētdienā, pl. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums kopā ar pārējiem.

31. martā, plkst. 2 p.p. Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Dievgaldnieki lūgti pieteikties pirms dievkalpojuma baznīcā pēc plkst. 1. p.p.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kancelejas un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29, P. Q., tālr. HU 1-4948: draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abor a Plouffe, P. Q. tālr. MU 1-5890.

Svētdien, 5. martā, plkst. 1.30 p. p. plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari **Welmer Road** baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņa garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4212

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont., kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savu maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāsi, 211 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SPORTS

GALDA TENISA LM TUVOJAS

Kanadas latviesu galda teniss ir augstā gatavības pakapē. To pierāda mūsu galda tenisistu: Veltas Ādmines Ženijas Marinko, Lamnona Eiciņvalda un Modra Žulpa vairākkārtēja iedalīšana Kanadas valsts izlasē spēlēm pret ASV, kas ir vienīgās, ar kuram kanadieši spēkojusies valstu sacīkstēs. Tāpat spozus panākumus mūsu spēlētāji guvuši valsts un apgabalu meistarsacīkstēs, kuŗās veiksmīgi senioru un B. klasēs startējuši arī Jānis Kuga, Ivars Kūlītis un Dagmara Žulpa.

Galda tenisa turnīri Kanadā vienmēr izvērtušies īsti internacionāli, jo blakus amerikāņiem par tautību raibumu parasti gādā paši vietējie. Starp Kanadas labākajiem galda tenisistiem bez latviešiem vēl ir lietuvieši, čechi, ungāri, franči, ongkongieši u.t.t.

Mūsu labākie spēlētāji latviešu galda tenisa slavu ir reprezentējuši vairāk nekā teicami, kā arī bijuši aktīvi mūsu pašu sacensību dalībnieki, piedaloties mūsu Ziemeļamerikas un Kanadas LM spēlēs.

Nākošais lielākais mūsu sarīkojums ir gadskārtējās Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes un ASV - Kanadas latviešu valstu sacīkstes. Tās šogad notiks Saginavā 4. martā, piedalotiés abu valstu labākajiem galda tenisistiem.

Kanadas latviešu meistarsacīkstes paredzētas Toronto 25 martā. Bez šaubām, tajās startēs visa mūsu izlase, bet rīkotāji būtu priecīgi dalībnieku skaitu redzēt jo kuplu, tāpēc sacensībās aicināti piedalities visi galda tenisa spēles entuziasti ne tikai no Toronto, bet arī no citām pilsētām. Meistarsacīkšu programmā paredzētas sacensības arī jaunatnes grupām.

Tuvāka informācija par sacīkšu vietu un laiku sekos.

— 28 —

Slēpēšanas sacīkstes — uz ledus

Vidējo valstu latviešu meistarsacīkstes slēpēšanā notika 19. februārī Mt. Mancelonas slēpēšanas centrā, Mičigenā. Sacensībām bija paredzētas divas dienas, bet 18. februāŗa rīta cēlienā un pēcpusdienā brīžiem lietus gāza kā ar spaiņiem un sniegs plaka acīmredzami, tādēļ rīkotāji izšķīrās visu atlikt uz svētdienu. Naktī laiks grozījās, nedaudz uzsniga un sacensības varēja notikt, kaut gan noledojušās nogāzes radīja daudz rūpju. Meistara godā vispārējā klasē slalomā tika pagājušā gada uzvarētājs milvokietis Uldis Praulinš, nobrauciena milvokietis A. Jurevics, un Reiņa Upes dāvāto kausu arī ieguva milvokietis A. Beķeris, cīnoties ar pārējiem iesācēju klasē. Sacensības slikto laika apstākļu dēļ, diemžēl, piedalījās tikai kāds ducis slēpēšanas sporta cienītāju. Notika arī nepatīkams nelaimes gadījums ar Grand Rapidu volejbolisti un slēpētāju Skaidrīti Daukšu, kas veicot virslēšiem paredzēto slalomā distanci, uz apledojušās nogāzes zaudēja kontroli un ietriecās kokā, sadauzot galvu. Viņu vajadzēja nogādāt slimnīcā.

V. Z.

ŠACHS

Lielajā Vašingtonas valsts atklātajā turnīrā uzvarēja portlandietis Ivars Dālbergs ar 5½:½ rezultātu. Dālbergs vienīgo pus punktu atdeva otrās vietas ieguvējam Viktoram Pūpolam, kas uzvarējā 4 partijās un neizšķirti spēlējot 2 reizes, kopā salasot 5:1 punktus. Tik labi neveicās pārējiem latviešu šaĉistiem: Viesturs Segliņš un Voldemārs Grīnhāgens ieguva 3:3 punktus, katrs uzvarot trīs un zaudējot trīs spēles.

☆

Ņujorkā Maršala šaĉa klubā ik nedēļu ātrspēles turnīros redzamus panākumu gūst Jānis Pamiljens. Pēdējos divos turnīros viņš ieguva pirmo vietu ar 9½:1½ rezultātu, atstājot aiz sevis ASV meistarklases spēlētāju Šervinu. Otrā startā Pamiljens ieguva dalītu 3. vietu ar 10:4 rezultātu.

Šī gada Maršala šaĉa kuba meistarībā labus panākumus gūst Augusts Rankis, pašreiz atrodoties 3. vietā ar 4½:1½ rezultātu. Turnīra vadībā atrodas ASV valsts komandas šaĉists ar 6:0 rezultātu.

V. Š.

Mākslinieku karnevāls Toronto

Mākslinieku karnevāls „Jo pliks, jo traks" Kolumba zālē bija pulcinājis vairāk kā 500 apmeklētāju. Zāle bija gaumīgi dekorēta, par ko visa uzslava pienākas galvenajam dekorātoram K. Langenfeldam, kā arī viņa palīgiem. Darbojās boles galds, netrūka arī cepurīšu, balonu un serpentīnu. „Laicīgo daļu" ar labiem panākumiem sniedza „Little Riga" īpašnieki E. un V. Kraujiņi ar palīgiem. Karnevāla saimniecības vaditājai Mirdzai Jaunzemei bija darba pilnas rokas, tāpat arī vakara atbildīgajam vaditājam J. Zuntakam. Iznāca arī karnevāla avīze „Jo pliks, jo traks", Ed. Dzena redakcijā. Bija daudz gaumīgu masku, un žūrijas komisijai (V. Reinholde, D. Miezājs un viesis no Klīvlendas, Dailonis Stauvers) nenācās viegli izvēlēties labākās. Pirmo godalgu — E. Krūmiņa gleznu — ieguva „Mellais radža ar sievu" (Br. un R. Miniati), otro godalgu — P. Kārkliņa gleznu — ieguva „Frontes dakteris" (O. Perro). Trešo godalgu — E. Pakalna gleznu — ieguva „Burkāns" (Vaira Nagle). Trīs atzinības godalgas ieguva „Nāve" (S. Enzelina), „Arabiete" (V. Viškere) un „Venus" (Arisa Auseklis). Loterijā mākslī. V. Reinholda gleznu laimēja V. Vārsberga. Tradicionālās „Goda paletes" bruninieka titulu šogad ieguva Hedviga Pētersone. Sarīkojums izdevās teicami, un bija viens no vislabāk apmeklētiem karnevāliem, kāds jebkad ir mākslinīekiem bijis un dos rīkotājiem labu atlikumu. Arī apmeklētāji jutās lieliski, vienīgi varēja vēlēties vairāk dzestruma.

K.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

2. martā Jāņa Kalēja un Felicitas Maizītes-Kalējas koncerts.
4. martā — TLB kostīmu vakars biedriem un lūgtiem viesiem.
5. martā — plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.
11. martā — teātŗa izrāde „Ākste" Kultūras dienu ietvaros.
17. martā — Kalpaka bataljona atceres balle Club Kingsway telpās.
19. martā — TLTA sestdienas ģimnazijas sarīkojums „Nopietno un jautro priekšnesumu virkne".
8. aprīlī — Mdnieku un makšķernieku kluba sezonas slēgšanas balle Columbus zālē.
9. aprīlī — TLB — Referātu un filmu pēcpusdiena.
6. aprīlī — 1. ev.-lut. draudzes kora Gariņš koncerts Sv. Andreja baznīcā.
14. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru zālē, 245 College ielā.
15 aprīlī — Paulas Brīvkalnes koncerts.
16. aprīlī — T. Ķeniņa studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
22. aprīlī — Viestura kora koncerts.
22. aprīlī — Toronto latviešu katoļu vienības pavasara deju vakars Kolumbus zālē.
25. martā — Jaunās Gaitas „Kokteilis" — literārs sarīkojums.
29. aprīlī — Bostonas teātŗa viesizrāde.
29. aprīlī — TLB dāmu komitejas sarīkojums.
6. maijā — Maija balle Palace Pier telpās.
7. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
13. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas sarīkojums.
Svētdien, 14. maijā, plkst. 6 vak. Lansdowne kino teātŗa telpās A. Brigaderes pasaku lugas „Princese Gundega un karalis Brusubārda" pirmizrāde.
27. maijā — TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
4. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.

HAMILTONĀ

4. martā — Valmieriešu tuvināšanās vakars Latviešu namā.
25. martā — Gadskārtējais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu
15. aprīlī — Apvienotā viru kora „Viesturs" koncerts. Rīko HLB.
16. aprīlī — Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes kora garīgais koncerts baznīcas telpās.

NIAGARĀ

4. martā, plkst. 7.00 vakarā 580 Portage St., N. (St. John Anglican Church Hall) 5. Jelgavas skautu vienība un Saulkrastu gaidu vienība riko gada svētkus un pulkv. Osk. Kalpaka piemiņas dienu.
13. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki un jaunatnes vienību turnīrs basketbolā.
1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

ST. KATARĪNĒS

11. martā — St. Katarīnes latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle, Atlanta kluba telpās.
26. martā, plkst. 3.00 p. p. DV teātris viesosies St. Katarīnēs, Maywood skolas zālē, ar Ibsena lugu „Jons Gabriels Borgmans".

SĀPĪGS ZAUDĒJUMS

Autokatastrofā miris priesteris Ludvigs Ornicāns

Vācijas katoļticīgos latviešus pārsteidza skumja vēsts, ka 3. februārī uz Nirnbergas - Ingolštates autoceļa smagā katastrofā miris enerģiskais dvēseļu gans Ludvigs Ornicāns. Priesteris bija apmeklējis kādu jaunatnes sarīkojumu viņa agrākā darba vietā Nirnbergā un atgriezās uz Zirlenbacas draudzi Minchenes tuvumā, kur viņš kopš 17. janvāŗa veica draudzes prāvesta pienākumus. Vedējs, braucot ar lielu ātrumu, ir uzdrāzies smagai automašīnai, ko tumsā nebija laikā pamanījis. Kā vedējs, tā līdzbraucējs, abi vācu tautības, arī atrodas dzīvības briesmās.

Ludvigs Ornicāns dzimis 1915. gada 24. oktobrī Varaklānu pag. Aparenu mājās, studēja teoloģiju Rīgas universitātē un Insbrukā. Viņu iesvētīja par priesteri Rīgā 1939. gada 18. maijā, pēc tam viņš strādāja kā kapelāns Rīgā, Krāslavā un Rēzeknē un kā prāvests Mežvidos un Kaunatā. Trimdā L. O. strādāja kā dvēseļu gans Austrijā, Vācijā, Austrālijā un atkal Vācijā. Trimdā Ornicāns bija saistījies arī Jezuītu ordenī. Vairākus gadus pavadījis Italijā Austrālijā, Ornicāns 1958. gadā atgriezās atkal Vācijā un darbojās gan draudžu, gan jaunatnes organizācijas darbā, gan skolās, mācot reliģiju.

Paralēli garīdznieka pienākumiem Ornicāns bija arī rosīgs sabiedrisks un preses darbinieks. Latviešu katoļi viņu iemīlēja kā rūpīgu priesteri, sirsnīgu draugu un paligu bēdās. Savās garīgu un filozofisku problēmu meditātīvās apcerēs Ornicāns daudz devis katoliskās domas un uztveres izpratnei katoļu presē. Ornicāns bija mūzikas un mākslas draugs. Dziesmas viņu pavadīja pasaulīgajā ceļojumā no vienas zemes, no viena kontinenta uz otru. Mēs atceramies viņu arvien paļāvīgu, sirsnīgu, draudzīgu un humora pilnu, un tādu viņu paturēsim miņā.

Ornicāna mirstīgās atliekas pārveda uz Minchenes Miĥaela baznīcā celebrēja misiju direktors R. Mutulis, asistējot pristeriem A. Justam un A. Brūmanim. Atvadu runas baznīcā teica Nirnbergas jezuītu tēvs Heneka un R. Mutulis. Izvadīšanu uz pēdējo atdusas vietu vadīja R. Mutulis, asistējot priesteriem M. Lizdikam un A. Smeltéram. Izvadīšanā bija julcējušies Nirnbergas, Memingenas, Minchenes un daži attālāki tautieši un draugi, kā arī liels skaits vācu un trimdinieku katoļu garīdzniecības, draudžu pārstāvji un skolu jaunatne ar karogiem, kopskaitā pāri par 200.

Skumst māmuļa dzimtenē, kas vairs nesagaidīs lolojumu, skumst visa latviešu tauta, kas zaudējusi dedzīgu tautieti, sēro LKSA „Dzintars" pēc kapelāna un drauga, un ne mazāk skumst divas vācu draudzes, kurās viņš bija vienīgais dvēseļu gans.

— ģis.

DARBS, KAS GAIDA TALCINIEKUS

Nevarētu žēloties, ka latviešiem trūktu preses izdevumu dažādās speciālās nozarēs. Tādi ir tehniķiem, mežkopjiem, preses laudīm un citiem. Tie parasti domāti samērā šaurām profesionālām aprindām, tās viņus atbalsta un lasa. Tagad savu žurnālu ieguvusi vēl viena saime — liekas, visplašākā mūsu trimdas sabiedrībā — tie ir skatuves mākslinieki un visi latviešu sabiedrības locekļi, kam ir kaut mazākās saites ar teātri. Šis izdevums ir „Skatuve un dzīve".

Pārcilājot līdz šim iznākušos Skatuves 8 numurus, atrodam tur daudz vērtīga un interesanta materiāla. To visu varētu iedalīt atsevišķās nozarēs, kuŗas būtu: teorētiskie raksti un praktiskie norādījumi, informācija un chronika, atmiņu klāsti. Ja arī visas šīs nozares vēl nav pietiekami atdalītas un sistēmatizētas, tad tas ir tikai laika jautājums.

Teorijas un prakses nozarēs jāmin Klīvlendas režisors A. Rubenis. Viņš ir viens no jaunajiem latviešu teātŗa spēkiem, kas, par spīti šeit gūtajām zināšanām, palicis uzticīgs latviešu lietai. Viņa pārdomātie raksti sniedz daudz jauna un vērtīga, sevišķi skatuves jaunaudzei. Vērtīgu norādījumu sniedz rež. V. Hermaņa „Jaunajiem tēlotājiem" un K. Upatnieka „Aktiera darbs."

Atmiņu klāstos redzam O. Krolla, V. Richtera, V. Hermaņa u. c. autoru rakstus.

Arī informācijas un chronikas nozare jo plaša. Tā sniedz ieskatu par citu zemju latviešu teātŗiem un aktieŗiem. Ļoti vērtīgs ir izrādēm iegūstamo lugu saraksts, kas vēl nebūt nav noslēdzies. Atzīstami bagāts ir illustrātīvais materiāls.

Par žurnāla iznākšanu jāpateicas tā nenogurdināmajam redaktoram un izdevējam — kultūras darbiniekam Otto Krollam, kas aizvien pratis pārsteigt ar savu enerģiju, neatlaidību un daudzo pasākumu vispusību.

Ko vēl varētu vēlēties? Pirmkārt — aktīvāku mūsu skatuves profesionāļu līdzdalību, kas ilgā darbā gūto pieredzi un zināšanas lautu izmantot jaunajai paaudzei. Otrkārt — lielāku lasītāju atsaucību, kas palīdzētu žurnālam veidoties tālāk un nodrošinātu tā materiālo bāzi. Ikvienai teātŗa kopai būtu jākļūst par Sk. u. Dz. izplatīšanas centru. Arī cena — 75 centi — tiešām nav augsta. Speciāla lasītāju vēlēšanās — redzēt attēlotas Mērbekas, Eslingenas un Libekas teātŗu gaitas, jo to darbības posms jau noslēdzies kā atsevišķa nodaļa latviešu teātŗa vēsturē.

Ja piepildīsies šīs vēlēšanās, tad latviešu kultūras dzīve būs kļuvusi redzami bagātāka.

Emils Skujenieks.

GAIDAS TORONTO

Starptautisko gaidu draudzības dienu 22. februārī, sākot ar pagājušo gadu, baltiešu gaidas atceŗās kopīgā sarīkojumā. Šī iniciātīva pag. gadā piekrita latviešu gaidām, bet šogad galvenos atceres vakara organizēšanas darbus veica lietuviešu gaidas. Sarīkojums notika lietuviešu namā, kur bija pārstāvētas baltiešu gaidas un vadītājas. Bija ieradušās arī viešņas — kanadiešu gaidu vadītājas, un viņu pārstāve vakara stāstā runāja par vitamīniem dzīvē un gaidu vienībās. Lietuviešu meitenes rādīja filmu par savas pag. vasaras nometni. Skanēja kopīgas dziesmas un rotaļas.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

TORONTO IERADIES VĒL VIENS LATVIETIS

24. februārī ar lidmašīnu no Vācijas Toronto ieradās 59 g. v. Janis Glazers. Viņš šeit iecerējoja TBC akcijas ietvaros, un par izsauksanu rūpējās daži viņa tuvākie draugi.

J. G. dzīvoja Kaizerslauternā un gatavojās emigrācijai jau ilgaku laiku. Iecerotāju, kā jau tas šīs akcijas ietvaros parasts, tūdaļ ievietoja Vestonas TBC sanatorijā veselības pārbaudei. Viņa ierašanās bija paredzēta 23. februārī, bet tā nokavējās par 24 stundām, jo ceļā atgadījusies kāda likteniga kļūme, un lidmašina draudējusi iegāzties jūrā, kādēļ tikusi izziņota trauksme kuģu un citu glābšanas līdzekļu modrībai. Lidmašinas vaditājam, ar lielu piepūli mērojot simtiem jūdžu atpakaļ ceļu, tomēr laimējās mašīnu novadīt uz Irijas cietzemi. Šī liktenīgā notikuma dēļ pasažieri pārdzīvoja bezgala daudz izbailes.

Par immigrantu ierašanos rakstu ar uzņēmumiem ievietojis arī Toronto laikraksts „The Globe and Mail", īpaši pieminot J. Glāzeru, kas sagaiditājiem un immigrācijas ierēdņiem sagādājis diezgan lielu pārsteigumu. Viņš liedzies teikt savu vārdu, kā arī fotografējoties aizsedzis savu seju, paskaidrodams, ka 16 gadus bijis immigrants, pavadījis šo laiku nometnēs, un esot tik iebaidīts, ka gribot būt vislabāk tikai numurs — bez vārda.

Ierēdņi viņam pūlējušies iestāstīt, ka brīvajā Kanadā viņam nav ne no kā jābīstās, bet uzņēmumā laikrakstā J. Glāzers tomēr redzams aizslēpies aiz laikraksta.

LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

HAMILTONĀ

O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ

OTTO KROLLS

600 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA. Tel. MOnroe 6-5399.

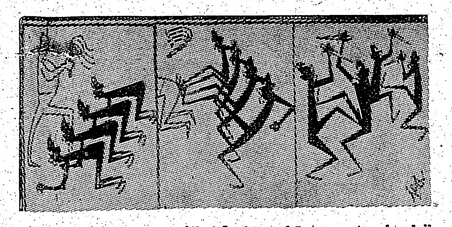

Dziesma bez vārdiem, — jeb trīs fazes, kā top „atmodas laikmets" Afrikas džungļos.

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

TEĻA GAĻAS ŠNICELES

Teļa gaļai gan ir mazāk barības vērtības kā vērša gaļai, mazāk olbaltuma, bet teļa gaļa ir viegli sagremojama pat ceptā veidā. Ir vairāki teļa gaļas šnīceļu sagatavojumi. Mums pazistamākā ir Vīnes šnicele, bet dabiskā teļa gaļas šnicele garšo ne mazāk, tāpat mednieku un citas šniceles. Teļa gaļas šnicelēm vienmēr var dot klāt vai nu kartupeļu biezeni vai vienkārši sālsūdenī novārītus kartupeļus līdz ar sautētiem dārzājiem vai lapu salātiem. Šniceles var dot kā pusdienās, tā vakariņās. Pusdienās, protams, ir jāpapildina ar kādu treknāku saldo ēdienu, bez kuŗa vakariņās var iztikt.

DABISKĀ TEĻA GAĻAS ŠNICELE

4 šniceles, 4 ēd. kar. sviesta, sāls, pipari, citrons, sīpols.

Šniceli atbrīvo no cīpslām, ieŗīvē ar sāli un pipariem, apvilā miltos un cep sakarsētā sviestā līdz ar šķēlēs sagrieztiem sīpoliem. Tad pārlej mazliet buljona un lēni aizvākotā traukā sautē mīkstu. Gatavošanas laiks 20-30 minūšu.

KRĒJUMA ŠNICELE

Iepriekšējā receptē minētās apceptās šniceles, pārlej ar 2-3 ēd. kar. skāba krējuma, ½ citrona sulas un 1 ēd. kar. baltvīna, izsautē mīkstas.

MEDNIEKU ŠNICELE

4 šniceles, 2 ēd. kar. sasmalcinātu sīpolu un pētersīļu lapiņu, 4 ēdamkarotes sviesta, 3 ēd. kar. skāba krējuma, citrona sula.

Šniceles sagriež diezgan biezas, iegriež trīs šķērsgriezumus, pārkaisa ar sāli un pipariem, iegriezumos liek sasmalcinātos sīpolus ar pētersīļiem. Cep karstā sviestā, bieži aplaistot. Gatavas šniceles sakārto uz bļodas. Uz pannas uzliek skābu krējumu un mazliet buljona, uzvāra, nogaršo sāli un pārlej sakārtotām šnicelēm.

Šniceles cepot, tās nedrīkst apgriezt; cepšanas laiks ½ stundas.

ŠNICELE HANAVIEŠU GAUME

8 šniceles, ¼ mārc. makaronu, 10 šampiņonu, ⅛ mārc. žāvētas vērša mēles, 5 ēd. karotes sviesta, 3 ēd. kar. skāba krējuma, 4 ēd. kar. sarīvēta sviesta, sāls un pipari pēc garšas.

Šniceles izdauza un vienā pusē ievelk strēmelēs sagriezto vērša mēli. Makaronus salauž gabaliņos un novāra sālsūdenī, tad apsautē sviestā, pārkaisa ar sarīvētu sieru un strēmelēs sagrieztām sēnēm un vēl apsautē. Šniceles iziep sviestā, sakārto uz cepešblodas un apkārt liek sagatavotos makaronus.

OLA AR ŠNICELI

4 lielas šniceles, 4 šķēles labi žāvēta šķiņķa, 4 vārītas olas (6 minūtes), 4 ēd. kar. sviesta, 1 biezāka speķa šķēle, ⅛ kvarta saldā krējuma.

Uz katru no sagatavotām šnicelēm uzliek 1 šķēli šķiņķa un nolobītu olu un pārsien ar diedziņu. Speķi sagriež mazos gabaliņos un sacep līdz ar sasmalcinātu sīpolu, ieliek šniceles veltņus nu apcep no visām pusēm; pieliek skābo krējumu un pielej gaļas buljonu, trauku aizvāko un sautē gatavus. Mērcei var pielikt mazliet sviesta, tad tā būs garšīgāka. Gatavos veltnīšus pārgriež un sakārto uz bļodas, kas pārklāta ar ūdenskresēm. Garnē ar citrona šķēlēm. Mērci pasniedz galdā atsevišķi.

Šķiņķa vietā var ņemt arī dažādas desiņas, saveltnēt šniceles un tad cept sakarsētā sviestā vai saceptā speķī.

VĪNES ŠNICELE

4 šniceles, sāls, pipari 1 ola 1 vmaize un sviests.

Šniceles atbrīvo no cīpslām un viegli izdauza, ierīvē ar sāli un piparim, iemērc saklutā olā ar mazliet ūdens un apvilā rīvmaizē. Liek sakarsētā sviestā un cepot bieži aplaista ar pannā esošo sviestu. Sakārto uz šķīvja un garnē ar citrona šķēlēm. Var dot klāt kartupeļu biezeni. Cepšanas laiks 10-15 minūšu.

NEIZPROTAMAIS EDIJS

PĒDĒJĀS DIĒNAS HAVAJĀ

V. BĒRZIŅA SPECIĀLRAKSTS LA NO HONOLULU

Laikā, kad šīs rindiņas nonāks Toronto, būšu atkal uz kuģa — ceļā uz Japānu. Interesantu un neparastu cilvēku te daudz. Tā varu pastāstīt par savu draugu Ediju. Viņš ir 26 g. vēns, kas audzis labos apstākļos, mantojis no vectēva īpašumus ap $100.000,- kopvērtībā un labu tiesu „stoku". Jauneklis savā dzīvē gandrīz nemaz nav strādājis, vai vispār darījis kaut ko, kas nebūtu saviešots ar baudu. Šodien viņam vēl pieder puse no akcijām un 4 mājas Floridā ap 60.000 dol. vērtībā,

Ļoti neparasta jau bija pati iepazišanās. Kādā klula deju izrādē kāds omulīgs zellis, man iedodot foto kameru, lūdz, lai viņu nofotografējot kopā ar kula meitenēm. Atstājis kameru manā zināšanā, viņš pēkšņi pazuda. Tikai ar grūtībām izdevās viņu sameklēt lielajā drūzmā un nodot atpakaļ fotoaparātu. Satiekoties viņš neizlikās nemaz norūpējies: tieši otrādi dzīves priecīgs un bezbēdīgs. Jaunietis vēl pastāstīja, ka esot Havajā jau ilgāku laiku un vienā dienā izfotografējis 10 filmas pēc kārtas. Tālākā sarunā noskaidrojās, ka viņš studējis dziedāšanu un gribot braukt uz Italiju papildināties. Uz Havaju esot braucis tikai tādēļ, ka patikot Havajas mūzika. Edijs maksā 28 dol. dienā par savu uzturēšanos viesnīcā. Kādu dienu iegriezāmies restorānā un pasūtinājām italiešu „picas". Es uzveicu tikai vienu: viņš veselas tris. Mans partneris sūdzējās, ka kādā citā restorānā viņam esot dotas tikai 4 maltītes prasīto 5 vietā. Pavāri neticējuši, ka viņš tiks galā ar pieciem ēdieniem. Parasti mans draugs, uzturoties Havajā, izdod ap 100 dol. dienā.

Arī man bija zināms ieguvums no Edija biezā naudas maka, uzdzerot „zambi" uz Edija veselību un noskatoties lielisku izrādi „Don The Beachcomber" klubā. „Dons" angažē tikai labākos spēkus. Tabiti vēderdejotājas, Samoā uguns metējus un labākās hula dejotājas no visas Havajas. Otrā dienā ieminējos Edijam, ka zinu skolu, kuŗā uzved maori dejas. „Īrēsim mašīnu", viņš bez vilcināšanās atbildēja. Sūdzējos, ka nav naudas, jo skola atrodas salas otrā pusē. „Don't worry, I pay for everything", ar lielu vērienu noteica Edijs.

Katru vakaru iegriezāmies divos vai trīs nakts lokālos. Pēdīgi mums nebija vairs nekā neredzēta.

Mans neaizmirstāmais kompanjons aizbrauca uz Meksiku, un tikai tādēļ, ka viņam iepatikās meksikāņu ģitaristi, kas spēlēja „Gintašā".

Pārskats par Havaju būtu nepilnīgs, ja netiktu pieminēta Honolulu mākslas dzīve. Varētu domāt, ka salā, ko aptver saule, okeans un palmas, visa mūzika centrējas ap populārāko instrumentu ģitaru. Tomēr izrādās, ka te ir ļoti atsaucīga publika simfoniskiem koncertiem. MakKinleja auditorija bija izpārdota, kad Honolulu simfoniskais orķestris sniedza savu gadskārtējo koncertu. Šis orķestris ir zemākā mākslinieciskā līmenī par Toronto esošo, bet dzirdētās kompozicijas bija interesantas. Te savi nopelni diriģentam Džordžam Baratī, kas to vada jau 11 gadus no vietas. Minētais diriģents ir arī apdāvināts komponists. Dzimis Ungārijā un studējis čella spēli; jau 1935. gadā kopā ar franču diriģentu Pjēru Montē viesojies Toronto, Montreālā un citās lielpilsētās. Arī kā komponists Dž. Barati ir plaši pazīstams. Viņa darbi atskaņoti daudzās ASV pilsētās, izpelnoties teicamas atsauksmes. No 16 lielā, ka apjoma kompozicijām, „Dragoon and The Phoenix" ir pēdējā, kas piedzīvoja pirmatskaņojumu.

Sarunā komponists izteicās, ka šinī darbā iespaidojies no ceļojumiem pa Austrumiem un pavadītā laika Havajā. Kaut šī kompozicija rakstīta samērā moderni, tajā joprojām daudz melodikas. Uz klausītāju vēlēšanos skaņdarbs bija jāatkārto. Koncerta programmā vēl bija Bēt ovena 3. simfonija un V. Viljamsa Fantazija par Tomasa Tallisa temu. Manuprāt, orķestris savas spējas visteicamāk parādīja jau pieminētajā jaundarbā. Vēl jāpiebilst, ka izcilais diriģents tuvāko mēnešu laikā dodas savā 4. pasaules turnejā.

Vaironis Bērziņš.

VĒSTULE

(Pārnesums no 2. lpp.)

ra saskare ar dažām izloksnēm un ka dažu (ne visu) izloksņu atsevišķi paraugi vēlāk atrodami viņu citos (ne dialektologiskos) darbos, vel nedod pamatu saukt to par izloksņu sistēmatisku pētīšanu.

Līdz tādai sistēmai ir izveidota mūsu rakstu valoda. Turpretim latviešu valodas dialektoloģi, ja ne pirms, ne Latvijas patstāvības laikā nekādā sistēmā ieklautā nebija. Ar izloksnēm latviešu valodniecībā saskārās par tik, par cik tas bija nepieciešami vai lietderīgi pašu rakstu valodas labad. Izloksnēm pašām nekļūstot par tiešu pētījumu objektu, nevarēja būt arī latviešu dialektoloģijas. Viss, kas šad tad mūsu rakstos par izloksnēm parādījās, vairumā studentu apraksti par sava pagasta (ja tas nebija Latgales pagasts) izloksnēm — ir tikai atsevišķi, par sevi cildināmi, bet no sistēmas viedokļa *tikai fragmentāri segmenti*, ne kuriem sistemātisku dialektoloģi ju izveidot nekādi nevarēja. Pēc šiem rakstiem izloksnes nevarētu „atdzīvināt", ja kādreiz „dabā" to pastāvēšana izbeigtos. Metodiska visu (ne dažu) izloksņu materiālu krāšana un zinātniska izvērtēšana kā tas pieminēts manā iepriekšējā vēstulē — tādā veidā līdz 1940. g. nekad nav notikusi. Nebija mūsu valodnieklem īstas skaidribas arī par latviešu valodas izloksņu ģeografiskām robežām.

Ja tas būtu bijis citādi un izloksņu sistēmatiska pētīšana būtu sākta ar 1900. gadu (kā to saka A. K.), tad laikam gan Latgales atmodas darbiniekam Fr. Trasunam nebūtu bijusi vajadziba vēl Latvijas brīvvalsts tapšanas priekšvakarā braukt uz Rīgas latviešu b.bas vasaras sapulcēm, lai izmisigi mēģinātu valodniekiem pierādīt, ka: „Lūk mēs, aiz Aiviekstes, runājam to pašu latviešu valodu, tik savas puses izloksnē; es runāju te uz jums savas dzimtās izloksnes valodā; vai jūs, kungi, mani saprotat? — Ja tā, tad mēs esam — latvieši!"

Tad novērsts būtu arī kāds cits ļaunums, un Latvijas valsts dienvidaustrumu robeža būtu etnografiski citādāk novilkta, neupurējot latviešu cilvēkus un senču apgabalus krieviem. Tādi ir fakti.

Bieži J. Endzelīnu, kam nopelni rakstu valodā, apzīmē arī par latviešu valodas izloksņu labāko pazinēju. Tāds viņš nebija. Bez savas valmieriešu izloksnes viņš citas izloksnes maz pazina un vāji pārvaldīja. Nav zināms, ko viņš mācījies savās „dialektoloģiskajās ekskursijās" pa Latgali un kādus pagastus apmeklējis, bet viņa gramatikā augšzemnieku dialekta patskaņu izrunas transkripcija vietām ir nepilnīga („cūka" = „ceuka" u.c.), pat pretruniga. Viņš nebūs ievērojis arī šī dialekta lauztā akcenta fonētiskās atšķirības. — Pēc tam, kad no latviešu alfabēta tika svītrots provinciālismā paglābies burts „y" (platā patskaņa „i" apzīmēšanai) un latgaļu izloksnēm tik raksturīgā divskaņa „yu" apzīmēšanai netika dota šī diftonga fonētiska transkripcija, — vairs nekādus Latgales izloksņu aprakstus, ne senvārdu pētījumus ar rakstu valodas starpniecību vispārēiā latviešu dialektoloģijā ieklaut nevarēja. Sardzē par rakstu valodas tīrību prof. J. Endzelīna autoritātivā vadībā baltu filoloģijas citadelei maz interesēja izloksņu provinciālā skrandainība. Jo lielākas bija kādas izloksnes atšķirības no rakstu valodas, jo izolācijas barjēras bija spēcīgākas.

Ja vispārīgas ir nācis latviešu valodas bagātībai par labu, tad patiesi šie iebildumi ir lieki!

Aleksandrs Avenājs.

ROBERTS VĒRENIEKS VADA DRĀMAS SEMINĀRU MONTREĀLĀ

Drāmas festivāla laikā, kas notiek no 2.—4. martam Montreālas Armony teātrī, semināru drāmatiskajās mākslas aicināts vadīt R. Vērenieks, par kuŗu plašs raksts ar interviju un uzņēmumiem ievietots laikrakstā „The Sault Daily Star". Minēts, ka Vērenieks savu skatuvisko izglītību ieguvis no 1941.—44. g. Latvijā, Valsts teātŗa skolā, un padomju okupācijas gadā saņēmis arī stipendiju vienai sezonai studijām Maskavas mākslas teātrī.

Bēgļu gaitās Vērenieks turpinājis studijas režijā Vācijā, Šveicē un Austrijā, bet Montreālā saistījies darbā Nacionālajā filmu direkcijā un 5 gadus bijis „Trinity Players" direktors un režisors arī citām teātŗu grupām, kā arī televīzijā.

Kā zināms, Vērenieks savā laikā aktīvi darbojās arī Montreālas latviešu teātŗu uzvedumos, gan kā aktieris, gan režisors. Žēl, ka teātris pēdējā laikā apklusis.